
Biblioteka SVEDOČANSTVA

**Beograd
2007.**

Biblioteka SVEDOČANSTVA — br. 30

Srđa Popović
Nezavršeni proces

Izdavač

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

Za izdavača

Sonja Biserko

Urednik

Seška Stanojlović

* * *

Ilustracija na naslovnoj strani

Predrag Koraksić Corax

Korišćena dokumentarna građa

© Ebart / Medijska dokumentacija

* * *

Redaktor Dejan Mihailović • *Lektura i korektura* Danica Šterić

Korice Ivan Hrašovec • *Prelom* Grafički studio „Meter“

Štampa „Zagorac“, Beograd, 2007 • *Tiraž* 1000 primeraka

ISBN – 978–86–7208–139–8

© Srđa Popović

© 2007, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

Srđa Popović NEZAVRŠENI PROCES

Šta je ostalo nedorečeno tokom suđenja
atentatorima na premijera Zorana Đinđića

SADRŽAJ

Uvod / 7

I Predlog za proširivanje optužnice / 14

▸ Prilozi / 35

II Jedna beleška / 106

III Predlog za dopunu dokaznog postupka / 108

▸ Pismeni dokazi / 147

IV Odluka Suda o Predlogu za dopunu dokaznog postupka / 267

V Saslušanje svedoka Ace Tomića / 274

VI Završna reč / 278

VII Dodatak: Misterija razgovora D. Milenkovića i B. Kajganić / 304

Hronologija 1991–2006 / 337

Beleška o autoru / 367

UVOD

KOJE DELO JE OPTUŽENIMA STAVLJENO NA TERET

Proces atentatorima na predsednika prve demokratski izabrane vlade posle Miloševića, tokom četiri godine svog trajanja, u našoj javnosti uporno je pogrešno nazivan „sudjenjem za ubistvo Đinđića“. Krivično delo koje je optuženima stavljeno na teret, međutim, nije bilo krivično delo ubistva. Optuženima se sudilo za dva krivična dela: „udruživanje radi neprijateljske delatnosti“ (član 136. OKZ) i „ubistvo predstavnika najviših državnih organa“ (član 122. OKZ). Dakle, optuženima se uopšte nije sudilo za krivično delo ubistva. Ubistvo je delo koje za zaštitni objekt ima „život i telo“, sistemski se nalazi u drugom poglavlju Krivičnog zakona, a u doba savezne države bilo je čak inkriminisano i drugim zakonom (republičkim).

Dela koja se optuženima stavljaju na teret optužnicom jesu dela koja imaju za zaštitni objekt „ustavni poredak i bezbednost zemlje“. Ubistvo se kod jednog od ova dva dela pojavljuje samo kao specifično sredstvo izvršenja toga dela, čija je suština napad na ustavni poredak i bezbednost. Najprostije rečeno, ubistvo je delo kojim se napada – život, dela koja se stavljaju optuženima na teret jesu dela kojima se napada – država.

„SPASAVANJE“ SRBIJE

Specijalni tužilac je kvalifikovao delo optuženih kao „državni udar“ jer je dokazima prikupljenim u istrazi ustanovljeno da njihova namera nije bila „da ubiju Zorana

Đinđića“, već da – po rečima samog Zvezdana Jovanovića, koji je povukao oroz snajperske puške 12. marta 2003. godine – „spasu Srbiju“, to jest, da umesto „izdajničke dosovske vlade, na vlast dovedu prave patriote“. Dakle, njihov umišljaj i namera bili su upravljani na nasilno obaranje prve demokratski izabrane vlade, tj. na državni udar s ciljem da se praktično izvrši restauracija Miloševićevog režima, koji je takođe nazivao svoj režim „patriotskim“, za razliku od opozicionih „izdajnika“.

Tvrdnja da je cilj zločinačkog udruženja bila restauracija Miloševićevog režima može izazvati dve primedbe: prvo, da je to bio „komunistički režim“, koji je istorijski nepovratno nestao i koji se ne može restaurirati, i, drugo, da se Milošević u trenutku izvršenja dela nalazio u Hagu i da je njegov povratak nemoguć.

Međutim, ove primedbe ne stoje. Jasno je da suština Miloševićevog režima nije bila „izgradnja socijalizma“ ili ostvarenje komunističke utopije. Dimne zavese koje je stvarala Mirjana Marković objektivnom posmatraču ne mogu sakriti jasnu činjenicu da je suština toga režima bila: na unutrašnjem planu, prekrajanje unutrašnjih granica bivše Jugoslavije posredstvom sile, a na spoljašnjem planu, dizanje zida prema Zapadu i okretanje Rusiji i Kini. „Komunistički pedigree“ te vlasti bio je tu sasvim sekundaran.

Činjenica da je Milošević u Hagu, i činjenica vojnog poraza koji je zaustavio osvajачke ratove, same po sebi ne predstavljaju prepreku reastauraciji politike toga režima. Ciljevi te politike mogu biti privremeno i delimično odloženi, a ona se može voditi i bez Miloševića, sa ljudima koji su mu 24. septembra 1999. godine dali dva miliona glasova.

U stvari, pokušaji restauracije počeli su 6. oktobra 2000. godine. Nukleus i glavna poluga Miloševićeve politike bili su vojska i policija, a unutar njih takozvane bezbednosne strukture. Restauracijski naponi bili su očigledni odmah, pre svega u nastojanjima desnog krila DOS da zaštiti Miloševićev aparat od reformisanja, lustracije i odgovornosti, pod izgovorom da bi to destabilizovalo zemlju. Upravo ovaj aparat pojaviće se u optužnici o kojoj govorimo kao

okosnica zločinačkog udruženja. Pobunom JSO iz novembra 2001. godine poništeni su pokušaji reformisanja tog aparata, kao nukleusa starog režima, a iz tog aparata godinu dana kasnije regrutovani su i atentatori.

„PUZEĆI DRŽAVNI UDAR“

Prema optužnici, ovaj „puzeći državni udar“ započeo je još novembra 2001. godine, neposredno nakon predaje Slobodana Miloševića Haškom tribunalu. Dakle, onog trenutka kada su atentatori i njihovi nalogodavci morali izgubiti svaku nadu da bi se Slobodan Milošević mogao vratiti na vlast političkim sredstvima. Taj državni udar, prema završnoj reči specijalnog tužioca, započinje stvaranjem zločinačkog udruženja koje organizuje oružanu pobunu Jedinice za specijalne operacije („Crvenih beretki“¹). Oružana pobuna je teško krivično delo (član 124. OKZ) protiv ustavnog poretka, ali pošto pobuna uspeva, članovi zločinačkog udruženja ostaju nekažnjeni, štaviše, prema optužnici, oni „bivaju ohrabreni“ da svoj cilj nastave da ostvaruju „i drugim sredstvima“, to jest ubistvima.

Drugim rečima, uspeh oružane pobune bio je prvi korak na putu restauracije i poraz prve demokratske vlade² i on je stvorio uslove da se „puzeći udar“ nastavi ubistvom premijera Đinđića, koje je imalo za posledicu i pad čitave njegove vlade. Da li treba podsećati da je pobuna uspeła pre svega zbog političke podrške koju je

¹ „Kad god pomislim na Zorana Đinđića setim se onog kadra, snimljenog noću, u kome on dolazi „mečki na rupu“, to jest prelazi nekih dvadesetak koraka odvratnom, izbetoniranom stazom osvetljenom šugavim neonskim svetlom i ulazi u kasarnu JSO u Kuli. Ispred ga čeka njegov budući dželat ali on korača odlučno, rešen da ide do kraja. Taj trenutak veoma podseća na onaj u kome, svestan da čini možda fatalni korak, Orfej silazi u Tartar, prošavši pored besnog Kerbera” (Goran Marković, „Zoran Đinđić, ili o hrabrosti“, blog B 92, 11. mart 2007. godine).

² U svom svedočenju na glavnom pretresu, svedok Goran Petrović, bivši načelnik Službe bezbednosti, ovako opisuje okončanje oružane pobune: „U tom trenutku država je predala vlast kriminalcima.“

imala, i da bi taj uspeh bio nemoguć da su Predsednik države i Vojska u tom trenutku izvršili svoju ustavnu obavezu i pobunu ugušili?

NEZAVRŠENI PROCES

Po mom mišljenju, restauracija (bivši premijer Živković to zove „kontrarevolucijom“) uspela je, uprkos činjenici da se njoj još uvek, ponekad, ponegde daje otpor.

Ta činjenica objašnjava i skromne domete upravo završenog procesa. Državni udar je uspeo. Naime, kao što je uspeh oružane pobune onemogućio kažnjavanje pobunjenika, tako je upravo ubistvo tadašnjeg predsednika vlade (koje je gotovo automatski dovelo i do rušenja tzv. do-sovske vlade) onemogućilo kažnjavanje svih zaverenika.

Doduše, u vanrednom stanju, koje je atentatore, po sopstvenom priznanju, iznenadilo, pohvatani su i optuženi neposredni izvršioci, ali je tadašnja vlada ostala suviše slaba (kratkog veka) da bi bila u stanju da razotkrije i sankcioniše celu zaveru (organizatore i nalogodavce).

U tome je određenu ulogu odigrala i tzv. međunarodna zajednica, koja nije razumela prirodu samog događaja i koja je insistirala da istraga ne ide u logičnom pravcu istraživanja umešanosti političkih protivnika te Vlade, u čiju korist je udar i planiran. Može se samo pretpostaviti da je u tom trenutku prevladao (možda i opravdan) strah, kako kod međunarodnih faktora, tako i kod same vlade Zorana Živkovića, da bi svaki pokušaj istraživanja te političke pozadine mogao dovesti do destabilizacije zemlje, pa, s obzirom na političku orijentaciju Vojske, čak i do građanskog rata.³

³ „Kako NIN saznaje, na ovonedeljnim redovnim konsultacijama ambasadora vodećih zapadnih zemalja u Beogradu, prvi put od uvođenja vanrednog stanja i konsolidacije vlasti, preovladao je ton blage zabrinutosti... Vlada Zorana Živkovića dobila je jasan signal u tom pogledu („nećete valjda biti toliko glupi da privodite Vojislava Koštunicu“), o čemu verovatno svedoči i iznenadna poplava izjava njegovih političkih partnera da privođenje Koštunice „ne bi ostavilo dobar utisak“ (Ljiljana Smajlović, „Peščanik“, NIN, 17. april 2003. godine).

Sa konačnim padom „Đinđićeve vlade“, tj. sa konačnim uspehom zaverenika, takav tok procesa postao je i praktično nezamisliv. Štaviše, iza zatvorenih vrata, bez obrazloženja, povučena je optužnica prema generalu Aci Tomiću, a „korisnici udara“ otvoreno i agresivno minirali su svojim izjavama, postupcima i pritiskom na medije normalan tok procesa, neprikriveno ustajući čak i u odbranu samih atentatora.⁴

DVA LICA JEDNOG SUĐENJA

Nastala je neobična i retka situacija: postupak koji je započeo pod jednom vladom čiji je premijer ubijen, morao se nastaviti pod drugom vladom koja je imala političku korist od toga ubistva. Iz te nove vlade odmah je počela opstrukcija sudskog procesa, odatle su počele da dolaze ideje da Specijalni sud treba ukinuti (ministar pravde Zoran Stojković), pa onda da (nakon podizanja optužnice) sve treba „vratiti u stadijum istrage“ (ministar unutrašnjih poslova Dragan Jočić), jer je process montiran od „pravih ubica“ (Gradmimir Nalić), koje treba tražiti u samoj vladi Zorana Đinđića (generalni sekretar vlade Dejan Mihajlov). Pod tom novom vladom specijalni tužilac Prijić, autor optužnice, morao je da ustupi svoje mesto novom tužiocu, njegov zamenik Radovanović uhapšen je pod optužbom da je svojoj supruzi odao državnu tajnu, a predsedavajući veća Marko Kljajević napušta proces i Sud sa obrazloženjem da ne može da sudi pod pritiskom. Pripadnici policije koji su se istakli u vanrednom stanju otkrivanjem i hapšenjem atentatora izloženi su sistematskoj čistki, hapšenjima, smenama sa važnijih funkcija. Ubijena su dva svedoka: važan svedok saradnik i jedini svedok koji je prepoznao optužene atentatore; ministri

⁴ Vid. Marija Obradović, „Sudski proces optuženima za atentat na premijera Zorana Đinđića“, u zborniku *Zoran Đinđić, etika odgovornosti*, Helsinški odbor, Beograd, 2006, str. 327–379.

Jočić i Stojković i direktor BIA Bulatović tajno se sastaju sa prvooptuženim dok se on nalazi u bekstvu; povlači se optužba protiv generala Ace Tomića i Borislava Mikelića.

U toj atmosferi otpočinje suđenje agresivnom zloupotrebom procesnih ovlašćenja od strane advokata odbrane podnošenjem krivičnih prijava protiv sudija, samovoljnim napuštanjem glavnog pretresa. Proces danima ne može da počne, a ove zloupotrebe prava na odbranu ostaju nesankcionisane. Na optuženičkoj klupi vlada opuštena i vesela atmosfera u kojoj često učestvuju i čuvari. Optuženi prete svedocima i specijalnom tužiocu, vređaju sud i ostale učesnike postupka. Njihovi simpatizeri demonstriraju u sudnici sa upadljivim oznakama „Crvenih beretki“ (što sud toleriše), ređaju se pretnje majci i sestri Zorana Đinđića i samim sudijama. Prvooptuženi postaje medijska zvezda.

Odbrana optuženih sastoji se gotovo isključivo u ničim potkrepljenim tvrdnjama da je njihovim klijentima „sve montirano“, „namešteno“, da su materijalni dokazi „podmetnuti“, priznanja „iznuđena“, svedoci i veštaci od strane specijalnog tužioca „podučeni da lažu“. Ovakva odbrana, naravno, nije dozvoljena jer, u stvari, predstavlja niz optužbi za teška krivična dela zloupotrebe položaja od strane velikog broja službenih lica, ali sud na to ne upozorava braniocima, a većina medija savesno prenosi ove klevete bez ikakvog komentara.

U ovakvim okolnostima bilo je vrlo teško pokušati da se rasvetli politička pozadina atentata, ali se to prosto moralo učiniti. U sudskom postupku svi učesnici imaju različite, zakonom određene uloge i dužnosti. Te dužnosti se moraju izvršavati bez obzira na ono što čine drugi učesnici postupka i bez obzira na okolnosti koje vladaju van sudnice, u političkoj stvarnosti, u društvu. Ova knjiga o tome govori.

Ono što se dogodilo 12. marta 2003. godine ne može se razumeti ako se ne razume šta se dogodilo novembra 2001. godine. Ja sam zato predložio da se optužnica proširi optužbom za oružanu pobunu. Jul 2005. godine

specijalni tužilac je obećao da će „oformiti taj predmet“ čim se svrši ovo suđenje, ali iz nekih nedavno objavljenih izjava vidim da sada ima neke rezerve⁵.

Dokazi koje sam na suđenju predložio imali su za svrhu da razjasne upravo političke činjenice i okolnosti o kojima ovde govorim. Kao što je poznato, sud je te predloge odbio. Obrazloženje koje je sud za tu odluku dao potpuno je neodrživo, i ja sam se jedino time i bavio u svojoj završnoj reči jer, budući da oštećeni nema pravo žalbe, to je bila poslednja prilika da se to učini.

Samo suđenje je imalo niz drugih aspekata i stoga nam nije bila ni namera da na ovom mestu prikažemo čitav tok i punu sadržinu procesa. Da bi se šira javnost upoznala sa pokušajem rasvetljavanja na sudu političke pozadine atentata i odbijanjem suda da se u to rasvetljavanje upusti – dovoljno je bilo da se na ovom mestu predochi samo naš Predlog za proširivanje optužnice i Predlog za dopunu dokaznog postupka (uz priloge i pismene dokaze koji su podastri sudu), kao i Odluka suda da odbije ove predloge. Završna reč koja sledi data je zato jer predstavlja rezime i osvrt na odluku suda po ovom pitanju, dok misterija transkripta razgovora između Biljane Kajganić i Dejana Milenkovića, koju dajemo u Dodatku, premda se ne odnosi neposredno na temu, najbolja je ilustracija nespretnog i nezakonitog rada suda u pokušaju da se zataškaju činjenice koje otvaraju pitanje mešanja u sudski postupak pojedinih visokih predstavnika izvršne vlasti.

⁵ U nedavno objavljenom intervjuu, specijalni tužilac Slobodan Radovanović, na pitanje novinara o pokretanju postupka za oružanu pobunu, odgovara: „Što se tiče ovog pitanja ‚Crvenih beretki‘, o kome je u poslednje vreme bilo puno reči u medijima, sve to vidim kao pokušaj pritiska na rad pravosuđa. Konkretno i na rad Specijalnog tužilaštva, jer se navodno očekuje prema izjavama pojedinih pokretanje postupka“ („Srbijom treba da vlada pravo, a ne kriminal“, *Pravda u tranziciji*, broj 9, april 2007. godine).

I
PREDLOG
ZA PROŠIRIVANJE OPTUŽNICE

OKRUŽNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU
SPECIJALNOM TUŽILAŠTVU
B e o g r a d

KTs. br. 2/03

PREDMET: Predlog zastupnika oštećene RUŽICE
ĐINĐIĆ, advokata Srđe Popovića, za proširivanje
optužnice KTs. br. 2/03 od 21. avgusta 2003. godine
protiv okrivljenog MILORADA ULEMEKA pred
Posebnim odeljenjem Okružnog suda u Beogradu,
k.p. br. 5/03

Na osnovu dokaza izvedenih na glavnom pretresu u gornjem predmetu (član 342, stav 1 ZKP) stekli su se uslovi za proširivanje optužnice u odnosu na okrivljenog Milorada ULEMEKA optužbom za krivično delo oružane pobune iz člana 124, stav 2 Osnovnog krivičnog zakona, kažnjivo po članu 139, stav 1 Osnovnog krivičnog zakona. Već u obrazloženju optužnice KTs br. 2/03 od 21. avgusta 2003. godine (v. str. 32) opisuje se činjenično stanje iz koga bi proizilazilo postojanje krivičnog dela oružane pobune u odnosu na okrivljenog ULEMEKA, iako mu se to delo ne stavlja na teret. Naime, na citiranom mestu u obrazloženju tvrdi se:

1. da su „u toj piramidi [kriminalne organizacije — prim. S. P.] na čelu stajali okrivljeni Luković – Legija i Dušan Spasojević“;

2. da je „cela ta organizacija bila koncipirana tako da [...] svoju aktivnost usmeri u pravcu osvajanja vlasti“;

3. da je „u realizaciju toga plana [...] uključena JSO kao oružana formacija koja je dobro utrenirana i poslušna u odnosu na Lukovića – Legiju“;

4. da je „prvi test tih ambicija bila pobuna JSO koja je imala političku pozadinu kroz svoje zahteve za smenu ministra policije i drugih lica“; i

5. konačno, da su „dometi pobune [...] ohrabрили Spasojevića i Legiju da osnovnu ideju — osvajanje vlasti forsiraju, ali sada na drugi način i drugim sredstvima.“

—(PRILOG br. 1)

Međutim, tek dokazima izvedenim na glavnom pretresu sa svom potrebnom izvesnošću su dokazane sve one činjenice koje konstituišu biće krivičnog dela oružane pobune iz člana 124, stav 2 OKZ, i kojima se utvrđuje odgovornost okrivljenog ULEMEKA za to delo.

Tu, pre svega, mislimo na iskaze svedoka Rodoljuba MILOVIĆA, Zorana JANJUŠEVIĆA, Gorana PETROVIĆA, Vladimira POPOVIĆA, Čedomira JOVANOVIĆA i Zorana MIJATOVIĆA, koji su prvi put saslušani tek na glavnom pretresu, ali i na delimično priznanje samog okrivljenog ULEMEKA, koji je, budući u bekstvu tokom istrage, takođe prvi put saslušan tek na glavnom pretresu.

(Naravno, ovi iskazi moraju se posmatrati u povezanosti sa drugim iskazima, kao što je iskaz svedoka saradnika Zorana VUKOJEVIĆA i iskaz okrivljenog Saše PEJAKOVIĆA, koji su ispitani i u istrazi i na glavnom pretresu.)

Dakle, s obzirom na dosadašnji tok dokaznog postupka stekli su se uslovi za proširenje optužnice protiv okrivljenog ULEMEKA optužbom da je:

— početkom novembra 2001. godine kao bivši dugogodišnji komandant Jedinice za specijalne operacije, nad kojom je i nakon prestanka funkcije zadržao faktičku kontrolu, u dogovoru sa pokojnim Dušanom SPASOJEVIĆEM organizovao i bio kolovođa akcije Jedinice za specijalne operacije

upravljene na ugrožavanje ustavnog uređenja i bezbednosti SRJ, u kojoj je ta Jedinica izrikom otkazala poslušnost svojim starešinama, samovoljno povukla sve pripadnike Jedinice u kasarnu u Kuli, isključila sve telefonske veze kasarne sa neposrednim starešinama i spoljnim svetom, povukla svoje pripadnike iz obezbeđenja zaštićenih ličnosti, povukla svoje pripadnike iz obezbeđenja Aerodroma Beograd, pod punim naoružanjem i uz upotrebu borbenih vozila svojevoljno zaposela deo autoputa kod centra „Sava“ u Beogradu, i uz pretnju upotrebe sile ispostavila zahtev Narodnoj skupštini da donese Zakon o saradnji s Haškim tribunalom i zahtev da se smeni član vlade, ministar unutrašnjih poslova, kao i načelnik državne bezbednosti i njegov zamenik sa ciljem da stave Službu državne bezbednosti pod svoju kontrolu i time onemoguće ispunjenje zakonom određenih zadataka Službe, što je sve imalo za posledicu ugrožavanje ustavnog uređenja i bezbednosti,

— čime je izvršio krivično delo iz člana 124, stav 2 Osnovnog krivičnog zakona kažnjivo po članu 139, stav 1 Osnovnog krivičnog zakona.

O b r a z l o ž e n j e:

Činjenični navodi i pravna kvalifikacija dela proizilaze iz sledećih dokaza:

1. OTKAZIVANJE POSLUŠNOSTI, PREKID KOMUNIKACIJE, NAPUŠTANJE ZADATAKA

„Pobuna počinje u novembru 2001. godine [...] Komandant JSO, po naređenju Lukovića [odnosno, okrivljenog Ulemeka — prim. S.P.], koji i dalje vrši funkciju komandanta ove jedinice iz senke, poziva svoje pripadnike da napuste svoje radne obaveze i povuku se u kasarnu, uključujući čak i članove jedinice koji su radili na neposrednom obezbeđenju određenih ličnosti. Blokiral su neke saobraćajnice u Kuli i autoput kod centra „Sava“.“

(Izveštaj Komisije Vlade Republike Srbije DT 72 broj 00-002/2003/86 od 13. avgusta 2003. godine, str. 24) —
PRILOG br. 2

„...Svi su oni... zvani u Kulu, mobilnim telefonima, na hitan sastanak, onda su im, to sam kasnije saznao, oduzimani mobilni telefoni i oružje, oni su tamo stavljeni u neke prostorije i iza toga su se morali saglasiti sa onim što je grupa ljudi koja je to organizovala, da prihvate, da stanu iza tih zahteva koji su tamo formulisani.“

(Transkript iskaza svedoka Zorana MIJATOVIĆA na glavnom pretresu 28. decembra 2004. godine, str. 8) —
PRILOG br. 3

„Nakon toga u moju kancelariju, a kasnije sam saznao i u kancelariju ministra Mihajlovića koji je tada bio na nekom službeno putu, stigao je faks u kome otprilike piše: Jedinica za specijalne operacije je, kao što Vam je već poznato uradila jedan sraman čin, izdajnički, i tako neke gluposti i da zbog toga otkazuje dalju poslušnost načelniku resora tj. meni i ministru unutrašnjih poslova, Dušanu Mihajloviću. Nakon toga ja sam pokušao da stupim ponovo u kontakt sa njima, međutim, već tada su oni, ne znam po čijem naređenju, pretpostavljam po naređenju onih koji su sve to organizovali, prekinuli sve veze, kako da kažem, sa spoljnim svetom, znači, više se niko nije javljao na telefone u Kuli, ni na specijalne, ni na obične telefone. Kasnije smo saznali da su svim tim pripadnicima Jedinice pokupili mobilne telefone i sve druge telefone zaključali.“

(Transkript iskaza svedoka Gorana PETROVIĆA na glavnom pretresu 18. maja 2005. godine, str. 26-27) —
PRILOG br. 4

„Maričić [je] još jednom pokušao da stupi u vezu sa načelnikom službe... Načelnik službe ga je odmah odbio i rekao mu sa kojim je on pravom isključio sve veze u centru u Kuli i naredio mu je da odmah dođe u centralu

službe u Beogradu... na šta je imao tu kraću prepirku sa načelnikom službe i uglavnom tadašnji komandant [to] nije hteo...”

„Jedno dva sata posle toga pred kapiju centra je stigao tadašnji zamenik Mijatović i sa njim je u kolima bio tadašnji načelnik Sedme uprave Milorad Bracanović. Oni su hteli pošto poto da uđu u sedište Jedinice... komandant nije hteo da ih primi, već im je odneo sastavljen na papiru zahtev od strane Komande... Mijatović je uzeo onaj papir i bukvalno ga bacio komandantu... i rekao mu je, vi nemate nikakvih prava ni za kakve zahteve, ili odmah smirite ovu situaciju, ili ćemo drugačije da razgovaramo. Komandant Maričić... je tu ušao u verbalnu prepirku sa zamenikom i taj se sastanak završio, ako mogu da kažem, katastrofalno.“

(Transkript iskaza okrivljenog ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004. godine, str. 28) —PRILOG br. 5

„Tu negde oko pola jedan, kad je ta blokada bila napravljena, opet je došao zamenik Mijatović... Tadašnji komandant Jedinice mu je rekao... da uopšte ne želi da razmatra i komentariše predloge Mijatovića koji je opet tu hteo nekako da to izgadi...”

(Transkript iskaza okrivljenog ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004. godine, str. 33–34) —PRILOG br. 5

„Zašto sam ja otišao? Jedinica je odbila da primi Gorana Petrovića.“

(Transkript iskaza svedoka Zorana MIJATOVIĆA na glavnom pretresu 28. decembra 2004. godine, str. 31) —PRILOG br. 3

2. ZAHTEVI, PRETNJA UPOTREBOM SILE

„Zahtevi koje je Jedinica istakla bili su... da se donese zakon o saradnji sa Hagom, što je čisto politička stvar, odnosno stvar zakonodavca, Narodne skupštine, nije, najmanje

je stvar policije da se time bavi i da o tome brine. Drugi zahtev je takođe bio... čisto politički, jer je bio vezan za smenu ministra odnosno moju ostavku i smenu načelnika i zamenika načelnika Službe državne bezbednosti...“ (*str. 19*).

„...Zvanična politika vlade kojoj sam pripadao bila [je] potpuno drugačija od tih zahteva koje je Jedinica postavila. Znači, ta vlada se zalagala za potpunu saradnju sa Haškim tribunalom... a ne da zakon i nemanje zakona bude izgovor za nesaradnju sa Hagom, jer vraćajući se u Ujedinjene nacije mi smo prihvatili obaveze koje to članstvo nosi, a te obaveze, u njih spada i Haški tribunal i ima mnogo osnova da se pravila Haškog tribunala i direktno primenjuju, odnosno da ih naši pravosudni organi direktno primenjuju“ (*str. 19–20*).

„Bili smo svedoci da je vršen veliki pritisak na druge pripadnike policije... da se pridruže pobuni, da daju podršku pobuni“ (*str. 20*).

„Međutim, istovremeno smo bili svesni realnosti da u tom trenutku policija Srbije nije raspolagala nijednom drugom oružanom formacijom kojom bi mogla da se suprotstavi ‘Crvenim beretkama’, odnosno koja bi mogla da ih razoruža ili da sprovede neku odluku ministra i načelnika Službe bezbednosti o rasformiranju te jedinice“ (*str.20*).

„...Bilo je potpuno jasno da ako želimo da izbegnemo neku dalju konfrontaciju i nesreću u zemlji da se neki kompromis mora napraviti... da izbegnemo eventualno neko krvoproliće koje je visilo u vazduhu jer je ta agonija sa pobunom Jedinice predugo trajala i praktično je ugrožavala sve ono što je ta vlada kojoj sam pripadao postigla i što je planirala da uradi na planu reformi u ovoj zemlji“ (*str. 22*).

„Za mene je to bila oružana pobuna. Ona je tako kvalifikovana i od strane rukovodstva Službe državne bezbednosti. Bila je kvalifikovana od mene kao ministra, bila kvalifikovana i od vlade u tim prvim saopštenjima i ona je imala sve elemente toga, jer ako neko kome je država dala oružje da bi radio svoj posao po zakonu i pravilu službe, izađe mimo zakona, mimo pravila službe, sa oruž-

jem, pod punim naoružanjem i dođe u centar Beograda i istakne političke zahteve, šta je to ako nije oružana pobuna. Posle je ta formulacija... praktično preformulisana i prihvaćena u okviru tog, kako sam rekao, trilog kompromisa, ali jedino mogućeg u tom trenutku...”

(Transkript iskaza svedoka Dušana MIHAJLOVIĆA na glavnom pretresu 15. marta 2005. godine, str. 19, 20, 22, 42) —PRILOG br. 6

„Dušan je u toj situaciji, znači u situaciji u kojoj je otvoreno pomenuta mogućnost oružanog sukoba, odlučio da podnese ostavku...”

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 14) —PRILOG br. 7

„...U novembru mesecu [u pobuni — prim. S. P.] definisana je i naša i njihova sudbina. Oni su odlučili da unište nas, mi smo odlučili da uništimo njih.”

„11. marta 2003. godine jedino pitanje koje se postavlja jeste gde se nalaze osobe koje će biti uhapšene i optužene za najteže zločine. Znači, samo to je pitanje. Više ništa drugo nije pitanje... 10. marta je svedok saradnik dao svoju izjavu i tom izjavom ispunjene su se neophodne pretpostavke da se u skladu sa zakonom o borbi protiv organizovanog kriminala procesuiraju i ‘Zemunski klan’ i Milorad Ulemek.”

„I da se naravno... raspusti Jedinica za specijalne operacije jer je 17. marta bilo planirano konstituisanje saveta ministara Državne zajednice u kojem je Demokratska stranka preuzimala po planu Ministarstvo odbrane, što je za nas bilo izuzetno važno jer je Ministarstvo odbrane sa svim svojim kapacitetima bila ona vrsta garancije kojom smo mi mogli da odgovorimo na diktat sile.”

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 70) —PRILOG br. 7

3. INSTRUMENTALIZACIJA SLUŽBE DRŽAVNE BEZBEDNOSTI

„Motivi su bili da smene ovu vlast. Oni su postigli svoj cilj. Znači, jednostavno, vlast im ništa nije mogla“ (str. 57–58).

„Postavili su Bracanovića... On je faktički bio glavni čovek tamo. Dobili su čitavu kontrolu u toj službi [u BIA — prim. S. P.] ...uglavnom tu su njih interesovale mere prisluškivanja. Oni su prisluškivali svakog koga je trebalo i šta im je trebalo... Znam, jednom prilikom Dušan je pričao, znači to se radilo, ne znam kako se to zove, to je Savet za bezbednost, ne znam kako se to zove. To je bilo na Institutu za bezbednost. I valjda u tom trenutku na tom sastanku Žarko Korać je predlagao nešto da se oni pohapse. Ali ovi su bili protiv toga. Tako znam da je to Dušan komentarisao. Znali su sve njihove razgovore, šta su pričali, šta su planirali“ (str. 58).

(*Transkript iskaza svedoka saradnika Zorana VUKOJEVIĆA na glavnom pretresu 13. aprila 2004. godine, str. 57, 58*) — **PRILOG br. 8**

„Taj kompromis se vezivao... za ispunjenje želje Ulemeka... za imenovanje Andrije Savića i Milorada Bracanovića za... naslednike Petrovića i Mijatovića... U trenutku u kome smo doneli tu odluku mi smo... Resor državne bezbednosti definisali kao instituciju u koju ne možemo imati nikakvo poverenje čak ni ono elementarno, osnovno.“

(*Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 12*) — **PRILOG br. 7**

„Rekao sam da je posle pobune ‚Crvenih beretki‘ kao poslednjeg čina tog sinhronizovanog i organizovanog i orkestriranog zajedničkog rušenja, pokušaja i na kraju uspeha rušenja službe državne bezbednosti...“

(*Transkript iskaza svedoka Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 13. aprila 2005. godine, str. 60*) — **PRILOG br. 9**

„Te dve ostavke [ministra Mihajlovića i načelnika Petrovića — prim. S. P.] tražene su... zbog njihove uloge koja se vezivala za rasvetljavanje zločina iz prošlosti, zločina koje smo mi nasledili iz režima Slobodana Miloševića i zločina koje je u svom govoru pred parlamentom, kada je promovisao politiku vlade, posebno apostrofirao predsednik vlade. Tada je, naime, Zoran Đinđić rekao da Srbija neće biti normalno društvo bez jasnih odgovora na tragična pitanja nestanka Ivana Stambolića, tragediju Slavka Ćuruvije i naravno atentate u Budvi i na Ibarskoj magistrali.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 6) —
PRILOG br. 7

4. ULOGA OPTUŽENOG ULEMEKA KAO ORGANIZATORA I KOLOVOĐE POBUNE

„Kad sam došao u Kulu, tamo ispred centra bio je opšti haos. Tu je bilo ne znam koliko stotina novinara, kamere, svi su pokušavali da uđu i mi smo razmatrali da ako ovaj neki potez ne dovede do nekih kako da kažem rezultata, da onda treba debelo razmisliti da li protest da se nastavi ili da se protest prekine.“

(Transkript iskaza okrivljenog ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004. godine, str. 34) — **PRILOG br. 5**

„Dok sam radio kod Spasojevića u obezbeđenju, Legija je jednom naredio da treba da idemo u Jedinicu u Kulu... Nakon što smo stigli u sedište JSO u Kuli, Legija je pozvao sve nas iz obezbeđenja, a bilo nas je desetak. Odmah je otpustio dvojicu–trojicu... koji nisu bili članovi JSO. Nama ostalima je saopštio da smo od ovog trenutka, ne mogu da se setim koji je izraz upotrebio, da li *u pobuni* ili *u protestu*, te da ko ne želi da učestvuje, može da vrati pištolj i službenu legitimaciju i da ide. Niko nije smeo da se usprotivi. Ne znam da li je Legija tada rekao razlog za pobunu“ *(str. 6)*.

„Moje je mišljenje da je Legija komandovao ovom jedinicom sve do sada, dokle nije rasformirana“ (str. 7).

(Zapisnik o ispitivanju okrivljenog Saše PEJAKOVIĆA, kod Istražnog sudije, 23. maja 2003. godine) —**PRILOG br. 10**

„Predsednik veća: Da li ste izjavili da je tada, u vreme protesta, okrivljeni Milorad Ulemek Luković rekao članovima i pripadnicima Jedinice, i da ste vi bili tu prisutni, da je Jedinica u protestu i pobuni, niste se jasno izrazili, i da ko neće da učestvuje u njoj, da preda značku i službeni pištolj, i da to niko nije smeo da uradi?

Optuženi Saša Pejaković: Jeste, ali to su izjavili mnogi ljudi, moćniji od mene, da nisu smeli ništa da urade protiv njih.“

(Transkript iskaza okrivljenog Saše PEJAKOVIĆA na glavnom pretresu 19. februara 2004. godine, str. 18) —**PRILOG br. 11**

„Legija je bio u tom vremenu u Kuli i rukovodio je pobunom.“

(Transkript iskaza svedoka saradnika Zorana VUKOJEVIĆA na glavnom pretresu 13. aprila 2004. godine, str. 57). —**PRILOG br. 8**

„U toku ove pobune, kao što sam rekao, glavni stvarni komandant je bio Legija. On je svim tim rukovodio, iako formalno nije bio komandant JSO, već Gumar.“

(Zapisnik o ispitivanju okrivljenog Saše PEJAKOVIĆA kod Istražnog sudije 23. maja 2003. godine, str. 8) —**PRILOG br. 10**

„Celu noć sam razgovarao sa Ulemekom u kantini, oficirskoj kantini JSO... Nakon višecasnih razgovora na-

pravljena je neka vrsta dogovora da se u Kulu pozove Dušan Mihajlović...”

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 13) — PRILOG br. 7

„Milorad Ulemek je bio od prvog do poslednjeg trenutka komandant Jedinice za specijalne operacije. Da nije možda to bio Maričić, koji se plašio njegove senke.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 19) — PRILOG br. 7

„Došao sam u Ministarstvo [unutrašnjih poslova — prim. S. P.]. Odveli su me direktno u kancelariju kod ministra... Tu su sedeli i Lukić i profesor Andrija Savić... Mi smo se tu dogovorili da Jedinica bude izmeštena iz Resora državne bezbednosti, da se stavi pod direktnu komandu Vlade Republike Srbije, s tim što bi operativne ingerencije, znači, nad Jedinicom imao načelnik Resora, general Lukić, i ministar Mihajlović...”

(Transkript iskaza okrivljenog ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004, str. 36–37) — PRILOG br. 5

„Novembra 2001. godine, na dan kada su generali Tomić i Pavković službeno otputovali u Moskvu, a tokom pobune ‚Crvenih beretki‘, kod generala Tomića došli su Mikelić i Legija. Legija je imao podatke da će doći do sukoba između JSO i ‚Kobri‘ a pošto je mislio da su ‚Kobre‘ potčinjene Upravi bezbednosti Generalštaba, tražio je Tomićevo mišljenje u vezi sa ovim. Tomić mu je dao garanciju da se vojska neće mešati.“

(Dopis Uprave vojne službe bezbednosti Str. pov. br. 1—31 od 22. juna 2003. godine Upravi za borbu protiv organizovanog kriminala, str. 2) — PRILOG br. 12

„Prilikom same pobune i tih događanja oko pobune, prateći te razgovore koje su imali predstavnici Jedinice sa okruženjem, shvatili smo, bar ja, po prvi put sam shvatio, da veliki uticaj na komandu te Jedinice imaju... ne samo gospodin Luković, nego i ovi koje spominjemo, Dušan Spasojević, Ljubiša Buha – Čume i otprilike ta ekipa, jer se oni direktno pojavljuju u organizaciji i podršci te pobune.“

(Transkript iskaza svedoka Dušana MIHAJLOVIĆA na glavnom pretresu 15. marta 2005. godine, str. 40) —
PRILOG br. 6

„Ono što je meni danas jasno, i što je nama bilo jasno već u toku same pobune, zapravo jeste činjenica da se vrh Jedinice za specijalne operacije potpuno podredio neformalnom uticaju bivšeg komandanta Milorada Ulemeka i da je istovremeno vrh Jedinice za specijalne operacije u tom trenutku bio u velikoj meri povezan sa šefom ‚Zemunskog klana‘ Dušanom Spasojevićem, čovekom koji je praktično koordinirao tu akciju i veoma često bio prisutan i u samoj Kuli, u centru Jedinice za specijalne operacije.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 6–7) —
PRILOG br. 7

„Kod jednog dela, kažem, kod velikog dela ljudi pripadnika JSO, to su uglavnom priprosti ljudi, to su ljudi koji nemaju školu, najveći broj njih nema završenu čak ni osnovnu školu... Njima su ovi koji su ih dovodili bili apsolutni vladari i gospodari... Taj broj ljudi je bilo vrlo lako, sa njima se vrlo lako instrumentalizovalo.“

(Transkript iskaza svedoka Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 16. maja 2005 godine, str. 11, 12) —
PRILOG br. 13

„...svako je mogao da zna da Jedinicom ne komanduje Gumar [Maričić — prim. S. P.] ...Kakav autoritet!? Nije imao

autoritet ni ženi svojoj da naredi, a ne da naredi nekom u Jedinici, ali se znalo, postavio ga je Legija. Da je Legija postavio strašilo koje govori, pa i to strašilo bi naređivalo toj Jedinici. Prema tome, on je bio apsolutni vladar i gospodar te Jedinice... do dana kada se desio 12. mart.“

(Transkript iskaza svedoka Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 16. maja 2005. godine, str. 21) —
PRILOG br. 13

„Pored onoga, ja mislim da sam to prošli put detaljno objasnio. Mogu da ponovim do reči. Ko su, šta su, kakva je tačno uloga Milorada Lukovića [okrivljenog Ulemeka — prim. S. P.], kakva je uloga ljudi iz Jedinice, da tu postoji desetak, petnaest, ne više njih koji su tu uključeni, ali da Legija tamo važi za apsolutnog gospodara kod svih i da, znači, bez obzira što je samo tih deset–petnaest ljudi uključeno u kriminal, ili dvadeset, ne znam već koliko, njih dve stotine gleda u Legiju kao u Boga i, drugo, oni se plaše tog vrha.“

(Transkript iskaza svedoka Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 16. maja 2005. godine, str. 24) —
PRILOG br. 13

6. ULOGA POKOJNOG DUŠANA SPASOJEVIĆA U POBUNI

„Prvih dana pobune, jedne noći, posle 22 časa, nakon večerjavanja, kada smo bili svi u krevetima, pozvao me je Šare Nenad da siđem dole. Pozvao je još jednog kolegu, ne mogu da se sada setim kojeg. Rekao je da sačekamo u holu zgrade. Poduže smo čekali. Otvorila su se sporedna vrata kod kotlarnice. Pojavio se Šare Nenad i rekao da idemo na spavanje. Iza njegovih leđa sam video Dušana Spasojevića, prosto se pomerio da bi se videli i mahnio mi. Ja nisam uzvratio zato što je Škene u to vreme bio za to da taj dolazak bude tajna.“

(Zapisnik o ispitivanju okrivljenog Saše PEJAKOVIĆA kod istražnog sudije 23. maja 2003. godine, str. 7) —
PRILOG br. 10

„Stigao sam do Vlade Srbije. Tamo su me u dvorištu sačekali Ljubiša Buha i Dušan Spasojević i rekli su mi, tu je Dušan više... rekao: „Nemoj nikako da popuštaš, ovo mora da ide do kraja.“

(Transkript iskaza okrivljenog ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004. godine, str. 35) —PRILOG br. 5

„Prilikom prvog susreta [tokom pobune novembra 2001 — prim. S. P.] sa generalom Tomićem, Legija je pitao da li može da dođe „jedan njegov drugar“ koji hoće da vidi generala koji je uhapsio Perišića. Pošto je vrlo brzo došao Dušan Spasojević, verovatno je bio u kolima i čekao da bude primljen.“

(Dopis Uprave vojne službe bezbednosti Str. pov. br. 1—31 od 22. juna 2003. godine Upravi za borbu protiv organizovanog kriminala, str. 2) —PRILOG br. 12

„Dakle, kada je ta pobuna izbila, znači, mi smo sva ta prethodna saznanja imali i pošto je zbog te bogate kriminalne aktivnosti pojedinih pripadnika te Jedinice jedan broj pripadnika Jedinice bio pod tretmanom Resora, mi smo naravno imali ta operativna saznanja, a ona su potvrđena i tokom te pobune, pre svega mislim na snimljene telefonske razgovore, od kojih su neki objavljeni u javnosti, u kojima pripadnici Jedinice komuniciraju sa Spasojevićem, sa Buhom“ *(str. 34)*.

„Što se tiče, znači, Buhe, ili, ne znam, Spasojevića, njima je ta instrumentalizacija Jedinice bila vrlo važna u nekim njihovim kriminalnim aktivnostima“ *(str. 43)*.

(Transkript iskaza svedoka Gorana PETROVIĆA na glavnom pretresu 18. maja 2005. godine, str. 34) —PRILOG br. 4

„To je bio jedan neprijatan razgovor, kratak razgovor u kome Spasojević nije uopšte skrivao svoje namere, niti je ostavio prostor za bilo kakvu sumnju o sopstvenoj ulozi i

značaju koji je on imao unutar Jedinice za specijalne operacije. Praktično se on tu ponašao kao zastupnik JSO. Rekao je da će protest ići do kraja, da će Mihajlović i Petrović biti smenjeni, da imaju podršku svih drugih i tu pri tom nije pravio, ostavljao prostor ni za kakve nedoumice.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 9) — PRILOG br. 7

„...Mi nismo znali, do pobune ‚Crvenih beretki‘ mi nismo znali da je pobuna direktno povezana sa hapšenjem Dušana Spasojevića i da je uticaj Dušana Spasojevića na tu jedinicu toliko veliki kao da smo uhapsili šefa.“

(Transkript iskaza Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 16. maja 2005. godine, str. 19) —PRILOG br. 13

7. SVEST O UGROŽAVANJU USTAVNOG PORETKA (UMIŠLJAJ)

„Znači, tu je bilo samo pitanje da li da se izađe i blokira aerodrom, zbog toga što je tog jutra ministar Mihajlović najavio da će on dobrovoljno da preda Hagu svog prijatelja, člana stranke admirala Jokića... Međutim, s obzirom da se malo pretresla ta ideja... onda se dovelo u pitanje da li u jednoj takvoj odluci, u jednoj akciji, postoji mogućnost da se umeša vojska, pošto je vojska bila na neki način zadužena za sve te savezne institucije.“

(Transkript iskaza okrivljenog ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004. godine, str. 33) —PRILOG br. 5

„Ja sam rekao da smo indirektno bili upoznati sa planovima koji su se vezivali za zauzimanje nekoliko tačaka u gradu ili njegovoj okolini i tu sam direktno pomenao, pored same ‚Gazele‘, lokaciju Aerodroma Beograd, državne televizije, pa čak i same Vlade.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 12. aprila 2005. godine, str. 58) — PRILOG br. 14

8. MOTIV

„...Ja ću samo izneti činjenice: 19. oktobra 2001. godine Karla Del Ponte je... uputila jedno opširno pismo na tri ili četiri stranice Dušku Mihajloviću... gde ona traži od Duška Mihajlovića da se dostavi kompletna dokumentacija o Jedinici za specijalne operacije... gde doslovce piše, između ostalog, da se traže i podaci o Zvezdanu Jovanoviću i Miloradu Ulemeku. Istina, Milorad je tu pominjan sa tri—četiri različita imena i prezimena, pseudonimom i tako dalje, ali se odnosilo na njega. Znači, zaista je došlo pismo 19. oktobra 2001. godine, znači, nešto manje od mesec dana od pobune Jedinice. Ko je sve mogao biti upoznat da se traže pripadnici Jedinice, da se traže njihovi podaci, o njihovim delovanjima, tamo piše, doslovce, u Hrvatskoj, Bosni, pa i na Kosovu... ja to ne znam...”

(Transkript iskaza svedoka Zorana MIJATOVIĆA na glavnom pretresu 28. decembra 2004. godine, str. 33–34) —
PRILOG br. 3

„Dakle, pobuna JSO se vezivala za obračun sa ljudima koji su se borili protiv organizovanog kriminala.”

„Te dve ostavke [ministra Mihajlovića i načelnika Petrovića — prim. S. P.] tražene su... zbog njihove uloge koja se vezivala za rasvetljavanje zločina iz prošlosti, zločina koje smo mi nasledili iz režima Slobodana Miloševića i zločina koje je u svom govoru pred parlamentom, kada je promovisao politiku vlade posebno apostrofirao predsednik vlade. Tada je, naime, Zoran Đinđić rekao da Srbija neće biti normalno društvo bez jasnih odgovora na tragična pitanja nestanka Ivana Stambolića, tragediju Slavka Ćuruvije i, naravno, atentate u Budvi i na Ibarskoj magistrali.”

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 6) —
PRILOG br. 7

„Što se tiče pobune Jedinice za specijalne operacije, to je zapravo poslednja faza konflikta koji je započet u trenutku u kojem je postalo jasno da mi kao nova vlast nismo spremni da, onako kako je to bilo očekivano od nas, izađemo u susret zahtevima koji bi u potpunosti menjali karakter društva koje smo mi želeli u Srbiji da stvorimo. Dakle, ta distanca koja je stvarana između Jedinice za specijalne operacije ili prvog čoveka te Jedinice, Milorada Ulemeka, duga je nekoliko meseci. Ona je eskalirala u trenutku sukoba koji je Ulemek izazvao u „Stupici“, klubu u Beogradu, i pre toga u diskoteci u Kuli, nakon kojih je on udaljen iz Ministarstva unutrašnjih poslova.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 5–6) —
PRIOLOG br. 7

9. POSLEDICE, KVALIFIKATORNE OKOLNOSTI
IZ ČLANA 139. OSNOVNOG KRIVIČNOG ZAKONA

„...Mislim da je čak premijer u nekoliko navrata... postavljao pitanja Lukiću i Mihajloviću pre svega, ako oni sada krenu iz Kule i dođu ovde u Ministarstvo unutrašnjih poslova, „šta ćete vi da uradite?“ Oni su slegali ramenima i govorili, otprilike: „Pa, ništa, pa, to nije dobra ideja.“ Na kraju je pitao: „Ako ja odem u Vladu, oni dođu, izbace me iz Vlade na ulicu, šta ćete vi da uradite?“ Oni su, otprilike, ponavljali tu priču kako to nije dobra ideja, kako ne treba konfrontirati policiju, žandarmeriju ili bilo koga toj Jedinici. Onda je premijer ustao i napustio taj sastanak“ (*str. 28*).

„Ja sam bio zastupnik teze da država mora da se brani svim sredstvima jer je jedino tada država. Ako u državi postoji neka druga sila koja ima veći monopol fizičke pri-nude... onda država ne postoji, onda je ta nekakva orga-nizovana grupa, banda... moćnija od države“ (*str. 28*).

Advokat Srđa Popović: „Da li je, po vašem mišljenju, u tom trenutku [pobune — prim S. P.] bila ugrožena bezbednost ili ustavnopravni poredak zemlje, po vama, po vašem mišljenju?“

Svedok Goran Petrović: „Ako je pokojni premijer pitao ministra i načelnika Resora javne bezbednosti...: „Šta ako dođu u Vladu i izbace me na ulicu, šta ćete vi uraditi?“ — „Ništa“, onda je jasno da postoji i te kakva realna ili osnovana pretpostavka da se u svakom trenutku može izvesti državni udar, puč, da se može počiniti nekažnjeno bilo kakvo krivično delo, a o preuzimanju vlasti da i ne govorimo. Znači, to je u takvoj situaciji vrlo realno i vrlo moguće“ (str. 49).

(*Transkript iskaza svedoka Gorana PETROVIĆA na glavnom pretresu 18. maja 2005. godine, str. 28, 49*) —
PRILOG br. 4

„Nakon pobune ‚Crvenih beretki‘, Vlada Srbije formira Savet za državnu bezbednost.“

„...Veliki deo tih sastanaka [Saveta za državnu bezbednost — prim. S. P.] bavio se i tim organizovanim grupama, surčinskim, zemunskim i tako dalje, i bavio se isto tako Jedinicom za specijalne operacije.“

(*Transkript iskaza svedoka Zorana JANJUŠEVIĆA na glavnom pretresu 14. marta 2005. godine, str. 7*) —
PRILOG br. 15

„...Povremeno sam kontaktirao sa gospodinom Savićem, a sa gospodinom Bracanovićem sam se češće viđao, pošto je on imao običaj da nas pozove gore kod sebe... dok nisam shvatio da on mene neke stvari laže i da on pravi budalu od mene, pošto je on mislio da sam ja baš toliko nepismen u tome svemu. Kada sam ja shvatio da u stvari on mene mnoge stvari laže i da to nije istina što on govori, ja sam odlučio da potpuno prestanem da dolazim gore... Mnoge stvari koje je on pokušao na neki način da meni kaže, da ispriča, nisu se poklapale sa onim što je u stvarnosti... Javna bezbednost je imala druge podatke i ja sam tada video da to nešto nije u redu.“

(*Transkript iskaza svedoka Zorana JANJUŠEVIĆA na glavnom pretresu 14. marta 2005. godine, str. 8–9*) —
PRILOG br. 15

„...Zapisi koji su nam [Javnoj bezbednosti — prim. S. P.] dolazili [iz BIA — prim. S. P.] u nekoj formi kucanog teksta, na papiru su u mnogo čemu bili netačni. Nisu ukazivali na ono faktičko stanje, što se dešavalo na terenu. Iz toga razloga smo mi insistirali, ukoliko se kreće u neku ozbiljniju akciju ka toj grupaciji, da imamo deo neke tehnike da možemo bar da preslušamo naknadno neke segmente razgovora i donosimo svoje zaključke, a ne da nam neko te zaključke trpa u nekom kucanom tekstu, itd. Bilo je tada velikog neslaganja između operative Javne bezbednosti i kolega iz Državne bezbednosti. Čak su mnogi ljudi govorili da su znali šta se dešava sa tim merama... nismo imali poverenja u Državnu bezbednost u to vreme i znali smo da neko Spasojević Dušanu dostavlja podatke.“

(Transkript iskaza svedoka RODOLJUBA MILOVIĆA na glavnom pretresu 27. decembra 2004. godine, str. 17) —
PRILOG br. 16

„Međutim, po povratku u Srbiju mi smo se suočili sa pitanjem ne samo Vašingtona, nego i Brisela: „Kome se dugovi otpisuju?“, odnosno: „Koja je vlast u Srbiji?“ Da li smo vlast mi, kada kažem „mi“, mislim na demokratsku vlast, ili su vlast pobunjenici koji se nalaze u tom trenutku u centru Beograda i demonstriraju silu.“

(Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine, str. 12) —
PRILOG br. 7

* * *

S obzirom na stanje u spisu, Tužilaštvo bi moralo proširiti optužnicu na **delo oružane pobune** (u realnom sticaju sa ostalim delima koja se optuženom ULEMEKU stavljaju na teret s obzirom da se radi o različitim radnjama i posledicama). Ovo proširivanje je neizbežno s

obzirom na načelo legaliteta (član 46, stav 1 ZKP), prema kome je tužilac obavezan da pokrene krivično gonjenje ako su ispunjeni uslovi propisani u zakonu i ako ima dovoljno dokaza.

Zakonodavac je odredio da se tužilac u tom slučaju ne može rukovoditi celishodnošću gonjenja (načelo oportuniteta), čak ni kada bi se ona mogla pravdati nekim javnim interesom. Pogotovo je to nemoguće u konkretnom slučaju u kome se radi o ugrožavanju vrhovnog javnog interesa — zaštite ustavnog poretka i bezbednosti zemlje.

11. jula 2005. godine
u Beogradu

Srđa Popović, adv.

Pridružujemo se predlogu:

adv. Rajko Danilović, s. r.

adv. Radivoj Paunović, s. r.

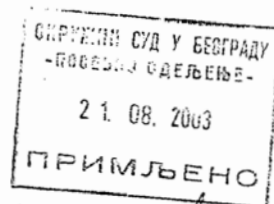
PRILOZI

SADRŽAJ PRILOGA

1. Optužnica protiv Milorada Ulemeka br. KTs br 2/03 od 21. avgusta 2003. godine
2. Izveštaj Komisije Vlade Republike Srbije za ispitivanje sistema obezbeđenja predsednika Vlade Republike Srbije dr Zorana Dindića, DT 72 Broj 00–002/2003/86 od 13. avgusta 2003. godine
3. Transkript iskaza svedoka Zorana MIJATOVIĆA na glavnom pretresu 28. decembra 2004. godine
4. Transkript iskaza svedoka Gorana PETROVIĆA na glavnom pretresu 18. maja 2005. godine
5. Transkript iskaza okr. ULEMEKA na glavnom pretresu 14. juna 2004. godine
6. Transkript iskaza svedoka Dušana MIHAJLOVIĆA na glavnom pretresu 15. marta 2005. godine
7. Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 11. aprila 2005. godine
8. Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 13. aprila 2005. godine
9. Transkript iskaza svedoka Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 13. aprila 2005. godine
10. Zapisnik o ispitivanju okrivljenog Saše PEJAKOVIĆA, kod Istražnog sudije, 23. maja 2003. godine
11. Transkript iskaza okr. Saše PEJAKOVIĆA na glavnom pretresu 19. februara 2004. godine
12. Dopis Uprave vojne službe bezbednosti Str. pov. br. 1–31 od 22. juna 2003. godine Upravi za borbu protiv organizovanog kriminala
13. Transkript iskaza svedoka Vladimira POPOVIĆA na glavnom pretresu 16. maja 2005. godine
14. Transkript iskaza svedoka Čedomira JOVANOVIĆA na glavnom pretresu 12. aprila 2005. godine
15. Transkript iskaza svedoka Zorana JANJUŠEVIĆA na glavnom pretresu 14. marta 2005. godine
16. Transkript iskaza svedoka RODOLJUBA MILOVIĆA na glavnom pretresu 27. decembra 2004. godine

Република Србија
ОКРУЖНО ЈАВНО
ТУЖИЛАШТВО
СПЕЦИЈАЛНО ТУЖИЛАШТВО
Ктс бр. 2/03
21.8.2003. године
БЕОГРАД
МР/ДК

ПРИТВОР

ОКРУЖНОМ СУДУ У БЕОГРАДУ
ПОСЕБНОМ ОДЕЉЕЊУ

БЕОГРАД

На основу члана 46.ст.2.тач.2.у вези члана 504а. ЗКП и члана 4. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала подижем

ОПТУЖНИЦУ

Против:

1. УЛЕМЕК-ЛУКОВИЋ МИЛОРАДА звани «Легија», рођеног 15.3.1968. године у Београду од оца Милана, са последњим пребивалиштем у Београду у Улици Булевар мира број 60, налази се у бекству,
2. ЈОВАНОВИЋ ЗВЕЗДАНА са Новог Београда, Улица Марка Ристића број 3/2, рођеног 19.7.1965. године у Пећи од оца Радомира и мајке Станице рођене Дашић, Србина, држ. СРЈ, ожењеног, оца троје малолетне деце, према коме је решењем о задржавању МУП-а Србије број ЛС-93/03 од 22.4.2003. године одређено задржавање, а налази се у притвору у посебној притворској јединици, који му се рачуна од 30.4.2003.године по решењу истражног судије Посебног одељења Округног суда у Београду Кри П 2/03 од 30.4.2003.године, који је продужен решењем Округног суда у Београду Кв П број 17/2003 од 30.јуна 2003.године и решењем Врховног суда Србије Кп 502/03 од 29.7.2003.године,

32/11

улоге, које су од стране организатора биле строго контролисане, сама активност је била планирана на дуге време и уз поштовање строгих правила унутрашње дисциплине, где се у хијерархији знало тачно место сваког од припадника ове банде. У тој пирамиди на челу су стајали окр. Луковић – Легија и Душан Спасојевић, који су као организатори имали неограничену моћ, како у смислу планирања делатности организације тако и у смислу издавања непосредних и конкретних наређења појединим члановима организације. Цела та организација била је конципирана тако да након стицања одређене финансијске и друге друштвене моћи, уз подршку Јединице за специјалне операције, на чијем челу се тада налазио окр. Легија, а уз коришћење позиција које би банда остварила у одређеним друштвеним, политичким, правосудним и другим чиниоцима, своју активност усмери у правцу освајања власти. То је подразумевало најпре уношење нестабилности у постојећу власт, елиминацију појединих личности као носилаца те власти, промену персоналне структуре у битним сегментима власти, што би све скупа омогућило да ова организација дефинитивно освоји власт. У целој тој идеји искоришћена је и чињеница постојања хашких оптужница против одређених лица, да би се фронт делатности организације шире поставио и иза себе имао подршку већег броја људи који су имали негативан став према постојању хашког суда.

Обзиром да се легалним путем власт није могла освојити, поготову не од криминалне организације Спасојевића и Луковића – Легија, долази се на идеју да у реализацију тог плана буде укључена и јединица ЈСО-а као оружана формација која је добро утренирана и послушна у односу на Луковића – Легију.

До реализовања плана могло се доћи једино слабењем постојеће власти које би се састојало у убиству како Премијера тако и других високих савезних и републичких функционера. На тај начин створило би се осећање несигурности и погодно тло да се управо дејством ЈСО-а изведе коначни захват ка освајању власти. Први «тест» тих амбиција била је побуна ЈСО-а која је имала и политичку позадину кроз своје захтеве за смену министра полиције и других лица. Ова акција имала је ограничен домет, јер су изнуђене само неке персоналне промене у МУП-у Србије, али су и такви домети охрабрили Спасојевића и Легију да основну идеју – освајање власти форсирају, али сада на други начини другим средствима. У том циљу, прва препрека је био Премијер, пок. Зоран Ђинђић, на кога нису могли да остваре никакав утицај, па чак ни контакт. Како је остварење те идеје захтевало већи број учесника, то су Спасојевић и Легија организовали заверу од постојећих лојалних чланова злочиначког удружења и проверених чланова ЈСО-а. На тај начин чланови те завере, која је у основи имала циљ угрожавања уставне безбедности СРЈ, постају окривљени из диспозитива оптужнице под 1 тачка 1. Даља реализација плана захтевала је како постојање плана дејства и расподелу одређених задужења чланова у ком смислу у организацији пок. Спасојевића и Луковића – Легије предузимали конкретне активности које су детаљно описане у диспозитиву ове оптужнице.

Након предузимања ових активности, прешло се на конкретну реализацију плана а то је лишење живота пок. Зорана Ђинђића.

Након што су за извршиоца атентата изабрали окр. Јовановића као снајперисту и Тојага Жељка као «зољаша», Луковић и Спасојевић су са њима у Брзећу и Београду почетком фебруара месеца 2003. године испланирали и договорили да се уз учешће осталих чланова банде са тачно дефинисаним задацима дана 16.2.2003. године када се Премијер буде враћао са Копаоника, на

Prilog 2

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
- Комисија за испитивање система
обезбеђења председника Владе Републике Србије
др Зорана Ђинђића -
ДТ 72 Број: 00-002/2003-86
13. август 2003. године
Београд

ДРЖАВНА ТАЈНА

ИЗВЕШТАЈ**О УРЕЂИВАЊУ, ОРГАНИЗОВАЊУ И ФУНКЦИОНИСАЊУ
СИСТЕМА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДР ЗОРАНА ЂИНЂИЋА,
С ПРЕДЛОГОМ МЕРА****I Увод****Мандат Комисије**

Влада Републике Србије Одлуком о образовању Комисије за испитивање система обезбеђења председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића ("Службени гласник РС", број 15/2003) је образовала Комисију за испитивање система обезбеђења председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића (У даљем тексту: Комисија).

Задатак Комисије је да испита чињенице које се односе на уређивање, организовање и функционисање система обезбеђења председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића и да поднесе извештај Влади Републике Србије, најкасније у року од 60 дана од дана именовања председника и чланова Комисије, са предлогом одговарајућих мера.

Састав Комисије

Решењем о именовању председника Комисије за испитивање система обезбеђења председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића ("Службени гласник РС", број 52/2003), за председника Комисије именован је проф. др Жарко Кораћ, потпредседник Владе Републике Србије.

Луковић пре тога изазвао, посебно у Кули. То је представљало јасан сигнал Милораду Луковићу да новоизабрано руководство РДБ-а и МУП-а Србије нема намеру да га штити приликом кршења закона због некаквих посебних "заслуга" из прошлости као што је било уобичајено за време претходне власти. То је такође била порука Милораду Луковићу, да више не ужива никакве привилегије у новом режиму.

Побуна Јединице за специјалне операције

Према проценама већине саговорника Комисије, циљ побуне ЈСО био је изнуда персоналних промена у МУП-у, пре свега смене министра унутрашњих послова Душана Михајловића, али и Горана Петровића, помоћника министра унутрашњих послова и начелника Ресора државне безбедности и Зорана Мијатовића, заменика начелника Ресора државне безбедности. Непосредан повод било је хапшење браће Бановић, ради изручења Трибуналу у Хагу, а стварни разлози су били следећи:

- Хапшење Милорада Луковића након инцидента у клубу "Ступица", које је непосредно наредио Зоран Мијатовић уз сагласност Душана Михајловића и његова смена са чела ЈСО,
- Задржавање у притвору учесника отмице Мирослава Мишковића,
- Хапшење Милошевића и браће Бановић у којима је учествовала ЈСО, која стварају неспокој у редовима ове јединице због страховања да би неко од њених припадника могао бити изручен Хагу.

Побуна почиње у новембру 2001. године и траје дан (од 9. до 10. новембра), управо у време одсуства председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића и министра унутрашњих послова Душана Михајловића из Србије. Командант ЈСО Маричић, по наређењу Луковића, који и даље врши функцију команданта ове јединице из сенке, позива све своје припаднике да напусте своје радне обавезе и повуку се у касарну, укључујући чак и чланове јединице који су радили на непосредном обезбеђењу одређених личности. Блокирали су неке саобраћајнице у Кули и аутопут код Центра Сава. Постојала је бојазан да 1500 до 2000 људи из ЈСО са пуном борбеном опремом крену у правцу Београда и могућношћу да изазову несагледиве последице. Као контрамеру, МУП поставља цистерне на правцу Кула – Београд. ЈСО добија посредну подршку дела врха Савезне државе и неких медија који су организовани од стране Душана Спасојевића и Љубише Бухе.

У току побуне припадници ЈСО у Кули од Чедомира Јовановића, који се тамо налази у функцији представника Владе Републике Србије, траже оставку Душана Михајловића. Чедомир Јовановић овај ултиматум јасно одбија.

Prilog 3

К.П.бр.5/03

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 28. ДЕЦЕМБРА 2004. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на наставак главног претреса дана 28. децембра 2004. године са почетком у 10 часова и 10 минута, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемека и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из чл.136. Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из чл.122. Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду, Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћник мајке погинулог председника Владе Републике Србије др Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокат Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића, адвокат Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек, са браниоцима, адвокатима Момчилом Буљтовичем, Слободаном Миливојевићем и Марком Миливојевићем, окривљени Звездан Јовановић, са браниоцем, адвокатом Славишом Вукосављевићем, по заменичком пуномоћју браниоца, адвоката Ненада Вукасовића, бранилац окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића, адвокат Слободан Миливојевић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића, адвокат Дејан Лазаревић, бранилац по службеној дужности окривљеног Дејана Миленковића, адвокат Александар Ђорђевић, бранилац по службеној дужности окривљеног Сретка Каленића, адвокат Владан Вукчевић, бранилац окривљеног Милаја Јуришића, званог «Јуре», адвокат Жељко Грбовић, по заменичком пуномоћју браниоца, адвоката Драгана Крстићевића, окривљени Душан Крсмановић, са браниоцем, адвокатом Вељком Делибашићем, окривљени Саша Пејаковић, са браниоцем, адвокатом Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом, бранилац по службеној дужности окривљеног Бранислава Безаревића,

да је 12., изашао испред «Сава центра», обавио разговор са Гумарем, упозорио га на последице тога што је изашао са Јединицом пред «Сава центар», питао који су захтеви Јединица и зашто су изашли. Захтев је био њихов да се донесе Закон о сарадњи са Хашким трибуналом и други захтев је био оставка министра Михајловића. Ја сам сутрадан, мислим да је то било сутрадан, незадовољан оное што је министар Михајловић рекао око побуне Јединица, дао оставку и за мене је тај посао када је у питању побуна Јединица, био завршен.

Председник већа: Ви кажете да се ради о побуни те Јединица за специјалне операције?

Сведок Зоран Мијатовић: Такозваној побуни сам рекао.

Председник већа: Такозваној?

Сведок Зоран Мијатовић: Да. Ја мислим да то није била побуна, с обзиром да сам и ја имао неколико, два припадника Јединица у свом обезбеђењу, сви су они, па и она околина, звани у Кулу, мобилним телефонима, на хитан састанак, онда су им, то сам касније сазнао, одузимани мобилни телефони и оружје, они су тамо стављани у неке просторије и иза тога су се морали сагласити са оним што је група људи која је то организовала, да прихвате, да стану иза тих захтева који су тамо формулисани. Нисам се ја бавио ко је све то, то мене једноставно није интересовало.

Председник већа: Да ли сте Ви, као заменик начелника ресора Државне безбедности, одлазили са Милорадом Брацановићем у Кулу ради разговора?

Сведок Зоран Мијатовић: Опет Вас не разумем добро, некако тон је...

Председник већа: Да ли сте Ви одлазили, као заменик начелника ресора Државне безбедности, са Милорадом Брацановићем у Кулу ради вршења разговора са командантом Јединица Душаном Маричићем?

Сведок Зоран Мијатовић: Не.

Председник већа: Да ли сте Ви у оквиру Ресора државне безбедности вршили истражне радње, било које врсте и прикупљање одређених доказа у циљу покретања кривичног поступка против припадника ресора Државне безбедности?

одвукло, да ја сада тумачим. Ја нисам човек који сматра да је апсолутно у праву. Могу ја погрешно да мислим, ја нисам безгрешан човек.

Председник већа: Право на питања имају пуномоћници оштећених. Адвокат Рајко Даниловић. Изволите.

Адв. Рајко Даниловић: Како је дошао до тога да сведок оде да преговара са представницима Јединице за специјалне операције који су се појавили ту на ауто-путу?

Сведок Зоран Мијатовић: Мислим да је то било негде око пола осам ујутру, Душко Михајловић, то јутро, Душан Михајловић је тада ишао са овим једним од официра да га води у Хаг да се слика тамо како се овај добровољно предаје.

Адв. Рајко Даниловић: Јокић?

Сведок Зоран Мијатовић: Јокић, тако је. И више га је, прво га је интересовало, да ли је проходан ауто-пут, а онда иза тога, да ја то још једанпут тамо проверим шта се тамо догађа. Зашто сам ја отишао? Јединица је одбила да прими Горана Петровића. Ја нисам имао никада проблем са Јединицом. Била је процена и то добра процена, да ће мене Јединица да прими, што је тачно. Ја нисам имао проблема, чини ми се да ми је Звездан пришао када сам дошао тамо, да сам тражио Гумара, онда се он мало сплео, јесте ту – није ту, онда сам рекао доведи га, он је ту, немој да и ти правиш глупости и попричао. Значи, ја сам отишао, не зато што сам ја хтео, начелник ресора ми је рекао да покушам, ја сам рекао, нема шта да покушам, ја ћу да разговарам. Ја заиста са људима у Јединици нисам имао проблема, без обзира на то што су неки били ухапшени и тако даље. У тој Служби, свако је радио свој посао. Ја сам био заменик начелника, радио и усмеравао оперативу на та пријављивања, људи су покушавали да се сакрију, да униште трагове кривичног дела, свако је радио свој посао.

Адв. Рајко Даниловић: Ви рекосте да сте имали сазнања за браћу Бановић, како су ухапшени? Који су аргументи, које Вам је, рецимо, аргументе изнео командант те Јединице Маричић Гумар у том разговору?

Сведок Зоран Мијатовић: Он се није бавио са тиме да су они преварени и тако даље, ја сам рекао захтев и он је рекао Закон о Хагу и оставка министра, ја сам му рекао: «Дај, бре, Гумару, немој ти приучени гумар да се бавиш сада неким политичким питањима.» Он чак и није гумар, него приучени гумар тамо негде у Книну или где се приучавају, ја

психологију Београда и града. Он то не зна мученик, али је ипак окренуо Јединицу пре мрака.

Адв. Рајко Даниловић: Да ли сведок има нека сазнања, да ли се Хашки трибунал интересовао за ову Јединицу, и посебно поједине припаднике те Јединице и њихову активност током ратова?

Сведок Зоран Мијатовић: Тачно. Ево сада да Вам објасним, мислим да то може бити важан сегмент и не, ја нећу да га прејудуцирам, ја ћу само изнети чињенице. 19. октобра 2001. године је Карла Дел Понте, не знам да ли је тог дана и посетила Београд или два дана касније, немојте ми узети то за зло, али 19. октобар, она је упутила једно опширно писмо на три или четири странице Душку Михајловићу. То је писмо било њему, не знам да ли је Премијер добио исто или је министар Михајловић прекопирао па дао Премијеру и дао Горану Петровићу. Значи, ми смо добили једно писмо Карле Дел Понте где она тражи од Душка Михајловића да се достави комплетна документација о Јединици за специјалне операције и то, како се наводи у писму, од оне 1991. године до 2001. године, тамо је све назначено, да се тамо наведе и када је она формирана и како је формирана и којим средствима, ко је учествовао у финансирању и тако даље, па онда све о командном саставу те Јединице и тако даље, где је, између осталог, у делу где се бави око појединаца и када се говори о командном кадру Јединице, дословце стајало, значи, врло проверљива ствар, то као суд можете тражити да добијете тај документ, где дословце пише, између осталог, да се траже и подаци о Звездану Јовановићу и Милораду Улемеку. Истина, Милорад је ту спомињан са три-четири различита имена и презимена, псеудонимом и тако даље, али се односило на њега. Значи, заиста је дошло писмо 19. октобра 2001. године, значи, нешто мање од месец дана од побуне Јединице, значи, дошло писмо, где се траже подаци, значи говорим када је у питању командни састав о два припадника Јединице. Истина, уз писмо је ишао списак, значи, списак, ја сада ћу Вам рећи шта каже Карла, ја ћу Вам сад изнети, ишао је један списак, то ја кажем имена и презимена, нека су више пута понављана у различитим верзијама, негде је фалило једно слово, негде мало другачије име и тако даље, значи, само име и презиме где Карла Дел Понте прејудуцира да се ради о припадницима Јединице и тражи кадровска досијеа. Истина, то је толико било непрецизно, јер Ви имате Јовановић Милана и Драгана, више хиљада, Петровић Драгана исто тако више хиљада, и да смо хтели, било је врло тешко да одговоримо. Ми смо тај документ добили, ако је то било 19. октобра, можда 21., 22. октобра и тако даље и тако даље. Значи, тачно је да је пре побуне Јединице дошао један такав податак. Ко је све могао бити упознат да се траже припадници Јединице, да се траже њихови подаци о њиховим деловањима, тамо пише, дословце, у

Хрватској, Босни, па и на Косову, ко још може да зна осим министра и његовог кабинета, Влада и тако даље, ја то не знам. Ја знам да смо ми, када је у питању Служба, знали само Горан Петровић и ја, у међувремену дошло је до побуне, ја кажем, тзв. побуне Јединица и тако даље и да је истина ово да је Хашки трибунал показао одређено интересовање, прво за командни кадар, да не говорим Јовица, Френки и тако даље, пошто је овде суђење овој двојници људи, значи, да су и та два човека били децидирани у захтеву Карле Дел Понте. Ја морам рећи још једну ствар да бих Вам помогао око све те приче око те Јединице, око Хага и тако даље, што може, а и не мора да има везе са тиме. Још једну ствар коју хоћу да везујем директно за писмо и за Ваше питање. У то време, негде те јесени, ја не знам у ком стадијуму, био је већ покренут поступак за формирање, ако се сећате, Жандармерије. Људи као људи. Почели су приче разне тамо, почело је звање неких људи из Јединице да дођу у Жандармерију, почело је звање људи да добију и нека командна места, тамо је била једна, како бих ја рекао, оно наше по српски, ево формира се Жандармерија, она ће носити беле рукавице, она ће се шепурити и шеткати, а ви ћете, каже, господо, у тој Јединици хапсити хашке осуђенике и на крају ћете урадити последњи посао, мораћете сами себе да ухапсите. Знате, то је било пуно података, ми смо о томе да иду те неке ружне приче, да то мало и дестабилизује те људе, нису сви припадници ескадрона смрти, како се то тврди, та генерализација није добра, појединци јесу, не би се бавио проценом, други нису. Људи као људи, постали су осетљиви на те приче, онда иза тога долази хапшење браће Бановић и сигурно су се људи мало пољуљали, знате, ја сам ту врло објективан, али није била довољна само наша реакција, моја и Горанова. Било је неопходно, пре свега, да реагује министар, иза тога да упозна људе из Владе и да смо ми наговештавали да има таквих врста таласања у Јединици, да би било добро да се то предупреди. Истина, Горан и ја смо отишли на једно три састанка, један је био на Јеловој гори, један у Кули, или не знам где, није битно, знају и људе. Из Јединице смо људе из Јединице упозорили да су они припадници сада ресора, да су они чиновници ресора, да за њих важи Закон о унутрашњим пословима, да они који не могу без команданта Милорада, да они направе корак напред и да се ми ту лепо изљубимо и поздравимо. Нико није хтео ту границу и ту линију, коју смо ми њима понудили, да пређе. Ево, то би био мој одговор око Хага, око свих тих прича, шта би могло да доведе или не доведе, то је добро било тле да ви кажете људима, па ево ово што се прича, ево видите, ухватили сте сабраћу, сада ћете и ви. То је врло могуће, али не мора да буде тачно.

Адв. Рајко Даниловић: Да ли сведок има сазнање ко је постављао руководећи састав ЈСО, ко је одлучивао и о чиновима и о напредовању и о местима на којима ће радити?

Prilog 4

К.П.бр.5/03

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 18. МАЈА 2005. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 18. маја 2005. године са почетком у 10,22 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемекa и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Јасном Билић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћник мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокат Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адвокат Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем и Марком Миливојевићем, окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, бранилац окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокат Александар Поповић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Александар Зарић, по заменичком пуномоћју изабраног браниоца адвоката Дејана Лазаревића, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адвокатом Љубишом Радојичићем, бранилац по службеној дужности окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, бранилац окривљеног Милана Јуришића званог «Јуре» адвокат Александар Зарић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Вељком Делибашићем, окривљени Саша Пејаковић са браниоцем адвокатом Гораном Петронијевићем, окривљени Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адвокатом Жељком Грбовићем, окривљени Жељко Тојага са браниоцем адвокатом Гораном Петронијевићем.

знање и сагласност и министра унутрашњих послова и мене као начелника и да ако некада једног дана неко треба да сноси одговорност али не знам какву, то ћемо сигурно бити сви ми напред набројани, а не никако неко из Јединице или из оперативе која у свему томе учествује. Отприлике то је било нешто што сам ја Лечићу тада рекао. Мислим да се он јављао још једном или два пута, у сличном тону. Не знам тачно да ли се Гумар јавио само једном или два пута, али негде у неким раним вечерњим сатима, не знам 5- 6 или 7, пошто је то новембар па онда ноћ пада рано, отприлике се јавио и Гумар са тим неким сличним причама. Ја сам и њему поновио оно што сам рекао Лечићу такође да ту нема ничега, ни нелегалног, ни незаконитог, да то није никаква акција изведена без знања и сагласности надлежних старешина, да стојимо сви иза свега тога и да ту нема никаквих проблема. Он је отприлике тражио да ја дођем тамо у Кулу. Ја сам рекао да због неких других обавеза, али не зато што сам ишао у позориште како је касније ишла прича коју је чини ми се баш Легија пустио у промет, као ето, Јединица штрајкује, а он иде у позориште, баш га брига. Рекао сам Гумару да због тих неких других обавеза и зато што је безмало већ близу ноћ, не могу да дођем у Кулу, али да не постоји никакав проблем, да он или било који припадник Јединице за специјалне операције који има некакву дилему или има некакву недоумицу, дођу одмах сутрадан у Београд и да ће као и сваки пут до тада бити примљени. Ја сам имао такву праксу у раду, да сам свакодневно виђао све своје сараднике и да су сви они који су тражили пријем примани углавном у истом дану ако су у Београду, а они који су у унутрашњости могли су да се најаве најкасније данас за сутра. Дакле, рекао сам да не постоји никакав проблем и да они могу да дођу сутра одмах и да ће добити сва потребна разјашњења. Мислим да се он поново јавио након тога. Тешко је сада са ове временске дистанце говорити о неком временском размаку али тај разговор је био онако мало непријатнији него овај први, где је он отприлике ултимативно захтевао од мене да ја одмах седам у ауто или не знам шта и да долазим у Хаг отприлике онако «одмах да си дошао у Хаг, довлачи се овамо». Ја сам му рекао да знам шта им је на памети и да имам оперативне информације да они припремају некакву побуну. Рекао сам им да се не играју тога, да не праве глупости, да ће у свему томе они бити највећи губитници и још једном покушао да целу ситуацију смирим рекавши да нема никаквог разлога и никакве потребе да све то раде. Онда је он онако ултимативно, рекао сам дођите сутра, он је онако ултимативно спустио слушалицу. Након тога у моју канцеларију, а касније сам сазнао и у канцеларију министра Михајловића који је тада био на неком службеном путу, је стигао факс у коме отприлике пише, Јединица за специјалне операције је, као што Вам је већ познато урадила један сраман чин, издајнички и тако неке глупости и да због тога отказује даљу послушност начелнику ресора, тј. мени и министру унутрашњих

послова Душану Михајловићу. Након тога ја сам покушао да ступим поново у контакт са њима, међутим, већ тада они су не знам по чијем наређењу, претпостављам по наређењу оних који су све то организовали, прекинули све везе, како да кажем, са спољним светом, значи више се нико није јављао на те телефоне у Кули, ни специјале, ни обичне телефоне. Касније смо сазнали да су свим тим припадницима Јединице купили мобилне телефоне и све друге телефоне закључали, тако да ниједан припадник Јединице није имао могућност да са неким комуницира. Након тога мислим да сам позвао начелника центра државне безбедности у Новом Саду, пошто је то рецимо центар који је условно речено близу Куле, не знам сада колико близу али сигурно ближе од Београда и замолио сам га да оде тамо и да покуша да са тим људима разговара док се ми не организујемо и ми не кренемо тамо. Мислим да се он јавио врло брзо и да ме је обавестио да му нису дозволили да уђе тамо иако је рекао да долази по мом налогу. У међувремену се код мене појавио и Милорад Брацановић бивши официр за безбедност те Јединице који је отприлике ми рекао да је Гумар звао и њега и да је такође нешто ултимативно тражио од њега да одмах дође у Кулу. Ја сам рекао ОК, нема никакав проблем око тога, можеш слободно да одеш. Међутим, касније се и он јавио и рекао да и њега нису пустили да уђе у тај комплекс у Кули и ја сам и тога дана и те ноћи и наредних дана покушавао да ступим у контакт са Јединицом, међутим то није успевало наравно, као што сам рекао јер су они све те контакте прекинули. У међувремену сам, обзиром да је Премијер био у Америци, а министар мислим у Бриселу, обавестио потпредседника Владе тадашњег генерала Перишића који је у то време био председник одбора за безбедност и Чедомира Јовановића који је био шеф посланичке групе ДОС-а у Парламенту о томе шта се дешава, тако да смо у неком контакту доста овако интензивном били ја и генерал Лукић као начелник ресора јавне безбедности, командант Жандармерије Горан Радосављевић Гури и Чедомир Јовановић тог неког дана, мислим да је петак или субота до тренутка када се најпре министар вратио из Брисела, а онда не знам колико је то дана прошло и Премијер из Америке. Ја сам наравно и министру када је дошао реферисао о тим дешавањима, врло подробно, врло систематски износио сва та нека наша оперативна сазнања о томе о чему се ту заправо ради, колико тамо има људи, какво је расположење, о тим контактима које имају са Земунско-Сурчинским кланом и о тој подршци која им долази опет кажем и од људи из ДОС-а и од Коштунице, Павковића и војске уопште. Након тога је мислим дошао и Премијер. Имали смо један састанак у кабинету министра Михајловића. На том састанку су били министар Михајловић, господин Жарко Кораћ, ја, генерал Лукић и наравно касније се прикључио Премијер који је од стране свих нас мање-више био информисан о свему што се дешава. Ја сам му изнео неке чињенице о бројном стању те Јединице, чак идући у

детаље колико тамо има људи који имају годину дана стажа, две године стажа, желећи да му појасним да је та Јединица талац тог криминалног језгра, да тамо има људи који нису учествовали у ратовима, ни у Босни, ни у Хрватској, ни на Косову, да су то неки тако да кажем нови момци који још нису захваћени и искварени тим вирусом, али да су тамо вероватно таоци, да су те приче о некој наводној мобилизацији неког резервног састава обичне глупости и измишљотине, да у Кули нема никог осим њих, да они управо те приче протурају како из Републике Српске стижу неки одушевљени добровољци и отприлике га упознао са свим оним што је њему било интересантно рекавши на крају да наравно ресор државне безбедности нема никакве друге оружане формације или било какву врсту неке организационе јединице која може неком физичком силом да се тој Јединици супротстави. Након тога су мислим кратко реферисали и министар Михајловић, односно генерал Лукић и то је опште познато, они су овако били доста нерасположени за, нарочито генерал Лукић и Горан Радосављевић за неки отворени сукоб сада са том Јединицом. Стално се провлачила нека теза да ли може нека Жандармерија или нека друга полицијска јединица да предузме било какву меру и радњу. Колико се сећам генерал Лукић је стално говорио да то није добра идеја, да они то не могу да ураде, да то није добро и мислим да је чак Премијер у неколико наврата онако емотивно реаговао и постављао питања Лукићу и Михајловићу пре свега, ако они сада крену из Куле и дођу овде у министарство унутрашњих послова шта ћете ви да урадите. Они су слегали раменима и говорили отприлике «па ништа, па то није добра идеја». На крају је питао «ако ја одем у Владу, они дођу, избаце ме из Владе на улицу, шта ћете ви да урадите?». Они су отприлике понављали ту причу како то није добра идеја, како не треба конфронтирати полицију, Жандармерију или било кога тој Јединици. Онда је Премијер устао и напустио тај састанак. Ја сам након свега тога видевиши да, ајде не могу тако да кажем да не постоји свест у Влади, јер то је доста лабава прича шта је то Влада, код некога постоји, код некога не постоји, али мислим да један број људи у Влади није свестан чињенице да се не ради о никаквој побуни Јединице, да се не ради о томе да ли ће Петровић, Мијатовић, Михајловић или било ко бити смењен и да ли ће да падне или неће да падне Влада, да ли ће се вршити неке измене у министарствима, већ да је на дневном реду било једно круцијално питање, или држава или криминал. Ја сам био заступник тезе да држава мора да се брани свим средствима јер је једино тада држава. Ако у држави постоји нека друга сила која има већи монопол физичке принуде, како то пише у уџбеницима, онда држава не постоји, онда је та некаква организована група, банда, зовите је како год хоћете, моћнија од државе. Видео сам да све то иде у том правцу. Сада не говорим хронолошки, значи у неколико наврата су одлазили министар Михајловић и Чедомир Јовановић касније и Премијер Ђинђић у Кулу.

другог команданта Маричића и још неких припадника Јединице, а они су такође знали да смо ми неко код кога не могу да прођу ни на који начин. Значи нисам претерано пратио ова ни друга суђења, али видим да се сада многи хвале како их Милорад Улемек није импресионирао, како су од почетка знали ко је он, шта ради, чиме се бави, па ево, дозволићу себи да ја то не поновим иако би можда ја једини имао право да то кажем. Дакле, када је та побуна избила значи ми смо сва та претходна сазнања имали и пошто је због те богате криминалне активности појединих припадника те Јединице један број припадника Јединице био под третманом ресора, ми смо наравно имали та оперативна сазнања, а она су потврђена и током те побуне, пре свега мислим на снимљене телефонске разговоре од којих су неки објављени у јавности у којима припадници Јединице комуницирају са Спасојевићем, са Бухом. Знали смо да се након краћег боравка негде у иностранству Луковић поново вратио, чак је дошао код мене и рекао да би волео да оде у Кулу тамо да се јави људима. Ја сам наравно дао сагласност, не видим зашто је то проблем, али је то касније настављено и интензивирано, тако да смо знали да је у време побуне и Улемек тамо био присутан и да су били на сталној вези, дакле, одговор на Ваше питање је тај на бази оперативних информација до којих смо дошли у целом том периоду и на бази снимљених телефонских разговора имали смо значи јасну ситуацију ко стоји иза те побуне. Оно што је можда интересантно када говорим о том политичком контексту поред онога који је јавно познат, дакле да је председник Савезне Републике Југославије подржао ту оружану побуну, да је то учинила Демократска странка Србије, да је у неким медијима објављено како је Маричић тадашњи командант звао генерала Павковића и питао га да ли ће војска да се меша. Он је рекао «Не, не пада нам на памет», дакле, поред тих неких опште познатих ствари, постоје и неке друге ствари оперативне, које указују на умешаност још неких лидера ДОС-а у ту целу причу и Војске Југославије односно њене службе безбедности. Када сам тог првог, другог дана, не сећам се тачно, разговарао са генералом Лукићем значи перманентно били смо у контакту, у једном тренутку или је он дошао на Институт или сам ја био у министарству у Кнеза Милоша, углавном он је дошао заједно са командантом Жандармерије Гораном Радосављевићем Гуријем и донео неки папир. Ја сам питао шта је, о чему се ради. Лукић је онако мало изнервиран рекао «Ево ти читај». Ја сам погледао и видео да је то писмо или проглас подршке побуни Јединице за специјалне операције од стране Жандармерије. Онако смо згранути погледали Гурија и рекли, «одакле ти ова глупост, ко ти је то дао?» и он је тада рекао да су му то саопштење којим Жандармерија подржава протест Јединице за специјалне операције издиктирали Драгољуб Мићуновић и Небојша Човић. То је онако изазвало иако нисам претерано емотиван, поприлично гађење код мене. Други детаљ који је био интересантан се

којима се отприлике тражи све о свему. Ти захтеви тако изгледају. Не знам да ли сте их видели, па и у том једном од захтева који је дошао и до мене писало да Хашки Трибунал тражи информације дакле о Јединици за специјалне операције, о припадницима, наведено је тамо много, не знам, 100 – 200 некаквих имена, надимака, непотпуних генералија, где се отприлике кажем на том нивоу тражило било какво сазнање. Пола од тих имена није било могуће везати за неке личности, значи Мрки, Тихи, парафразирам, али у том стилу. Пола од тих неких људи никада нису ни били припадници те Јединице. То се видело онако на бази овако летимичног погледа. Много је оних који више нису били међу живима, тако да знајући да се са тиме шпекулише ја сам чак тадашњем команданту Маричићу показао тај списак и рекао сам да то није никаква фама, значи да то није списак оних који треба да буду ухапшени и испоручени Хагу, већ да је то захтев каквих долази на десетине и стотине, да се проследи неке информације. Када ће се и у којој форми и у ком обиму одговорити том захтеву ја не знам, тако да мислим да та прича око Хага не пије воду, жаргонски речено. Оно што је за мене суштина, то је страх, ајде, страх опростиће ми Милорад, његов лични да ће се наћи сада где се овде налази. Значи да ће допасти затвора јер су све наше активности ишле у том правцу и било је питање тренутка и времена када ћемо доћи до неких доказа и када је након Ступице ухапшен из страха да ће бити прослеђен Хагу, организовано је то експресно саслушање сведока и он је за два дана изашао и склон сам управо тој тези да је код Улемек разлог за организовање те побуне био његов страх да ће и након саслушања за Ибарску магистралу бити ухапшен као што је страховао и у неколико претходних наврата када се појављивао пред судовима да ће му се то десити. Што се тиче значи Бухе или не знам Спасојевића, њима је та инструментализација Јединице била врло важна у неким њиховим криминалним активностима. Када свему томе додате случај Мишковић и чињеницу да је велики део тог Сурчинско-Земунског клана тада био неколико месеци у затвору под истрагом и због сумње да су организовали отмицу Мишковића, они су имали и некакав лични мотив освете условно речено према министру Михајловићу и наравно требало је неким тим политичким субјектима показати да су они реална снага како би се у будућности од њих могла очекивати та политичка заштита јер су они добро знали да се без политичке заштите у било ком режиму у било којој држави не можете бавити оним чиме су се они бавили.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли сведок има сазнања о томе чиме се бавио окривљени Улемек након изласка из Јединице?

Сведок Горан Петровић: Па, мајор Батић је био лажни псеудоним припадника Јединице за специјалне операције који је након побуне прочитао једно од првих, ако не и прво саопштење те Јединице за јавност на некој конференцији за штампу која је импровизирана у центру у Кули. Наравно да смо врло брзо установили да није у питању никакав мајор Батић већ да се ради о сасвим другом лицу са сасвим другим генералијама и да је тај припадник Јединице у ту Јединицу дошао из Војске Југославије, мислим из неке падобранске бригаде, да ли месец, два или три месеца пре тога, али значи нешто непосредно пред побуну, колико се сећам.

Адв. Срђа Поповић: Сада, само још нешто, када сте разговарали о тим састанцима и разговорима током побуне између генерала Лукића, Премијера, Вас, Ви сте једног тренутка казали, «по мом мишљењу ту се радило о томе или држава или криминал», па ја разумем шта Ви кажете, али би морао овако питање да поставим, да ли је по Вашем мишљењу у том тренутку била угрожена или безбедност или уставно правни поредак земље, по Вама, по Вашем мишљењу?

Сведок Горан Петровић: Ако је покојни Премијер питао министра и начелника ресора јавне безбедности «ако они крену из Куле и дођу у министарство шта ћете Ви урадити?», а они одговорили «ништа», ако је то после тога питао «шта ако дођу у Владу и избаци ме на улицу, шта ћете Ви урадити?» «Ништа», онда је јасно да постоји итекаква реална или основана претпоставка да се у сваком тренутку може извести државни удар, пуч, да се може починити некажњено било какво кривично дело, а о преузимању власти да и не говоримо. Значи то је у тој ситуацији врло реално и врло могуће.

Адв. Срђа Поповић: Колико ја разумем, закључак тих састанака је био да се ништа не може предузети, да то не може да се заустави?

Сведок Горан Петровић: Па, не може се рећи да су заузети некакви ставови или да се дошло до некаквих закључака. Ја сам био врло прецизан и реалистичан када сам то описивао, значи дошао је Премијер, нешто питао, они су му нешто одговорили, он је устао, окренуо се и отишао. Значи ту није било никакве формализације у том смислу али се из тока целе дискусије, барем тог где сам ја био присутан, могао извести закључак. Ја сам га извео, да не постоји расположење код припадника ресора јавне безбедности да се на било који начин ангажују у решавању тог питања.

Адв. Срђа Поповић: Ви сте данас помињали неке транскрипте разговора које сте Ви успели да пресретнете и моје питање само гласи да

Prilog 5

К.П.бр.5/03

14. juni

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 14. ЈУНА 2004. ГОДИНЕ**

Председник већа: Констатујем да су дана 14. јуна 2004. године, са почетком у 10,06 часова, на главни претрес, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Београд, Устаничка број 29, судница број 1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03 окр. Милорада Улемека и др., због кривичног дела удруживања ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривично дело убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду КТС.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу судије чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић и судија Марко Кљајевић, председник већа, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића адв. Рајко Даниловић и адв. Срђа Поповић, пуномоћник оштећене, мајке пок. председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адв. Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића, адв. Варја Банић, окр. Милорад Улемек са браниоцима адв. Момчилом Булатовићем, Слободаном Миливојевићем и Марком Миливојевићем, окр. Звездан Јовановић са браниоцем адв. Ненадом Вукасовићем, браниоци окр. Милоша Симовића, Александра Симовића, Владимира Милисављевића адв. Александар Поповић и адв. Слободан Миливојевић, бранилац окр. Нинослава Константиновића адв. Оливера Ђорђевић, бранилац окр. Дејана Миленковића адв. Биљана Кајганић, бранилац окр. Сретка Калинића адв. Александар Ђорђевић по заменичком пуномоћју браниоца по службеној дужности адв. Владана Вукчевића, браниоци окр. Милана Јуришића званог «Јуре» адв. Драган Крстићевић и Александар Зарић, окр. Душан Крсмановић са браниоцем адв. Вељком Делибашићем, окр. Саше Пејаковић са браниоцима адв. Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом, окр. Бранислав Безаревић са браниоцем адв. Гораном Петронијевићем, по заменичком пуномоћју адв.

Председник већа: Мислим да би требало због озбиљности садашње процесне ситуације и да омогућимо право на одбрану првоокривљеном Милораду Улемеку, да заиста није потребно са моје стране, ја се надам да сте озбиљни људи, да било кога опомињем нити да прекидамо излагање, јер и закон каже да окривљени има право у непрекинутом и неометаном излагању да изнесе своју одбрану и да одговара на питања, ако то жели. Према томе, генерално важи та опомена председника већа, везано за пристојност у судници. Мислим да нема потребе да се међусобно полемиче и једноставно мислим да то није ни време ни место, нити да се води полемика између пуномоћника, бранилаца, мислим да треба да омогућимо право на одбрану окривљеног Милорада Улемека. Можете наставити.

*ђуно
(Cont. 2)*

Окр. Милорад Улемек: Хвала. Ево да наставим, где смо прекинули. Значи, по мом доласку у центар Кула, када сам се са својим бившим потчињенима договорио од прилике о тој неком мом статусу након мог уласка у центар и када сам објаснио разлоге због чега ћу морати да напустим тај центар, онда је био одржан један састанак на коме једноставно је требало да се утврди, добро, сад ситуација се затегнула и шта сад. С обзиром да је тадашњи командант Душко Маричић још једном покушао да ступи у везу са начелником службе, начелник службе, то је већ, да прецизирам време, била субота ујутру. Начелник службе га је одмах одбио и рекао му је са којим је он правом искључио све везе у центру Кули и наредио му је да одмах дође у централу службе у Београду. Тадашњи командант му је рекао да он не може да напусти Јединицу због тога што је ситуација таква и таква да не понављам, на шта је он имао ту краћу препирку са начелником службе и углавном тадашњи командант није хтео...Једно два сата после тога пред капију центра је стигао тадашњи заменик Мијатовић и са њим је у колима био тадашњи начелник Седме управе Милорад Брацановић. Они су пошто пото хтели да уђу у седиште Јединице, међутим, због начина на који су се они опходили према команданту Јединицу претходна два дана, командант није хтео да их прими, већ им је однео састављен на папиру, значи састављен захтев од стране Команде, захтеве које је Јединица хтела да предочи начелнику службе, због чега се све то издешавало. Мијатовић је узео онај папир и буквално га бацио команданту, значи бацио на команданта и рекао му је, ви немате никаквих права за никакве захтеве, или одмах смирите ову ситуацију или ћемо другачије да разговарамо. Командант Маричић, пошто је млад момак, пун неког свог поноса, он је ту ушао у вербалну препирку са замеником и тај састанак се завршио, ако могу да кажем катастрофално. Он се вратио назад. Био је онако бесан, тужан и рекао је пошто они нас не схватају озбиљно, ми ћемо да урадимо следећи корак. Следећи корак је био тај да је донешена одлука да се једним мирним путем блокира

Председник већа: Мислим да би требало због озбиљности садашње процесне ситуације и да омогућимо право на одбрану првоокривљеном Милораду Улемеку, да заиста није потребно са моје стране, ја се надам да сте озбиљни људи, да било кога опомињем нити да прекидамо излагање, јер и закон каже да окривљени има право у непрекинутом и неометаном излагању да изнесе своју одбрану и да одговара на питања, ако то жели. Према томе, генерално важи та опомена председника већа, везано за пристojност у судници. Мислим да нема потребе да се међусобно полемише и једноставно мислим да то није ни време ни место, нити да се води полемика између пуномоћника, бранилаца, мислим да треба да омогућимо право на одбрану окривљеног Милорада Улемека. Можете наставити.

*Видео
(Cont. 2)*

Окр. Милорад Улемек: Хвала. Ево да наставим, где смо прекинули. Значи, по мом доласку у центар Кула, када сам се са својим бившим потчињенима договорио од прилике о тој неком мом статусу након мог уласка у центар и када сам објаснио разлоге због чега ћу морати да напустим тај центар, онда је био одржан један састанак на коме једноставно је требало да се утврди, добро, сад ситуација се затегнула и шта сад. С обзиром да је тадашњи командант Душко Маричић још једном покушао да ступи у везу са начелником службе, начелник службе, то је већ, да прецизирам време, била субота ујутру. Начелник службе га је одмах одбио и рекао му је са којим је он правом искључио све везе у центру Кули и наредио му је да одмах дође у централу службе у Београду. Тадашњи командант му је рекао да он не може да напусти Јединицу због тога што је ситуација таква и таква да не понављам, на шта је он имао ту краћу препирку са начелником службе и углавном тадашњи командант није хтео...Једно два сата после тога пред капију центра је стигао тадашњи заменик Мијатовић и са њим је у колима био тадашњи начелник Седме управе Милорад Брацановић. Они су пошто пото хтели да уђу у седиште Јединице, међутим, због начина на који су се они опходили према команданту Јединицу претходна два дана, командант није хтео да их прими, већ им је однео састављен на папиру, значи састављен захтев од стране Команде, захтеве које је Јединица хтела да предочи начелнику службе, због чега се све то издешавало. Мијатовић је узео онај папир и буквално га бацио команданту, значи бацио на команданта и рекао му је, ви немате никаквих права за никакве захтеве, или одмах смирите ову ситуацију или ћемо другачије да разговарамо. Командант Маричић, пошто је млад момак, пун некег свог поноса, он је ту ушао у вербалну препирку са замеником и тај састанак се завршио, ако могу да кажем катастрофално. Он се вратио назад. Био је онако бесан, тужан и рекао је пошто они нас не схватају озбиљно, ми ћемо да урадимо следећи корак. Следећи корак је био тај да је донешена одлука да се једним мирним путем блокира

значи да кажем нека овако слабија струја, који су рекли да се сачека до сутра, да се види шта ће бити. Међутим, у тој некој расправи и дискусији, значи превагнуло је мишљење ових оперативних официра и донета је одлука да се Јединица подигне и да се крене за Београд, пошто је било речено да нико није озбиљно схватио оно што Јединица тражи и да и даље замајавају очи и да и даље, значи током целог тог дана у недељу министар је упорно давао изјаве да је то све политика, да је то не знам, овако, да је то онако. Они су посебно били изреволтирани, заправо сви смо били изреволтирани тим, пошто је министар кад је био на том састанку, причао је једну причу а у јавности протурао другу причу, значи ништа од онога што је стварно разговарано на том састанку, он није изнео у јавност него се држао те приче о политици ко пијан плота. То је највише допринело да се донесе одлука да се Јединица дигне и да се крене за Београд. Значи ту је само било питање да ли да се изађе и блокира аеродром, због тога што је то јутро министар Михајловић најавио да ће он добровољно да преда у Хагу свог пријатеља, члана странке адмирала Јоџића. Значи то је чисто требало да буде једна симболична блокада аеродрома, чисто да би се министру показало да људи на такав начин не требају да иду у Хаг. Међутим, с обзиром кад се мало претресла та идеја, с обзиром да је аеродром тада био под савезном ингеренцијом, онда се довело у питање, да ли у једној таквој одлуци, у једној акцији, постоји могућност да се умеша и војска, пошто је војска била на неки начин задужена за све те савезне институције. Пошто то није баш онако, да кажем, била паметна идеја, одлучило се за другу идеју, а то је да се блокира мост на Газели. Значи то је био понедељак ујутру. Јединица је кренула из Куле. Значи стигли смо до Београда. Вероватно у Београду, значи комплетна полиција била је обавештена да Јединица иде према Београду и било је договорено да се Јединица у Београду не појављује са фантомкама, дугим наоружањем, значи није никакав био циљ да се нико плаши и застрашује, да нико у томе не осети никакву претњу, него ето Јединица је одлучила први пут да на улицу, оно што се каже у јавност изађе потпуно демаскирана. Пошто је тог понедељка значи био радни дан и био је шпиц, ми смо одлучили да не блокирано скроз Газелу, него да оставимо то једно парче, да би ипак људи могли да иду на посао, јер смо знали ако скроз блокирамо Газелу, настаће тотални хаос и само ће опет да трпе они људи који немају никакве везе са тим. Тако је било урађено. Ту негде око пола један, значи кад је та блокада била направљена, опет је дошао заменик Мијатовић. Улетео је буквално међу припаднике. Тражио је тадашњег команданта Маричић Душка и ту му изнео једну бујицу псовки, како ми нисмо нормални, како смо ми овакви, како смо ми онакви. Да ли је он свестан, мислим изнео је неку своју тужну причу. Тадашњи командант Јединице му је рекао да сад више он сам не може да одлучи и да уопште не жели да разматра и коментарише предлоге Мијатовића који је ту опет

хтео некако да то изглади, доглади и тако даље. И он је одатле отишао необављеног посла. С обзиром да сам ја тог дана увече, односно поподне, извињавам се, требао да сведочим као сведок у Ибарској магистрали, наравно, одмах оне струје и оне странке који никако нису могли да признају да се ту не ради о никаквој политичкој побуни како су они назвали, него да се само ради о једном симболичном протесту, јер је такав био, јер нико није ту био угрожен, нити је иком прећено. Они су одмах то повезали са тим да је Јединица изашла на улицу да би заплашила, не знам, органе правосуђа, због тога што сам ја требао да сведочим, што је по мени чиста била глупост јер то није имало никакве везе са тим. То се једноставно тако потрефило. Ја сам отишао на суђење. Ту сам дао изјаву коју сам требао да дам. У међувремену ми је јављено да је Јединица одрадила та четири сата или пет сати, не знам колико је било планирано, ту блокаду, односно полублокаду ауто пута и да су кренули, да су се спремили да се врате назад за Кулу. Значи ја сам замољен, пошто смо се тако били договорили, да чим завршим давање тог исказа, да се вратим назад за Кулу. Ја сам то и урадио. Вратио сам се назад за Кулу. Кад сам дошао у Кулу, тамо испред центра је био општи хаос. Ту је било не знам колико стотина новинара, камере, сви су покушавали да уђу и ми смо разматрали да ако сад овај неки потез не доведе до неких како да кажем, резултата, да онда треба дебело размислити да ли протест да се настави или да се протест прекине. У уторак, значи цео дан је било мирно, значи нити је ко звао, нити је ко долазио. Било је једно, како да кажем, стенд бај, стање. У среду је дежурни са капије донео поруку, значи која је била из Владе Србије, где је мени поручено да увече, сад се не сећам, да ли у 20,00 или 22,00 сата, обавезно будем у Влади Србије ради даљег договора шта даље радити. Ја сам у једној одређеној реченици схватио да ми је покојни Премијер послао поруку и ја сам просто послао одговор да ћу бити на том састанку. Пошто је онда било питање моје целе улоге у целој тој ситуацији, значи било је доведено у питање, због чега нико од ових официра не иде самном на тај састанак и онда смо се једноставно договорили, мислим, ја сам њима рекао да нема никакве шансе, ја да било шта урадим на њихову штету. Значи све што будем тамо договарао, урадио, значи могу само да урадим у њихову корист, на њихово задовољство и да ћу се максимално потрудити да све оно што кажем буде испоштовано. Ја сам кренуо тада из Куле са четворо кола. Значи кренуо сам ја и било ми је додељено обезбеђење. Кренули смо према Београду. Пошто смо знали да једина спорна тачка од Куле до Београда је мост на Бешкој, ми смо од суботе увече, значи држали, послали смо један тим извиђачки, који је заузео своје позиције, значи на прилазу том мосту. Мене су они сачекали негде испред Новог Сада и објаснили ми да је ситуација следећа. Да се испред самог моста, значи Бешке, налази једно десетак цистерни, они претпостављају са горивом, које су

поређане тако да могу да блокирају пут и да су уочили шест до осам митраљеских положаја који су били распоређени онако како се то каже професионално у левак и они нису могли да знају сврху али су претпостављали да је то била намештена једна врста сачекуше. Сад да ли је то било намештено за мене, ја то заиста не могу да тврдим, или је то било намештено уколико опет Јединица буде покушала да крене према Београду. Ја то стварно не знам. Ја сам рекао да онај ко је издао такву идеју да је то један обичан лудак, јер ја заиста не познајем, тада нисам познавао, а верујем да не познајем ни сад, ни једног нормалног полицајца који би на тај начин, под таквим околностима отворио ватру на своје колеге без обзира што смо ми били у протесту или што смо на неки начин, ајде да кажем, одбили неку послушност. Ја сам рекао да нема везе, да ћу ја проћи. Ја сам дошао до моста и заиста сам видео све то што ми је овај извиђач описао. Међутим, прошао сам без икаквих проблема. Стигао сам до Владе Србије. Тамо су ме у дворишту сачекали Љубиша Буха и Душан Спасојевић и рекли су ми, ту је Душан више, не знам из ког разлога, али сам сазнао после, што ћу овде и објаснити, рекао, немој никако да попустиш, ово мора да иде до краја. Ја га нисам разумео баш најбоље у том тренутку. Ја сам ушао горе у Владу. Одвели су ме у кабинет покојног Премијера. И он ми је од прилике објаснио ситуацију. Значи да морамо да нађемо неко средње решење, значи да буду испоштовани и наши захтеви, и да значи буде, како да кажем, испоштован неки ауторитет Владе, јер он једноставно није могао да дозволи себи то и ја сам га и тада, и сад га потпуно разумем, да рецимо било која групација у земљи може тако себи да дозволи и да тражи смену једног министра, па макар он и погрешно и макар он урадио то што је урадио. Значи, он ми је буквално рекао, замисли шта ће људи мислити о Влади и о мени ако ја будем пристао на такве уцене. Он ми је рекао, ја потпуно вас разумем и потпуно схватам да сте ви у праву, значи да сте револтирани, да је исправно то што тражите, али између разума и срца постоји једна велика разлика. Ја сам схватао да је он у праву. Он ми је тада рекао, ево, Мијатовић и Петровић су поднели оставке. Значи они су били оно што се каже нарибани, и од стране министра, мада је то било цинично са његове стране, и од стране самог Премијера због тога што су уопште се поставили на такав један начин који је довео до те ситуације. Ја сам рекао, ми нисмо тражили оставку њих, значи тражена је оставка министра и ту је онда почело убеђивање и објашњавање. Не могу баш да кажем да је било убеђивање, него једноставно објашњавање како, шта и зашто. Ја наравно нисам могао да му кажем добро, ја ћу да донесем ту одлуку, јер сам ја заправо ту био испред ових официра, испред Јединице и сад нисам хтео да доведем ни себе у непријатну ситуацију да се договорим нешто што можда тим момцима не би одговарало или да кажем Премијеру да, нема проблема, биће то тако и онда да се вратим у Кулу и да ми ови момци кажу, или да

уопште донесем одлуку, ма то нема ни везе, идемо ми по старом. Значи ту сам био у једној незгодној ситуацији. Међутим, ту ми је Премијер рекао да мора да ме упозори на још једну ствар, а то је да морам да схватим да колико год ми сматрали да смо у праву, држава ће морати да покаже да је јача од једне такве ситуације, што сам ја потпуно разумео и ја сам га питао, па добро, шта ћете сада да пошаљете не знам, силу на нас, па требамо да се препуцавамо и да убијамо једни друге. Он ми је рекао да сила није његов манир понашања и само ми је рекао, подсетићу те, значи да се у суботу одржавају избори за Косово. Значи тада су, те суботе, не знам сад тачно који је датум био, били одржавани први избори на Косову. Не знам да ли за скупштину или за њихов парламент. И само ми је рекао, само поведи рачуна да вас цела Србија не окриви због тога што избори на Косову нису успели. Мени је била јасна та порука. Одмах сам схватио да држава са својим свим медијима, са својом снагом, ће се на сваки начин одупрети једном оваквом захтеву и да ће нас на сваки начин покопати и било шта да се деси на Косову ми ћемо бити окривљени, да ли су резултати могли да буду бољи, гори и тако даље. Ја сам рекао добро, вратићу се назад у Кулу, изнећу овим људима све то. Што се мене тиче ја ћу се стварно заложити да се испоштује овај наш договор. Тако је и било. Ја сам се вратио назад у Кулу. Објаснио сам официрима како и шта је било. Они су људи, кад сам им ја размотрио, односно разјаснио све ситуације у којима можемо да се нађемо, они су људи који су били нормални схватили исто да је ситуација, како да кажем, измакла контроли. Јер шта, ми смо хтели да направимо протест без било какве употребе силе. Добро, изашли смо једном, блокирали ауто пут. Изашли смо други пут, блокирали ауто пут и шта сад. Сад треба да изађемо и трећи па да блокирамо ауто пут, не знам месец дана. Значи једноставно држава је могла да каже, добро, нека блокирају, па ћемо да видимо докле могу да издрже. Значи ја само нисам хтео да се доводимо у такву ситуацију да се ми нешто натежемо са државом кад је већ Премијер, значи имао врло коректне предлоге како нама да се изађе у сусрет, оно што се каже и да вук буде сит и овце на броју. Ту је прихваћен тај предлог. Ја сам јавио да је све у реду, значи да је све то прошло како треба, да је прихваћено и сутрадан у четвртак сам опет позван у Владу Србије. Ту сам усмено објаснио покојном Премијеру све, како је договорено и шта је договорено и он ме је упутио онда да одем у министарство унутрашњих послова да седнем са тадашњим начелником генералом Лукићем. Не знам ко је онда био заменик и да се договоримо око тих појединости, око тих детаља. Ја сам тако урадио. Дошао сам у министарство. Одвели су ме директно у канцеларију код министра. Министар је седео и видео сам, онако, био је задовољан. Ту су седели Лукић, професор Андрија Савић. Министар ми је тада рекао, ево смењени су Михајловић, извињавам се, Мијатовић и Петровић и ево ми смо одлучили да поставимо господина Андрију

Савића за начелника службе. И рекао ми је, пошто је то иначе и раније био твој предлог, а објаснићу у даљем изјашњавању како је дошло до тог предлога, значи професор се сложио са тим и сад нам само још остаје како да Јединицу на један коректан начин, једним саопштењем, како да кажем, просто речено, како да Јединици сачувамо образ. Ми смо се ту договорили да Јединица буде измештена из ресора државне безбедности, да се стави под директну команду Владе Републике Србије, с тим што би оперативне ингеренције, значи над Јединицом имао начелник ресора генерал Лукић и министар Михајловић јер није могао Премијер сада да узме да командује Јединицом. Значи Премијер је само требао да даје, како да кажем, та нека, да аминује то неко генерално одобрење уколико би се цела Јединица негде употребљавала. То је тако било договорено и онда је на том састанку речено да је остао проблем да се реши заменика начелника службе и мене је министар дословно питао да су они у недоумици да ли да поставе Милорада Брацановића или овог, како се зове, Јањушевића. Ја сам рекао да што се мене тиче, с обзиром да знам ко је био Милорад Брацановић, и с обзиром да од 1996. године, оно што се каже, смо сарађивали, знам такође тај неки његов пут у служби, који је прошао. Ја сам лично сматрао да је боље да се постави Милорад Брацановић јер оно што се каже, ја господина Јањушевића, познавао сам човека, али нисам могао сад да гарантујем и да дам како да кажем, неке гаранције, мада се то и није од мене тражило. Значи питан сам само за мишљење. Значи мој став је био да се постави Брацановић, што је било значи урађено. Ово само напомињем због тога зато што су поред тога колале неке приче да сам ја поставио начелника службе, да сам ја поставио заменика начелника службе. Мислим то господине председавајући су обичне инсинуације јер замислите Ви онда то министарство и ту државу у којој може један појединац, без обзира да ли се он звао Легија, Пера или Мика, да дође код министра полиције и да му каже, е стави тог човека за начелника службе, стави тог човека за заменика службе. То је немогуће. Значи то ни у једној озбиљној држави није једноставно могуће. Та ситуација је тада била потпуно решена и пошто сам ја био дао тај исказ и ту изјаву пред судом, било је приступљено онда, то се све дешавало близу 21. новембра а желео бих да кажем да је 21. новембар дан центра Јединице. Значи дан када је основан тај центар у Кули и ми смо два пута годишње, на дан Јединице и на дан центра приређивали тако те неке прославе и церемоније, где смо звали званице из војске, Владе, државе, страних амбасада, углавном тај неки државни кор. Ми смо послали позивнице свима и овог пута онако су се самном пошаливали, дођемо овај пут, али немој овај пут ништа да се пали. Ја сам рекао, нема проблема. Тог дана, значи сви они којима су биле послате позивнице, међу њима значи покојни Премијер и министар Михајловић, дошли су. Сећам се да је тада Премијер Ђинђић дошао са сином. Ми смо ту направили значи, имали смо једну презентацију

Handwritten note: *Handwritten signature/initials*

Prilog 6

К.П.бр.5/03

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 15. МАРТА 2005. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на наставак главног претреса дана 15. марта 2005. године, са почетком у 10,15 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Београд, Устаничка број 29, судница број 1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03 окр. Милорада Улемек и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду КТС.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу судија Марко Кљајевић, председник већа, судије чланови већа Ната Месаровић и Милимир Цуклић, са записничаром ~~Душаном Крсмановићем~~, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије ~~др. Зорана Ђинђића~~ адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћник мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адв. Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Ветуовића адв. Божо Прелевић, окр. Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем, Слободаном Миливојевићем и Марком Миливојевићем, окр. Звездан Јовановић са браниоцем адв. Ненадом Вукасовићем, браниоци окр. Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокати Александар Поповић и Слободан Миливојевић, бранилац окр. Нинослава Константиновића адв. Александар Зарић по заменичком пуномоћју браниоца адв. Дејана Лазаревића, окр. Дејан Миленковић са браниоцем адв. Николом Гавриловићем, бранилац по службеној дужности окр. Сретка Калинића адв. Александар Ђорђевић, бранилац окр. Милана Јуришића званог «Јуре» адв. Александар Зарић, окр. Душан Крсмановић са браниоцем

начин са њом. Захтеве које је Јединица истакла били су, ако се добро сећам, значи, први захтев је био да се донесе Закон о сарадњи са Хагом, што је чисто политичка ствар, односно ствар законодавца Народне Скупштине, није, најмање је ствар полиције да се тиме бави и да о томе брине. Други захтев је такође био везан за, мислим, чисто политички јер је био везан за смену министра односно моју оставку и смену начелника и заменика начелника Службе државне безбедности, што су такође политички захтеви јер свакако није у опису радног места и посла припадника Јединице да одлучује о томе ко ће бити министар или ко ће бити начелник и заменик начелника државне безбедности. Према томе, свима је било јасно да се ради о једном политички мотивисаном и политички..., мислим, протесту са политичком позадином и са политичким циљевима. Оно што је мени било најважније тада, кад смо већ видели да смо се суочили са једним проблемом, да они који су требали да брину о тој Јединици и да имају информације о стању у тој Јединици, једноставно те информације нису имали и дошло је до побуне Јединице у време..., мислим без икаквих претходних сазнања, бар када је о мени реч, а мислим да се то може односити на Премијере и друге званичне функционере у то време и то је дошло у време када је и Премијер и када сам ја био изван земље, ~~када сам се упутио да је то било политичко припремање операције~~ је то хапшење Хашких оптуженика Бановића у Обреновцу само изговор и једно покриће за тај чин. Покушавали смо око тога да расправимо шта је стварно било, али мислим о томе могу више рећи они који су ту акцију хапшења Бановића спровели, јер се тим послом бавила Служба Државне безбедности и нисам с тим био ни посебно информисан нити у току, јер је био договор да то буде стална, редовна активност Службе државне безбедности и није била никаква потреба да се било ко обавештава о томе да ће се неко ко се..., кога пронађу са списка Хашких оптуженика, да кажем, привести надлежним правосудним органима. Према томе, схватио сам да је ствар се измакла контроли, да нам је неко иза леђа припремио побуну једне мислим елитне Јединице у служби Државне безбедности и да је ствар озбиљна јер тиме је доведен у питање углед и кредибилитет и Владе и Министарства и државе имајући у виду да су званична, да кажем, да је званична политика Владе којој сам припадао била потпуно дугачија од тих захтева које је Јединица поставила. Значи, та Влада се залагала за потпуну сарадњу са Хашким трибуналом, за доношење закона, али доношења у једном разумном року, а не да закон и немање закона буде изговор за несарадњу са Хагом, јер враћајући се у Уједињене нације

ми смо прихватили обавезе које то чланство носи, а те обавезе, у њих спада и Хашки Трибунал и има много основа да се правила Хашког Трибунала и директно примењују, односно да их наши надлежни правосудни органи директно примењују. Јер овде понављам полиција није радила на своју руку и није радила ништа по својој иницијативи него је предузимала само оне мере и радње које је добила од наших домаћих правосудних органа, а не од Хашког Трибунала директно, јер сарадња полиције са Хашким Трибуналом није била директно него преко наших правосудних органа. Значи, оно што је за мене било приоритет то је било да сачувамо неки јавни ред и мир у земљи и да сачувамо, односно да спречимо могућност да дође до насилне промене власти пошто је о томе почела прича како ће Јединица доћи у Београд, освојити Владу, побити све по Влади и да кажем довести на власт оне који ће водити ту по њима патриотску политику, за разлику од ове анационалну, издајничку политику коју води ова Влада и њени чланови, укључујући и мене као министра. У том смислу смо на овом нашем колегијуму Министарства проценили неку ситуацију у којој се налазимо и веома брзо смо видели да та побуна нема подршку унутар осталих организационих делова, линија рада у Министарству унутрашњих послова. Били смо сведоци да је вршен велики притисак ~~на друге припаднике полиције, посебно оне који су учествовали на~~ Косову и Метохији, да их сада не именујем јер није битно, да се придруже побуни, да дају подршку побуни итд., али то није успело и практично ми смо видели да је тај редовни састав полиције односно Јавна безбедност па и Државна безбедност да су лојални и да кажем ~~верни овој Влади и министарству и руководству својим старешинама и~~ да с те стране немамо проблема. Могу да кажем да су нам тада практично исказали ту подршку многи припадници и старешине Министарства и понудили се укључујући и унутрашњост да дођу у Београд и да практично обезбеде безбедност у то време и да спрече евентуалне покушаје Јединице да освоје власт силом и да на тај начин реагују. У том смислу смо и направили те планове поготово да се више не понови долазак Јединице као што је био долазак у Београд и блокада на ауто-путу код "Сава центра". Међутим, истовремено ми смо били свесни реалности да у том тренутку полиција Србије није располагала ни једном другом оружаном формацијом којом би могла да се супротстави "Црвеним береткама" односно која би могла да их разоружа или да спроведе неку одлуку министра или начелника Службе безбедности о расформирању те Јединице. Врло јасно смо добили одговор од многих колега да кажем..., када кажем колега

томе, било је потпуно јасно да ако желимо да избегнемо неку даљу конфронтацију и несрећу у земљи, да се неки компромис мора направити и на томе је..., практично због тога је Премијер и отишао у Кулу. Међутим, из мени непознатих разлога у које нећу да улазим и нећу да сада са овом накнадном памету то тумачим, практично тај одлазак Премијера побуњеницима на ноге је био безуспешан и они нису ни за длаку одступили од својих захтева који су били неприхватљиви за Премијера и Владу, јер нису у складу ни са једним не само законским него и демократским правилима било где. После неког времена добио сам овако чврста уверавања да је могућ некакав компромис и господин Чедомир Јовановић, тада председник посланичког клуба ДОС-а у парламенту, ме је замолио да ради постизања тог компромиса одем у Кулу и да разговарам са командом Јединице. Убеђивао сам га да то није могуће и да они који су одбили Премијера неће хтети да направе компромис и договор са оним чију оставку траже и који је поред осталог стварни разлог ове њихове побуне. Међутим, наваљивање је било толико чврсто да би моје одбијање одласка у Кулу испало или неки кукавичлук или опет бежање од сопствене одговорности, односно бежање од могућности да постигнемо споразум и да избегнемо евентуално неко крвопролиће које је висило у ваздуху јер је та агонија са побуном Јединице трајала предуго и практично угрожавала је све оно што је та Влада којој сам припадао постигла и што је планирала да уради на плану реформи у овој земљи. Значи, са том свешћу да од тога нема ништа али да умирим своју савест и да не будем ја узрок зашто се побуна не окончава, ~~отишао сам у Кулу и имао прилику да разговарам са командом Јединице.~~ Они су ми изнели те проблеме око односа према Јединици од стране руководства Државне безбедности, око примедбе своје на саму ту акцију хашења браће Бановић у Обреновцу и да не говорим даље, ја сам предложио да та питања везана за све то што су навели, укључујући и проблем одговорности због тога, да реши једна независна државна комисија коју би формирали и у коју би они могли да прате и да се увере да ће та комисија обавити независно и коректно свој посао и да ће се све те неправилности или проблеми на које су указивали решити на одговарајући и задовољавајући начин. Упозорио сам их да су они у проблему и да они имају проблем, да није проблем министар и да није проблем моја функција и оставка и да због моје функције неће пасти ни једна кап српске крви, нити једна српска глава тако да ако им је проблем оставка да је онда имају и да то није проблем о коме треба да разговарамо, него да су они направили себи проблем, посебно

Сведок Душан Михајловић: Мислим да сам одговорио на то питање. Када кажем држава у држави, то можете, одговор на то питање најбоље можете наћи сагледавајући фактичко и стварно стање, чак и нормативно стање које сам затекао долазећи у то министарство. Сам историјат те Јединице је посебан и неуобичајен за те прилике, поготово када видите да је сама та Јединица у свој континуитет убрајала све од Книна па кроз све што се дешавало до данашњих дана. Према томе и самим оснивањем они су основани као посебна јединица која је после неколико трансформација имала, али понављам, они су имали своју нормативу, посебну, значи не нормативу у оквиру ресора државне безбедности, него своја правила за организацију, систематизацију и тако. Имали су своје чинове. Имали су своју логику, своју везу, своје снабдевање, значи, потпуно независно, имали су да кажем изворе финансирања који су били изван министарства. Говорим о наслеђеном стању. Значи, многа та опрема тамо којом је Јединица располагала није купљена преко министарства, значи није купљена по неким прописима који важе данас за набавку те опреме за потребе министарства унутрашњих послова или државних органа и служби и тако даље. Према томе, по свему је то била посебна, коме су били одговорни и ко је био стварни шеф, онај ко их је основао. Значи, ти неки шефови први су имали снажан утицај у тој Јединици и они су имали једно велико поштовање и углед у тој Јединици. Оно што је исто битно, врло је јасно да и после пензионисања дотадашњег команданта Милорада Луковића он је практично задржао веома велики, да не процењујем колико утицај у тој Јединици. Приликом саме побуне и тих догађања око побуне, пратећи те разговоре које су имали представници Јединице са окружењем, схватили смо, бар ја, по први пут сам схватио, да велики утицај на команду те Јединице има, тадашњег команданта, имају не само господин Луковић, него и ови које спомињемо, Душан Спасојевић, Љубиша Буха Чуме и отприлике та екипа, јер се они директно појављују у организацији и подршци те побуне. Они обезбеђују медијску подршку, они обећавају финансијску подршку за побуну у случају да укинемо финансирање и снабдевање те Јединице и они практично воде главну реч односно они траже, врше притисак на тадашњег команданта Маричића да Јединица истраје у захтевима, да не попусте и да ни случајно не одустану под притиском Премијера и других, од захтева за сменом министра и сменом руководства, тако да са те стране, за мене, ја говорим своје сазнање на бази тога, за мене стварнији организатори те побуне нису ти припадници те Јединице

помоћник да ли за наставу или за шта, овај Лечић, који је био за безбедност, сећам се једног крупног који је водио позадину, да ли Крсмановић или тако некако и још је ту било, да ли тај Петраковић или како се звао, још један или два официра која су имала неке функције у оквиру те команде.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Интересује ме на основу чега сведок ова догађања, везано за Кулу и излазак код Сава центра у више махова назива оружаном побуном, обзиром да се углавном користио термин протест Јединице за специјалне операције, да ли може то своје уверење мало ближе да објасни?

Сведок Душан Михајловић: За мене је то била оружана побуна. Она је тако квалификована и од стране руководства службе државне безбедности. Била је квалификована од мене као министра, била је квалификована и од Владе у тим првим саопштењима и она је имала све елементе тога, јер ако неко коме је држава дала оружје да би радио свој посао, по закону и правилу службе, изађе мимо закона, мимо правила службе, са оружјем, под пуним наоружањем и дође у центар Београда и истакне политичке захтеве, пита је то ако није оружане побуна. После је та формулација у овом компромису, овој немоћи Владе да се супротстави и тој атмосфери где би то супротстављање изазавало крвопролиће и теже последице по државу, практично преформулисана и прихваћена у оквиру тог како сам рекао трулог компромиса али једино могуће у том тренутку, формулација да је то био практично протест Јединице против хапшења и тако даље.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Сведок је малопре отворио простор финансирања Јединице за специјалне операције, па је рекао да је између осталог и да се Јединица не само из буџета него и из других извора финансирала. Мене интересује који су то други извори, начини, средства, људи који су то финансирали?

Сведок Душан Михајловић: То би морао бити предмет посебног истраживања, али ја сам Вам указао само на једну чињеницу, да та опрема која је набављена, значи која је била на располагању те Јединице, многа од њих није ни могла да се после укњижи као власништво министарства, значи када смо ми хтели да то све подведемо под важеће прописе, зато што је набављена на одређени

Prilog 7

К.П.бр.5/03

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 11. АПРИЛА 2005. ГОДИНЕ**

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 11. априла 2005. године са почетком у 10,16 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемека и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић, Срђа Поповић и Катарина Костић, пуномоћници мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокати Радивој Пауновић и Игор Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцем адвокатом Слободаном Миливојевићем. Констатујем да нису приступили браниоци адвокати Момчило Булатовић и Марко Миливојевић, а уредно су позвани. Констатујем да су приступили окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, браниоци окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокати Драгољуб Ђорђевић и Слободан Миливојевић и адвокат Милан Мандић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Дејан Лазаревић, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адв. Љубишом Радојичићем, бранилац по службеној дужности окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, браниоци окривљеног Милана Јуришића званог «Јуре» адвокати Драган Крстићевић и Александар Зарић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Милованом Комненићем, окривљени Саша Пејаковић са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом, окривљени Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адвокатом Жељком Грбовићем,

Председник већа: То је одговор на прво питање, околност на коју сте позвани да сведочите. Друга околност на коју треба да дате одговор, све оно што Вам је познато, то је везано за протест Јединице за специјалне операције новембра 2001. године, шта Вам је све познато о протесту, који су мотиви, који су били захтеви, ко је истакао те захтеве, ко су били организатори, да ли је постојала било каква политичка позадина иза тога, ко је преговарао са командом Јединице за специјалне операције, да ли сте Ви одлазили тамо, са ким сте одлазили, да ли сте били у неким конфликтима, како се решио уопште тај случај протеста Јединице за специјалне операције на нивоу Владе Републике Србије у то време?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја бих Вас замолио господине Кљајевићу да покушамо да систематизујемо то питање, јер оно има своју предисторију и отварањем тог протеста Јединице за специјалне операције неизоставно би се враћали у прошлост тако да са мог становишта, мислим да би мени било лакше, а и коначно, било би сврсисходније да опишем све оно што се везује за наше односе са Јединицом за специјалне операције, за наше односе са првооптуженим за убиство председника Владе Зорана Ђинђића, Милорадом Улемеком, за наше односе са припадницима Земунског клана, односно криминалне средине са којом смо имали повремене контакте јер ће све то само по себи онда бити отворено као питање кроз разговор о побуни Јединице за специјалне операције. Што се самих мотива тиче, они су битно другачији од оних који су формално помињани иако су мотиви са којима је Јединица јавно изашла, образлажући свој протест, били мотиви са којима се у великој мери манипулисало унутар саме Јединице и у доброј мери са јавности у Србији.

Председник већа: Што се тиче систематике Вашег излагања Законик о кривичном поступку налаже управо ово што сам Вам ја рекао, дакле, спонтано да Ви изнесете све што имате о томе, овако како сте Ви систематизовали, како сте намерили да сведочите, дакле, изложите у слободном излагању, а суд и други процесни учесници, касније, ако треба нешто да се проверава, допуњава, можемо постављати питања. Дакле, можете слободно изнети све што имате о том предмету.

Сведок Чедомир Јовановић: У реду. Што се тиче побуне Јединице за специјалне операције, то је заправо последња фаза конфликта који је започет у тренутку у којем је постало јасно да ми као нова власт нисмо спремни да онако како је то било очекивано од нас, изађемо у сусрет захтевима који би у потпуности мењали карактер друштва које смо ми желели у Србији да створимо. Дакле, та дистанца која је стварана између команде Јединице за специјалне операције или

првог човека те Јединице, Милорада Улемека је дуга неколико месеци. Она је ескалирала у тренутку сукоба који је Улемек изазвао у Ступици, клубу у Београду и пре тога у дискотеци у Кули, након којих је он удаљен из министарства унутрашњих послова. Значи, та побуна је имала потпуно другачију суштину од оне са којом се јавност сусретала све време иако је у доброј мери побуна била кординирана и са појединим политичким структурама у земљи, које су наравно из својих интереса пристајале на тако нешто. Суштина побуне Јединице за специјалне операције везивала се за смењивање министра унутрашњих послова Душана Михајловића и начелника ресора државне безбедности МУП-а Србије Горана Петровића. Те две оставке су тражене не због улоге коју су министар Михајловић и начелник Петровић имали у процесу сарадње са Хашким Трибуналом, него због њихове улоге која се везивала за расветљавање злочина из прошлости, злочина које смо ми наследили из режима Слободана Милошевића и злочина које је у свом говору пред Парламентом, када је промовисао политику Владе посебно апострофирао председник Владе. Тада је наиме Зоран Ђинђић рекао да Србија неће бити нормално друштво без јасних одговора на трагична питања нестанка Ивана Стамболића, трагедију Славка Ђурувије и наравно те атентате у Будви, на Ибарској магистрали. Први задаци надлежних министарстава у републичкој Влади по преузимању власти у јануару месецу, заправо су се везивали за решавање тих тешких случајева. Подсећам Вас да је у фебруару месецу ухапшен Радомир Марковић, човек који се практично до половине јануара месеца или чак до краја јануара, мислим до формирања републичке Владе у том дану је поднео оставку, налазио на месту начелника ресора државне безбедности, да је тада заправо отворен случај Ибарске магистрале, да су ухапшени неки припадници ЈСО-а који су у првом тренутку признали своје учешће у том атентату, да би потом услед политичких криза у којој смо се налазили они почели да мењају своје ставове и то је коинцидирало са оном трагедијом Момира Гавриловића и одлуком Демократске странке Србије да напусти Владу. Дакле, побуна ЈСО-а се везивала за обрачун са људима који су се борили против организованог криминала и та побуна је била изузетно компликована управо због чињенице да организовани криминал који се ослања на све структуре у нашем друштву. Сигуран сам да су припадницима ЈСО-а манипулисали људи који су се налазили у самој команди, јер сам накнадно имао прилике да се упознам са информацијама које су описивале сам ток побуне, односно све оно што се дешавало унутар ЈСО-а. Прекинуте су све комуникације и људима су речене неистине. Формални повод је наводно било изручење браће Бановић на основу захтева Хашког Трибунала. Оно што је мени данас јасно и што је нама било јасно и што је нама било јасно већ у току саме побуне, заправо јесте чињеница да се врх Јединице за специјалне операције потпуно подредио неформалном

утицају бившег команданта Милорада Улемека и да је истовремено врх Јединице за специјалне операције у том тренутку био у великој мери повезан са шефом Земунског клана Душаном Спасојевићем, човеком који је практично координирао ту акцију и веома често био присутан и у самој Кули у центру Јединице за специјалне операције. Лично сам био сведок једног његовог боравка тамо, тако да врло добро знам шта је оно што говорим. Јединица се побунила у петак. Мене је о томе обавестио начелник ресора Горан Петровић с обзиром да сам се у том тренутку налазио у Парламенту. Позвао ме је и рекао да поведем рачуна и да у првом тренутку избегавам коментаре јер нама није било јасно шта је оно што се дешава. Председник Владе се налазио у службеној посети Сједињеним Државама. Министар полиције је био, мислим да се у том тренутку налазио у Бриселу. Након координације у току те вечери, ми смо донели неколико одлука. Оне су се везивале за амортизовање тог протеста, за избегавање сукоба, пре свега због чињенице да је тај формални захтев са којим је Јединица изашла, који се везивао за доношење Закона о сарадњи са хашким Трибуналом и утврђивање одговорности због злоупотребе припадника те Јединице наишао на општу подршку нашег друштва. Наиме, готово све парламентарне странке изузев странака које су чиниле нашу коалицију, ту не мислим на Демократску странку Србије, јер је она већ у том тренутку напустила, су тај протест подржале. Не мислим да ћу рећи ишта ново ако Вас подсетим на изјаву тадашњег председника државе који је сматрао да у том протесту нема ничег ванредног и да је то само по себи право припадника ЈСО-а равно праву рецимо лекара на синдикални протест. Дакле, у таквој ситуацији донета је одлука да се тај протест амортизује и да се започну преговори са командом како би се пронашло решење које би са једне стране очувало интегритет Владе, а са друге стране примирило Јединицу за специјалне операције јер је тако нешто било неопходно с обзиром да смо се ми плашили сукоба јер нисмо имали никакву институционалну подршку. У том тренутку је отворено Војска Југославије са свим својим безбедносним структурама и практично начелником Генералштаба и првим човеком војне безбедности подржавала је и логистички на отворен начин координирала такође тај протест. Одржавани су редовни контакти између врха војске и команде Јединице за специјалне операције, контакти који су били у функцији давања гаранција и чврстих уверавања да се војска неће умешати у тај сукоб. Не памтим датуме, али се сећам хронолошки те недеље. Понедељак је био дан када се ЈСО појавила на централној градској авенији на Газели, блокирајући практично читав град. То је наводно била демонстрација и израз протеста због, по њиховом мишљењу, како су тада говорили, млаке реакције саме Владе. Међутим, суштина је управо другачија. Суштина се везује за сведочење Милорада Улемека пред Окружним судом у Београду, у процесу који се водио против особа

председника државе Војислава Коштунице на састанак у Палати федерације. Наиме, један од људи у обезбеђењу је био и он. То су све чињенице до којих смо дошли накнадним преиспитивањем и подсећањем људи који су тим састанцима присуствовали. Значи, ја сам отишао тамо. Улемек се ту није налазио. Кратко сам разговарао са Спасојевићем. О садржини тог разговора јавност је мање више упозната кроз транскрипт једног телефонског разговора који је објављен у недељнику «Време» и потом у више ситуација презентован јавности. Ја не знам како се тај транскрипт нашао у медијима, али могу потврдити његову веродостојност. То је био један непријатан разговор, кратак разговор у коме Спасојевић није уопште скривао своје намере нити је оставио простор за било какву сумњу о сопственој улози и значају који је он имао унутар Јединице за специјалне операције. Практично се он ту понашао као заступник ЈСО-а. Рекао је да ће протест ићи до краја, да ће Михајловић и Петровић бити смењени, да имају подршку свих других и ту при томе није правно, остављао простор ни за какве недоумице. Рекао је да постоји јасан договор са војском. Рекао је да их подржавају Павковић и Томић, да ће сигурно добити подршку Српске радикалне странке, Социјалистичке партије Србије и да протест може да прекине искључиво Војислав Коштуница. То су чињенице које се везују за тај разговор који је трајао 15 минута, након кога сам се ја вратио на Институт за безбедност. У међувремену сам остао без личног обезбеђења, односно оног дела обезбеђења које је мени било додељено одлуком начелника ресора државне безбедности Горана Петровића у фебруару месецу, након експлозије аутомобила који сам користио и то је један од најјаснијих показатеља мог утицаја на обезбеђење односно на припаднике Јединице за специјалне операције, поготово на њихову чудну улогу коју су потом одиграли у обезбеђењу Душана Спасојевића. Од новембра месеца 2001. године нико од представника званичних власти није имао уз себе припаднике ЈСО-а као припаднике непосредног обезбеђења, јер је то била одлука и министарства унутрашњих послова. Са друге стране то је био и наш захтев с обзиром на неповерење које смо имали према тим људима, имајући у виду чињеницу да су нас оставили у тренутку побуне без икаквог образложења. Значи, то је последњи контакт мене са делом ЈСО-а који ме је обезбеђивао преко одлуке начелника ресора, у складу са правилима која су тада важила, значи, ни по чему та ситуација није била ексклузивна, она је била уобичајена и то је била последица екстремне угрожености људи који су у том тренутку водили друштво. Предлажем да објасним мотиве нашег одласка у Кулу и да одговорим на питање које је у вези са особама са којима сам се ја у Кули сретао, односно са особама са којима сам ја у Кулу одлазио. Те ноћи, тог петка, прве ноћи побуне, у Београду није било представника власти изузев мене, као шефа парламентарне већине у Републичком парламенту и човека који је због свих тих специфичних околности кроз

заправо је било у функцији одобровољавања света како би нам се прогледало на неки начин кроз прсте и како би се отписали ти дугови које ми не можемо да враћамо. У контакту са Сједињеним државама, наиме, Зоран је тада дошао из Америке са врло успешних разговора које је имао са председником Бушом, разговора који су завршили исказивањем јасне спремности американаца да нам помогну у отпису тих дугова. Међутим, по повратку у Србију ми смо се суочили са питањем не само Вашингтона, него и Брисела коме се дугови отписују, односно која је власт у Србији. Да ли смо власт ми, када кажем ми ту мислим на декомократску власт, или су власт побуњеници који се налазе у том тренутку у центру Београда и демонстрирају силу. Кома се практично пружа шанса, да ли онима којима је свет шансу одузео 1992. године или нама којима свет ту шансу жели да пружи након 5. октобра. Због тога је било јако важно у тој недељи окончати те протесте и између осталог паралелно са тим због још једног важног политичког догађаја који се везује за протесте на Косову и Метохији односно за прве изборе који су тада одржани на простору Косова и Метохије, на којима су Срби учествовали. Те две околности су нама дефинисале петак, практично као дан до кога мора бити постигнут неки договор односно протест на директан или индиректан начин прекинути. Директан начин по мом мишљењу подразумева употребу силе, а индиректан начин подразумева дефинисање компромиса који би са једне стране био задовољавајући за ЈСО, са друге стране био задовољавајући за представнике власти. Тај компромис се везивао за смену начелника ресора Горана Петровића и за испуњавање жеље Улемека, жеље која му није била прихваћена у фебруару месецу односно за именовање Андрије Савића и Милорада Брацановића за прве људе односно наследнике Петровића и Мијатовића. То смо учинили, али нисмо имали никакву дилему око последица те своје одлуке и због тога смо практично у тренутку у ком смо донели ту одлуку ми и Безбедносно информативна агенција односно ресор државне безбедности дефинисали као институцију у коју не можемо имати никакво поверење чак ни оно елементарно основно. Због тога је започета реорганизација министарства унутрашњих послова Републике Србије. Именован је нови начелник београдске полиције. Ненад Милић је постављен на место заменика министра унутрашњих послова и започете су припреме за организовани обрачун са Земунским кланом и са припадницима ЈСО-а, обрачун који се није везивао искључиво за употребу силе већ обрачун који се везивао и за дефинисање законских предуслова на основу којих би тако нешто било могуће урадити. Ту мислим на процедуру хитног доношења закона о борби против организованог криминала, на именовање Специјалног тужиоца, дефинисање и оспособљавање институција Специјалног суда, с обзиром да су то били инструменти без којих је било немогуће водити борбу против организованог криминала. Та борба је задоцнила због одсуства

политичке спремности да се она прихвати, да се подржи. Ту пре свега мислим на странку председника, тадашњег председника Савезне републике Југославије и на самог председника који су са једне стране отворено критиковали Републичку власт, оптуживали је и криминализовали је, а са друге стране спречавали настојање те власти да се дефинишу инструменти на основу којих би било могуће борити се против организованог криминала. Да је Закон о борби против организованог криминала усвојен у јуну месецу, када је прошао процедуру у Републичком парламенту, упркос противљењу ДСС-а, сигуран сам да ми данас не би овде пред овим судским већем говорили о Зорану Ђинђићу као човеку кога више нема. То говорим на основу чињеница, не на основу својих сопствених ставова и мишљења, јер смо већ у јулу месецу ми имали Љубишу Буху, када кажем ми, ту мислим на државу, мислим на министарство, не мислим на неку неформалну групу, имали Љубишу Буху као особу која је спремна да искористи статус сведока сарадника и саопшти полицији и истражним органима сва своја сазнања у вези са злочинима иза којих стоји Земунски клан и врх ЈСО-а. То није могло да се задовољи све до јануара месеца, с обзиром да је тек у јануару месецу 2003. године Закон усвојен у Већу грађана у којем је био под блокадом више од пола године. Могу да Вам одговорим и на суштину тих одласака у Кулу, сусрете које сам имао у Кули, пре свега са Улемеком и околности које се везују за лица која су се налазила у мојој близини. У Кулу сам после тог одласка са Зораном Ђинђићем отишао у ноћи између уторка и среде. Након консултација које су обављене у Влади, контаката који су успостављени са Јединицом за специјалне операције. Целу ноћ сам разговарао са Улемеком у кантини, официрској кантини ЈСО-а и ту две околности нису биле спорне. Није била спорна наша, када кажем наша, мислим на одлуку власти, да се не прихвата оставка Душана Михајловића, односно захтев за смену Душана Михајловића и са друге стране није било спорна спремност Јединице да иде до краја, како су то они дефинисали не говорећи шта се на крају налази, али смо ми на основу информација које смо прикупљали, преко надлежних служби знали шта се под тим подразумева. У тој ноћи је након вишечасовних разговора којима није присуствовао Душан Спасојевић али се он налазио у просторији поред официрске кантине. Након вишечасовних разговора направљена је нека врста договора да се у Кулу позове Душан Михајловић и да он у директном разговору са првим људима команде, коју чини пет официра, један од њих је и Звездан Јовановић, други је наравно био командант ЈСО-а Маричић, за остала три официра не могу Вам рећи имена, јер их ни пре ни после тога нисам сретао, али мислим да у тој кадровској мапи ЈСО-а да се врло лако може закључити о којим особама је реч, јер они имају своју унутрашњу организацију, дакле, да се позове Душан Михајловић како би се онда практично у разговору са командом ЈСО-а дале неке гаранције које су се

везивале пре свега за тај однос према Хашком Трибуналу јер је у сваком тренутку Хаг био кључно питање и тема о којој се разговара. Никако то нису биле криминалне освете Душана Спасојевића због хапшења које је уследило након отмице Милорада Мишковића или потребе Улемека да се кроз обрачун са Гораном Петровићем и Михајловићем заштити од процеса који су покренути пред Окружним судом због убиства на Ибарској магистрали. Дакле, ја сам те ноћи након разговора са њим у Кули отишао назад за Београд. Разговарао поново са Михајловићем. Рекао му да нисам сигуран да тај протест може бити окончан нашим повратком у Кулу, али да смо дужни да покушамо све и да дамо све од себе како би до тога дошло. Отишли смо у Кулу. Тамо смо се појавили тога јутра. Након вишечасовних разговора команда ЈСО-а је одбила да ревидира своје ставове, инсистирајући у потпуности на испуњавању свих принципа при чему су отворено у тој ситуацији најавили радикализацију свога протеста. Оно што је у том тренутку нама било јасно, заправо се пре свега препознавало кроз један доста неочекиван обрт. Наиме, током тог разговора почели су да пристижу новинари у Кулу и то не један или два, него десетине и после пола сата та сала за конференцију односно спомен соба у којој су они држали те своје конференције за новинаре била је препуна. Значи, један састанак који је требао да остане мимо јавности, претворио се у састанак којем присуствује педесет телевизијских камера. Практично састанак са којим ће бити упозната цела држава. Поруча која је послата одатле, била је порука да су опет долазили из Београда, да су опет дошли на ноге и да им је опет речено не. Значи, ту се видело, у том тренутку се видело ко је власт у Србији. Да су власт они, да није власт ни Влада Зорана Ђинђића, ни министарство унутрашњих послова Душана Михајловића, ни парламентарна већина коју представљам ја, да су они власт у Србији, јер они диктирају услове, њима се долази у Кулу и они су ти који стављају тачку на сваку врсту разговора. Душан је у тој ситуацији, значи у ситуацији у којој је отворено поменута могућност оружаног сукоба, одлучио је да поднесе оставку, повукао се у једну од просторија и написао текст оставке, што је за мене било неприхватљиво и што сам ја спречио одузимањем те оставке, уз коментар да су те особе последње особе којима он треба да поднесе оставку и којима он сме да подноси оставку, да му мандат нису дали ни Легија, ни Змија, ни Гумар, него да му је мандат дао председник Владе Зоран Ђинђић и да га је изабрала његова коалиција и да ће се на коалицији на Влади расправљати о његовој одговорности за оно што се десило. Мислим да је то била кап која је прелила чашу и након тог мог поступка у Кули, ја сам био у отвореном непријатељству са свим особама које су имале било какве везе са тим протестом, а налазиле су се на страни супротној од наше. Инциденти до којих је тада дошло су најмање важни и они практично ни на какав начин не могу утицати на стварање те потребне слике о

који се налазе на оптужницама Хашког Трибунала. Истрага која је вођена након тога, саопштени су резултати те истраге, тај податак је војна служба безбедности оставила и пропустила «Репортеру» да би нас на такав начин срушили. Па, сетите се шта је све речено у тој фази, писама која је Улемек писао тог пролећа 2003. године, позивање на патриотизам, па једно писмо Монтгомерију, америчком амбасадору у којем он њему објашњава да је био зелена беретка па зна како је то када си црвена беретка, па друго писмо Велимиру Илићу, правом српском патриоти и домаћину, па треће писмо Вуксановићу, па четврто писмо Лабусу у коме се Лабусу сугерише, пошто су те преварили твоји ајде бар да се договориш са нама јер и једни и други о њима мислимо исто. Значи, то је био један пројекат при чему баш брига њих и за српство и за Хаг. Њих интересује њихова сопствена кожа. У супротном, не би радили све то што су радили. То је оно што се везује за ту врсту гаранција, а друга питања ко се где налазио и како. Ја Вас молим да се то не протумачи на погрешан начин. Ја покушавам све време да избегавам политизацију, али у Србији је постојало злочиначко удружење и оно постоји и данас и неважно је ко се где налази, да ли је неко у Хагу, у Централном затвору или је на слободи, да ли се налази на месту начелника ресора државне безбедности или је пензионисан. То злочиначко удружење је направљено на паралелним принципима који немају никакве везе са формалним позицијама и то злочиначко удружење функционише без обзира на ваш статус. Милорад Улемек је био од првог до последњег тренутка командант Јединице за специјалне операције. Да није то можда био Маричић који се плашио његове сенке. Он је као пијун ту постављен да се случајно не би појавио неко други ко је способан и ко би можда могао да му се супротстави у појединим ситуацијама. На чему се градила та његова моћ, па на чему се гради свака моћ, на сили. Како су пролазили људи који су им се супротстављали. Шта се са њима дешавало. Саслушајте неке од..., то нема много везе са овим процесом, али када бисте саслушали неке припаднике ЈСО-а и упознали се рецимо са режимом њиховог васпитавања, онда бисте видели зашто је сила једини аргумент који је примењив и који је прихватљив унутар те Јединице. Он је био од првог до последњег тренутка, до 12. марта 2003. године он је то био. Све док се није поставило питање или Јединица или он. Тада је наравно изабрао ово друго. На тим основама је функционисала Јединица за специјалне операције. Да ли је то нама било јасно, наравно да нам је било јасно. Наравно да нам је било јасно. Потпуно је било бесмислено да се изненадим чињницом да се Легија налази иза побуне ЈСО-а. Па, сетите се, има ли сјајније потврде од његове изјаве да се тренутно бави сликарством, коју је дао у телефонском интервјуу «БК» телевизији тог понедељка када је ЈСО демонстрирао на Газели. То је било играње са државом која није постојала, значи, демократска Србија као држава није

Адв. Срђа Поповић: Дакле, после побуне да ли је тачно да кажем да више се није радило ни о каквим сумњама ни на Вашој ни на њиховој страни него је било све јасно?

Сведок Чедомир Јовановић: Апсолутно је било све јасно. Значи, та наша амбиција да задржимо Јединицу за специјалне операције у тој демократској орбити, да просто посветимо више пажње ако ће то за узврат добити чињеницу да се они даље реформишу, мењају. Значи, та стратегија је поражена у новембру месецу 2001. године. Просто након тога није постојала могућност ни за какав контакт, ни за какав сусрет, ни за какав договор. Око чега када је у новембру месецу дефинисана и наша и њихова судбина. Они су одлучили да униште нас, ми смо одлучили да уништимо њих.

Адв. Срђа Поповић: Ви сте казали да онда почињу припреме и остваривање услова за коначни обрачун са тим организованим криминалом. Где се ти Ваши напори налазе 11. марта, до које тачке сте дошли у том напору да коначно се обрачунате са тим организованим криминалом, докле сте дошли 11. марта 2003. године?

Сведок Чедомир Јовановић: 11. марта 2003. године једино питање које се поставља где се налазе особе које ће бити ухапшене и оптужене за најтеже злочине. Значи, само је то питање. Више ништа друго није питање. Они су скривени негде у граду или по Србији, ми не знамо где су се они налазили. То је искључиво питање које се поставља 11. марта. 10. марта је сведок сарадник дао своју изјаву и том изјавом испуњене су све неопходне претпоставке да се у складу са законом о борби против организованог криминала процесуира и Земунски клан и Милорад Улемек.

Адв. Срђа Поповић: Само још једно питање.

Сведок Чедомир Јовановић: И да се наравно што такође не треба занемарити, распусти Јединица за специјалне операције јер је 17. марта било планирано конституисање савета министара Државне заједнице у којем је Демократска странка преузимала по плану министарство одбране, што је за нас било изузетно важно јер је министарство одбране са свим својим капацитетима била она врста гаранције којом смо ми могли да одговоримо на диктат силе.

Адв. Срђа Поповић: Још само једно питање имам. Да ли некакву улогу и какву улогу у тој еволуцији односа има убиство Гавриловића, да ли знате нешто о томе?

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 13. АПРИЛА 2004. ГОДИНЕ**

Председник већа: Дана 13. априла 2004. године са почетком у 10,20 часова, отварам заседање кривичног већа Окружног суда у Београду, Посебног одељења, Устаничка број 29, судница број 1, објављујем предмет главног претреса под службеним бројем К.П.бр.5/03, кривична ствар окр. Милорада Улемек Луковића и др., због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и др., по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду КТС.бр.2/03 од 21. августа 2003. године.

Веће је у саставу судије Ната Месаровић и Милимир Лукић, чланови већа, судија Марко Кљајевић председник већа са записничарем Јасном Билић.

Констатујем да су на главни претрес приступили заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћник породице оштећеног покојног Председника Владе РС др. Зорана Ђинђића адв. Рајко Даниловић, браниоци окр. Милорада Улемек Луковића адвокати Момчило Булатовић и Марко Миливојевић, окр. Звездан Јовановић са браниоцем адв. Ненадом Вукасовићем, бранилац окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адв. Драгољуб Ђорђевић, бранилац окр. Нинослава Константиновића адв. Дејан Лазаревић, бранилац окр. Дејана Миленковића адв. Биљана Кајганић, бранилац окр. Сретка Калинића адв. Александар Ђорђевић по заменичком пуномоћју браниоца по службеној дужности адв. Владана Вукчевића, бранилац окр. Милана Јуришића званог «Јуре» адв. Драган Крстићевић, окр. Душан Крсмановић са браниоцем адв. Вељком Делибашићем по пуномоћју у списима, окр. Саша Пејаковић са браниоцима адв. Гораном Петронијевићем и адв. Крстом Боботом, окр. Бранислав Безаревић са браниоцима адв. Драгишом Поповићем и Жељком Грбовићем, окр. Жељко Тојага са браниоцем адв. Зораном Николићем.

На основу члана 309 став 2 Законика о кривичном поступку

Председник већа: До када је он командовао и да ли је он био фактички командант поред тога што је био већ смењен?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Он је био тамо, званично је Ступица али и даље је остао командант.

Председник већа: На основу чега то тврдите?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Па зато што смо ишли тамо пар пута. Кад позове Гумара, Гумар увек мора да се јави. Значи звали су га пуковнице. Поздрављали су га. Ишли смо милион пута. Дођу тамо кад лете хеликоптери, иду у лов. Често је ишао Кум.

Председник већа: Реците нам шта знате о побуни Јединице за специјалне операције?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Значи они су једноставно искористили значи Душан и Легија хапшење браће Бановић. Онда су искористили Јединицу да би се дигли. У том тренутку Симовић и Влада су били у притвору а Кум је био у Црној Гори. Онда су они у том тренутку одлучили да би било добро за њих да кажем, смене ову власт. Ту, сад тадашњу. Зато су извели Јединицу на улицу. Душан је тражио пошто сам био присутан, да се иде до краја. Да се то заврши. Али да кажем Влада није била спремна да се супростави Јединици и једноставно су извршавали све што су они тражили.

Председник већа: Ко је руководио побуном Јединице за специјалне операције?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Легија је био у том времену у Кули и руководио је побуном.

Председник већа: Да ли је он био тада званично командант Јединице за специјалне операције?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Није.

Председник већа: Која је улога била пок. Душана Спасојевића у организовању побуне и који су мотиви били те побуне Јединице за специјалне операције?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Значи мотиви су били да смене ову власт. Они су постигли свој циљ. Значи, једноставно власт им

ништа није могла. После тога су изашли Симовићи морали су да их пусте. А ми смо ишли сваки дан у Кулу. Возили смо новинаре. Ишли смо пар пута са Брацановићем. Шта ја знам ишао је неки новинар са «Пинка» после тога му је Душан купио камеру, у ствари радио је на «РТС» па је после прешао на «Пинк». Купили су му камеру за то и тако.

Председник већа: Који су били њихови захтеви за смену? Кога конкретно и кога су планирали да поставе на одређена места у државним органима?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Душан је хтео да се иде до краја. Значи да се то заврши. А Легија то није хтео и није дозвољавао. Значи није било договора ту између њих. Хтели су да смене Михајловића и начелника државне безбедности. Поставили су Брацановића тад им је захтев био испуњен и то је Легија у том тренутку проценио да како је рекао, они су показали своју снагу и у том тренутку је доста. Остварили су све своје циљеве и нема потребе да иду даље.

Председник већа: Шта су они добијали постављењем Милорада Брацановића за заменика директора БИА?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Он је фактички био главни човек тамо. Добили су читаву контролу у тој служби.

Председник већа: У чему се састојала та контрола службе?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Па углавном ту су њих интересовале мере прислушкивања. Они су прислушкивали сваког кога су требали и шта им је требало.

Председник већа: Да ли знате кога су прислушкивали?

Сведок сарадник Зоран Вукојевић: Знам, једне прилике Душан је причао, значи то се радило, не знам како се то зове, то је Савет за безбедност, не знам како се зове то. То је било на Институту за безбедност. И ваљда у том тренутку на том састанку Жарко Кораћ је предлагао нешто да се они похапсе. Али ови су били против тога. Тако знам да је то Душан коментарисао. Знали су све њихове разговоре, шта су причали, шта су планирали.

Председник већа: Ко им је давао информације са прислушкивања БИА?

К.П.бр.5/03

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 13. АПРИЛА 2005. ГОДИНЕ**

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 13. априла 2005. године са почетком у 10,18 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемекa и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћници мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокати Радивој Пауновић и Игор Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем и Слободаном Миливојевићем, окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, браниоци окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокати Драгољуб Ђорђевић и Слободан Миливојевић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Александар Зарић по заменичком пуномоћју изабраног браниоца адв. Дејана Лазаревића, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адв. Љубишом Радојичићем, бранилац по службеној дужности окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, бранилац окривљеног Милана Јуришића званог «Јуре» адвокат Александар Зарић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Иваном Болић по заменичком пуномоћју браниоца адв. Вељка Делибашића које прилаже, окривљени Саша Пејаковић са

Председник већа: Констатујем да је у 10,50 часова приступио и бранилац адв. Милан Мандић.

Председник већа доноси

РЕШЕЊЕ

Да се у наставку доказног поступка настави са извођењем процесне радње наставка саслушања сведока Владимира Поповића.

Нека приступи пред судско веће.

Председник већа: Можете наставити Ваше сведочење.

Сведок Владимир Поповић: Рекао сам да је после побуне Црвених беретки као последњег чина тог синхронизованог и организованог и оркестрираног заједничког рушења, покушаја и на крају успеха рушења службе државне безбедности и борбе око ње, дошло до..., и рекао да је то у исто време био велики пораз Владе Зорана Ђинђића, дошло је и до пуно компромисних ситуација као што је било постављење Брацановића на место оперативног начелника, без обзира што је био заменик али као особа која спроводи. Зоран Ђинђић је после тога отишао у Кулу, још једном, ишао је на славу, то је било 21. новембар, неколико дана после тога и ту је за јавност урађено као једно сто помирење, измирење, отприлике сада је све у реду, ниси ти био крив, ти си добар, ови су лоши, ова два су била лоша, имао си лоше сараднике и тако даље и тако даље и ту наступа нова фаза. Зашто ово говорим, зато што наступа нова фаза у односима Зорана Ђинђића и Јединице за специјалне операције првооптуженог Улемека и нова фаза која је на нови начин и опет искоришћена да би се у јавности наставила управо та врло битно лажно убачена тема о томе да Зоран Ђинђић без обзира на своје квалитете које има као политичар, способност, знање, интелект и тако даље, има на жалост и ту једну лошу особину да воли да се дружи мало онако са људима са којима не би требало, да не употребим неку од горих речи које су између осталог употребљавали и људи и употребљавају се и дан данас, који седе са моје десне стране и то је главни елемент одбране првооптужених да Зоран Ђинђић није убијен као Премијер и није убијен као председник Владе јер онда нема

Председник већа: Констатујем да је у 10,50 часова приступио и бранилац адв. Милан Мандић.

Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у наставку доказног поступка настави са извођењем процесне радње наставка саслушања сведока Владимира Поповића.

Нека приступи пред судско веће.

Председник већа: Можете наставити Ваше сведочење.

Сведок Владимир Поповић: Рекао сам да је после побуне Црвених беретки као последњег чина тог синхронизованог и организованог и оркестрираног заједничког рушења, покушаја и на крају успеха рушења службе државне безбедности и борбе око ње, дошло до..., и рекао да је то у исто време био велики пораз Владе Зорана Ђинђића, дошло је и до пуно компромисних ситуација као што је било постављење Брацановића на место оперативног начелника, без обзира што је био заменик али као особа која спроводи. Зоран Ђинђић је после тога отишао у Кулу, још једном, ишао је на славу, то је било 21. новембар, неколико дана после тога и ту је за јавност урађено као једно ето помирење, измирење, отприлике сада је све у реду, ниси ти био крив, ти си добар, ови су лоши, ова два су била лоша, имао си лоше сараднике и тако даље и тако даље и ту наступа нова фаза. Зашто ово говорим, зато што наступа нова фаза у односима Зорана Ђинђића и Јединице за специјалне операције првооптуженог Улемека и нова фаза која је на нови начин и опет искоришћена да би се у јавности наставила управо та врло битно лажно убачена тема о томе да Зоран Ђинђић без обзира на своје квалитете које има као политичар, способност, знање, интелект и тако даље, има на жалост и ту једну лошу особину да воли да се дружи мало онако са људима са којима не би требало, да не употребим неку од горих речи које су између осталог употребљавали и људи и употребљавају се и дан данас, који седе са моје десне стране и то је главни елемент одбране првооптужених да Зоран Ђинђић није убијен као Премијер и није убијен као председник Владе јер онда нема

ЗАПИСНИК О ИСПИТИВАЊУ ОКРИВЉЕНОГ

ПРИСУТНИ СУ:

Вучко Мирчић

Пејаковић Саша

Нѡвка Бабовић

3) Заступник оштећене радне организације

Започето у 15,05 часова

Име и презиме Пејаковић Саша
 чадимак Пеле
 Име и презиме родитеља Миле
 Педојачко презиме мајке Кепчија Весна
 Да је рођен-а* Суботица
 Да живи Војводе Степе број 190 Београд, тел.3975-905
 Дан: месец и година рођења 27.4.1971. године
 Народност и држављанство Србин држављанин СРЈ
 Занимање возач, без запослења
 Породичне прилике неожењен
 Да ли је писмен-а* да
 Какве је школе завршио-ла* Средња стручна спрема
 Да ли је, где и када служио војску, односно да ли има чин резервног подофицира или војног службеника
1990/91 Ниш
 Да ли се води у војној евиденцији и у ком војном одсеку нигде
 Да ли је одликован-а* _____
 Каког је имовног стања без имовине

Непотребно прецртати.

Петранович слича

- 6 -

Нисам детаљно питао Шкенета када сам прелазио да обезбеђујем СПсојевића, кога и шта обезбеђујем, јер то и није било у нашој пракси, он ми је само рекао да ће ми бити добро. Чак, по нашим правилима, када се добија било какав задатак, о томе се не говори док се не дође на извршење.

У то време, Легија је био у иностранству и када се вратио, односно пре повратка, био сам са Спасојевићем када је телефоном разговарао се Легијом, који га је питао кога је добио у обезбеђење и пошто му је СПсојевић одговорио мене "Пелета", Легија је одговорио да је то добро. Мени је тада Спасојевић рекао, након завршетка разговора да је звао Легију.

Према томе, тада није било никаквог говора о некаквој завери, никаквом злочиначком удружењу, тако да ја у том снислу поричем ово што ми са ставља на терет.

Међутим, у погледу навода тужиоца и његових питања, изјављујем следеће:

У почетку је код Спасојевића долазио и Љубиша Буха - Чуме. За њега сам знао писале су и новине да је криминалац, ради свих свашта али знам да није ништа доказано.

Од тог доласка Чумета ја сам закључио да се Душан СПсојевић бави криминалом, а том сам закључио на основу тога што сам чуо у средствима информисања да је изручен пре тога из Француске, али, пошто нико од њих није био осуђен, на слободи је, није моје да ја њему судим.

Побуна ЈСО-а је уследила непосредно после изречења браће Бановића Хагу. Док сам радио код СПсојевића у обезбеђењу, Легија је једном наредио да треба да идемо у јединицу у Кулу. Ишао сам у пратњи возила којим је ишао Легија. Коришћен је његов Цип и возило "БМВ", нада у то нисам сигуран, али су ишла возила "Ауди". Од тих возила, само је Цип био у власништву ЈСА и користио га је Легија а остала возила су била из возног парка Душана Спасојевића.

Након што смо стили у седиште ЈСО-а у Кулу, Легија је позвао све нас из обезбеђења, а било нас је око 10-так. Одмах је отпустио двојицу - тројицу, који су били у његовом обезбеђењу, а који нису били чланови ЈСО-а. Рекао им је да су они слободни и да они немају везе са овим. Нама осталим је саопштио да смо од овог тренутка, не могу да се сетим који је израз употребио да ли у побуни или у протесту, те да ко не жели да учествује, може да врати пиштољ и службену легитимацију и да иде. Нико није смео да се успротиви.

Не знам да ли је Легија тада рекао разлог за побуну. Знам да чим смо стигли у Кулу да је била прича међу члановима ЈСО-а да су чланови који су хапсили браћу Бановића били упућени наводно да хапсе опасне криминалце, да им је тако речено а касније се испоставило да то није тачно и да су ухапшени браћа Бановићи.

Легат у Београду

- 7 -

Након што је Легија и свина осталима из јединице саопштио да ће јединица да ступи у протест односно побуну, чуо сам од чланова јединице, да је разлог томе био што се јединица противила да хапси било кога ради изручења Хагу. Да ли је постојао и неки други разлог за побуну мени није познато. Такав став јединице је био да се противе да учествују у хапшењу ради изручења било кога Хагу.

У то време званично је Легија био смењен са дужности команданта ЈСО-а и постављен је био гунар. Међутим, гунар је изабран на предлог Легије. Из свега онога што се дешавало након Легијине смене, моје је мишљење да је Легија командовао овом јединицом све до сада докле није расформирана.

У току те "побуне", тих 5-6 дана, ја сам боравио у Кули у седишту јединице и у пратњи Легије из Куле до Београда, на састанке и слично. Тако сам био у његовој пратњи и када је долазио у зграду Владе Р СР Бије, када је речено да долази на састанак код премијера Ђинђића. Ја сам, као члан Легијиног обезбеђења био сипред зграде Владе и видео сам испред зграде и чланове Ђинђићевог обезбеђења, тако да сам закључио да је покојни премијер у згради.

Првих дана "побуне", једне ноћи, после 22 часа, након повечерја, када смо били сви у креветима позвао ме је Шаре Ненад да сиђем доле. Позвао је још једног колегу, не могу да се сада сетим којег. Рекао је да сечекамо у холу зграде. Подуже смо чекали. Отворила су се споредна врата код котларнице. Појавио се Шаре Ненад и рекао да идемо на спавање. Иза његових леђа сам видео Душана Спасојевића, просто се понерио да би се видели и нахнуо ни. Ја нисам узвратио зато што је Шкене у то време био зато да тај долазак буде тајна. Ја то закључујем по томе што нам је он рекао да идемо на спавање, а Душана је заклонио иза себе.

Пошли смо на спавање, а Шаре нас је поново позвао, али овога пута самном је пошао и Југослав. Када смо сишли, рекао нам је да возимо Душана Спасојевића где он каже. Југослав је сео за волан, поред њега Душан а ја сам сео позади. Изишли смо на споредни улаз јер је главни био блокиран транспортерима. Одмах по изласку Душан је тражио да он вози, са образложењем, да му је мука у возњи. Он и Југослав су се заменили за место.

У једном моменту ми је Душан тражио да му дам из кесе која се налазила код мене на седишту, мобилни телефон одређеног модела, који је он рекао, да ли "Нокиа" или неки други. Ја сам видео да у кеси има пуно мобилних телефона и сви су били расклопљени. Било их је негде змеђу 7 и 10. Нашао сам тај који ми је тражио, он га је склопио и са неким разговарао. Нисам схватио садржину разговора, јер је он увек говорио кратко, у смислу, "е, а, оно, како смо се договорили и томе слично". За разговоре је користио више телефона најмање 5. Ова возња је била те вечери између 22 и 24 часа.

Стигли смо до бензинске пумпе "Браће Мандић" на Новосадском аутопуту, где је Спасојевића чекао његово обезбеђење. Између осталог ту је био један блиндиран "Мерцедес". Пошто је Спасојевић прешао у то возило, нас двојица смо се вратили у Кулу.

Нејасно је било.

Овај протест јединице је трајао око 7 дана. У току тога времена, Легија се једном састао са Душаном Спасојевићем. То знам због тога што сам био у пратњи Легије и видео сам да су се састали близу скретања са новосадског пута према аеродрому Београд.

У Кулу је долазио покојни премијер Ђинђић. Сећам се да је био негде у иностранству и да је телевизија пренела да он неће да долази у Кулу али је он ипак дошао. Било је то ноћу. Видео сам да неки новинари или сниматељи су поставили камере да га сниме када дође што је и урађено и што је касније пуштено на неком ТВ каналу. Чуо сам да се покојни премијер пуно љутио због тога што је снимљен и што је пуштено на ТВ. Он је примљен у јединицу са свим почастима, гунар му је предао рапорт.

Такође, у време побуне у јединицу је долазио и Чеда Јовановић и то више пута. То је увек било ноћу. Он је преговарао са Легијом. Не знам садржину разговора. Нана је било наређено да будемо у спаваонама и да не сме ништа да се чује.

Сећам се да је на почетку побуне причано у јединици да је позван на преговоре Петровић Горан тадашњи начелник ДБ-а који је рекао да неће да иде, већ да иде у биоскоп. Нисмо се добро разумели то је било пре побуне, и да је наводно он био позван да објасни људима, зашто су обманути у вези хапшења браће Бановић.

У току ове побуне, Легија је био једном приликом и у командном возилу код Сава Центра где је био блокиран и аутопут.

Мени заиста није познато какви су ту договори обављени, све док није наређено да је побуна завршена. Знам да је у току протеста захтевано да се смени министар полиције Србије Душан Михајловић, начелник ДБ-а и његов заменик Мијатовић. Знам да су ова три захтева била стриктно постављена, а сећам се да су били и неки други, као што је да се јединица не користи више за хапшење хашких оптуженика. Знам да су смењени Петровић и Мијатови и знам да је постигнут неки компромиса да је министар Михајловић остао. Јединица је постављена под контролу Владе, нешто тако.

У току ове побуне, као што сам рекао, главни стварни командант је био Легија. Он је свим тим руководио, иако, формално није био командант ЈСО-а већ гунар. Легија је волео да се долази код њега на преговоре.

Међутим, Легија је некада одлазио на неке преговоре, па и у Команду Војске Југославије, а то је близу ВМА, то знам јер сам ја био у његовој пратњи. Ја не знам да ли је то било пре или после побуне ЈСО-а. Ипак, пошто ја пре побуне нисам био у његовом обезбеђењу, тај његов одлазак је био или у време побуне или непосредно после побуне.

Пошто сам се сада сетио, једном сам, пре можда месец и по дана од атентата на Ђинђића, позван у команду ЈСО-а у зграду која се налази на Сечаку. Наводно је био разлог да не питају гунар и Лечић да ли нешто знам око информација да неки људи из Крајине шпијунирају нешто за Хрватску. У вези тога, рекао сам да ми није ништа познато. У једном моменту Лечић је рекао да су главни циљеви ЈСО-а да се спаси јединица, боже речено да

Prilog 11

К.П.5/03

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
ДАН 19.02.2004.ГОДИНЕ**

Суд констатује да су на наставак главног претреса дана 19. фебруара 2004. године у 10,13 часова пред Окружним судом у Београду, Посебно одељење у Београду, Устаничка бр.29, у судници бр.1 у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03 приступили заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћник породице ошт. др.Зорана Ђинђића адв. Рајко Даниловић, браниоци окривљеног Милорада Улемек Луковића адв. Момчило Булатовић и Марко Миливојевић, окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адв. Ненадом Вукасовићем, бранилац окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адв. Драгољуб Ђорђевић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адв. Дејан Лазаревић, бранилац окривљеног Дејана Миленковића адв. Биљана Кајганић, бранилац окривљеног Сретка Калинића адв. Владан Вукчевић, бранилац окр. Милана Јуришића званог "Јуре" адв. Александар Зарић, окр. Душан Крсмановић са браниоцима адвокатима Мирком Трипковићем и Мирославом Тодоровићем, окр. Саша Пејаковић са браниоцима адвокатима Крстом Боботом и Гораном Петронијевићем, окр. Бранислав Безаревић са браниоцима адвокатима Драгишом Поповић и Жељком Грбовићем, окр. Жељко Тојага са браниоцем адв. Зораном Николићем.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се настави главни претрес.

Претрес је јаван.

руководством нисам био присутан, пошто сам само био припадник јединице. Ја само кажем с ким се ко састајао, а сад ко је руководио, ко је повлачио конце то не би знао.

Председник већа: Да ли сте изјавили да је тада, у време протеста, окривљени Милорад Улемек Луковић рекао члановима и припадницима Јединице и да сте Ви били ту присутни, да је јединица у протесту и побуни, нисте се јасно изразили, и да ко неће да учествује у њој, да преда значку и службени пиштољ, и да то нико није смео то да уради?

Опт. Саша Пејаковић: Јесте, али то су изјавили многи људи моћнији од мене да нису смели ништа да ураде против њих.

Председник већа: Не улазимо сада у те мотиве, али питање је само Ваше изјаве. Да ли је то било из страха или сте се саглашавали са циљевима побуне Јединица са специјалне операције? Па, добро нек се сам изјасни. Није то толико спорно, ево реците. У вези разлога због чега се Јединица за специјалне операције побунила? Можете ли да одговорите.

Опт. Саша Пејаковић: Могу. Као прво нисам се слагао ни са разлозима да се хапсе лица на такав начин, поготово на начин на који је презентовано да су ухапшена, да се хапсе криминалци, а не људи осуђени за ратне злочине, значи Јединица као Јединица је обманута одмах на почетку.

Председник већа: Мислите оптужени?

Опт. Саша Пејаковић: Оптужени извињавам се. Зато што у Јединици је био став да Јединица не судјелује у хапшењу лица оптужених за ратне злочине, а код браће Бановић је примењена друга стратегија од стране, мислим, не могу тврдити, начелника службе тада, Горана Петровића да се ради о лицима криминалцима, тешким криминалцима, и које је једино способна да ухапси полиција односно Јединица за специјалне операције.

Председник већа: Да ли сте Ви лично сматрали да сте обманути тиме као припадник Јединице за специјалне операције?

Опт. Саша Пејаковић: Зависи како гледате, са ког становишта. То је двосмислено сада да Вам одговорим.

Prilog 12

СРБИЈА И ЦРНА ГОРА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
УПРАВА ВОЈНЕ СЛУЖБЕ БЕЗБЕДНОСТИ
Стр. пов. бр. 1-34
22. 06. 2003. године

ВОЈНА ТАЈНА
Строго поверљиво

Сазнања о контактима генерала Аце
Томића са Бориславом Микелићем,
Милорадом Луковићем и Душаном
Спасојевићем, д о с т а в љ а:-

УПРАВИ ЗА БОРБУ ПРОТИВ
ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

Веза: ваш акт «О» стр. пов.бр. 230-314/03 од 22.6.2003. године

Сазнања Војне службе безбедности о контактима генерала Томића са Милорадом Луковићем, Душаном Спасојевићем и Бориславом Микелићем добијена су на основу разговора који су са њим, 07.04.2003. године, обавила двојица припадника управе за борбу против организованог криминала, као и појединачних запажања и података припадника Војне службе безбедности.

Пошто је генерал Томић у то време био активни припадник Војске, разговору су присуствовала и двојица припадника Војне службе безбедности. Договорено је да инспектори Управе за борбу против организованог криминала воде белешке и на основу тога сачине Службену белешку о обављеном разговору, као и да примерак те Белешке доставе Управи војне службе безбедности, што до сада није урађено. На основу тога сматрамо да је Управа за борбу против организованог криминала наставила са даљим разјашњавањем ових веза.

Према нашим сазнањима, генерал Томић је приликом наведеног разговора изнео да је негде у лето 2001. године ступио у контакт са Бориславом Микелићем, који је, преко њега покушао да оствари контакт са Војиславом Коштуницом и интересовао се за пружање помоћи Слободану Милошевићу за одбрану пред Хашким судом. Према Томићевим сазнањима Коштуница није примио Микелића али зна да је ступио у контакт са саветником за безбедност Радетом Булатовићем.

Приликом једног сусрета, Микелић је замолио генерала Томића да прими Милорада Луковића – Легију, што је он прихватио.

Новембра 2001. године, на дан када су генерали Томић и Павковић службено отпутовали у Москву, а током побуне Црвених беретки, код генерала Томића су дошли Микелић и Легија. Легија је имао податке да ће доћи до сукоба између ЈСО и «Кобри» а пошто је мислио да су «Кобре» потчињене Управи безбедности Генералштаба, тражио је Томићево мишљење у вези са овим. Томић му је дао гаранцију да се војске неће мешати.

Том приликом Легија је изнео да је командант ЈСО послао захтев Противдиверзантском центру у Тивту за обуку њихових припадника у том центру. Генерал Томић му је објаснио да достави захтев Генералштабу Војске.

За други сусрет са Легијом поново је звао Микелић и рекао да Легија жели да му нешто да. Сусрет је трајао двадесетак минута и Легија је донео неке папире у којима се радило о великој количини злата које се, наводно, крије у поткопима у Тивту и да је у то, наводно умешан генерал Боро Ивановић. Легија је рекао да му подаци не делују вероватни, иако се радило о «озбиљном извору». Предузете су мере органа безбедности да се ови подаци провере и установљено је да нису тачни.

Приликом првог сусрета са генералом Томићем Легија је питао да ли може да дође «један његов другар» који хоће да види генерала који је ухапсио Перишића. Пошто је врло брзо дошао Душан Спасојевић, вероватно је био у колима и чекао да буде примљен. Овом сусрету је присуствовао и Раде Булатовић, а Душан Спасојевић је генералу Томићу поклонио мобилни телефон «Нокиа» са камером.

Реконструкцијом сазнања припадника Војне службе безбедности установили смо да је било неколико посета генералу Томићу од стране Борислава Микелића. Приликом његових посета било је уобичајено да возило паркира на тротоару испред зграде, а затим преко главног улаза, где се налази пријавница најави посету, која се не евидентира у књигу посета. Доласци су били у поподневним часовима, чији нам садржај разговора није познат, а према нашим сазнањима Микелићу нису уступани било какви подаци и материјали.

НАЧЕЛНИК

ПУКОВНИК

Момир Стојановић

Prilog 13

К.П.бр.5/03

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 16. МАЈА 2005. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 16. маја 2005. године са почетком у 10,16 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемека и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћници мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокати Радивој Пауновић и Игор Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем, Слободаном Миливојевићем и Марком Миливојевићем, окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, браниоци окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокати Александар Поповић и Слободан Миливојевић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Александар Зарић, по заменичком пуномоћју браниоца адв. Дејана Лазаревића, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адв. Љубишом Радојичићем, бранилац окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, бранилац окривљеног Милана Јуришића званог «Јуре» адвокат Александар Зарић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Вељком Делибашићем, окривљени Саша Пејаковић са браниоцем адвокатом Крстом Боботом, окривљени Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адвокатом Жељком Грбовићем, окривљени Жељко Тојага са браниоцем адвокатом Крстом Боботом.

плату која се мери у десетинама марака, онда Вам је јасно да немате разлога ни да Ви не поступате другачије. Не морате да имате толико велику кућу, али можете да имате мању. Не морате да имате на Дедињу, а можете да имате у Филмском граду и тако даље. И свесни тога када је дошло до тог завршетка рата и када су видели да непосредно после Дејтона су већ оптужени Караџић и Младић, да су после тога 1999. године да је оптужен и Слободан Милошевић, да су оптужени многи други људи и тако даље и тако даље, знали су да је питање тренутка и питање дана када ће доћи ред и на њих. Један део незгодних сведока и оних који су се ломили тих њихових припадника је убијен. Било да је убијен у Београду на улици, било да је убијен негде у неким случајним саобраћајних несрећама и тако даље и остало је тај врх тог братства који су се зарекли на заверу ћутања, који су то правдали тиме, нас је држава позвала, ми смо отишли за државу, ми смо ратовали, ми смо часни патриоти и борци и тако даље и сада ако неко нам се буде светио, светиће се из разлога што су на власт дошли издајници. Претпостављам да коментаришем изјаву која се односи да су били уплашени на период после 5. октобра је ли тако. Проблем је био што је кажем Вам, на власт оно што је њима било представљено, на власт дошла једна такозвана издајничка Влада која сарађује са Хашким Трибуналом. Влада Зорана Ђинђића и он сам лично уопште нису крили да сарађују, да та сарадња и не прија, али да је то нужно зло. Зоран је то имао обичај да каже да је то као клима, да не можете да пркосите клими него да када пада киша узмете кишобран, а не пркосите томе и говорите да киша не пада. Значи сарађује са Хагом, не каже да неће сарађивати па на крају да све редом, него каже морам да сарађујем у мери у којој то штити државне интересе и националне интересе. То је било супер згодно онима који су инспирисали и који су све време подбуњивали Јединицу за специјалне операције као што сам прошли пут рекао, односно тај врх који је у исто време и плашио се Хага, а у исто време се плашио и тога да не изгуби позиције које је у међувремену стекао у Србији, а то су позиције да апсолутно држе подземље Србије, да држе криминал Србије и да су дошли до монопола који им омогућава милионске зараде месечно. Свакако да никоме живоме на овоме свету ко се бори за тако нешто не пада на памет да од тога тако лако одустане. Прича о Хагу им је била идеална маска да борећи се против ове власти или борећи се против те неправде која се сада доноси или залажући се за ту неку другу страну патриотску, они у ствари се залажу за опстанак тих својих позиција. Код једног дела кажем, код великог дела људи припадника ЈСО то су углавном припрости људи, то су људи који углавном немају школу, највећи број њих нема завршену чак ни основну школу, они су узимани из разлога, то сам и прошли пут причао, из разлога што дођете тамо негде у неко село код Книна, нађете неког коме су убили и оца и мајку и брата и сестру и дете и маче и куче и све редом и њега ништа друго не

интересује сем да иде да се свети. Такви људи су узимани. Највећи број таквих људи је доведен после у Београд или доведен овде у Кулу. Њима су ови који су их доводили били апсолутни владари и господари. Значи нешто слично по систему швајцарске војске коју Папа има, значи доведете што простијег и што сиромашнијег човека, покажете, дате му врсту, власт и моћ и онда знате да је он ваш до краја живота, нити се разуме у политику, нити чита новине, нити гледа вести, нити га то интересује. За њега постоји један Бог, то сте ви и док му ви наређујете он вас слуша и тако даље. Тај број људи је био врло лако, са њима се врло лако инструментализовало и врло лако су им објашњавали да ће одговорати због тога што су бранили Србе код Бихаћа, а сада су дошли издајници па сад морају да одговарају, а врх тај неки можда, не знам колико је њих било, пет посто или десет посто, значи то је оно што је првооптужени Луковић сматрао да је способно, да је то оно талентовано и интелигентно да може да се укључи у криминал и да може да се бави тим радњама којима су се бавили, тај део је поред да тако кажем тог неког страха који су имали од Хага али не толико, имали страх да се случајно не деси да се сазна ово о чему данас разговарамо и о чему данас причамо и онда су манипулације вршене на неколико начина. Један је био од политичких противника те Владе Зорана Ђинђића, значи зна се да су саветници Војислава Коштунице, зна се да је шеф војне безбедности касније, а тада у то време у почетној фази не знам помоћник или шта је већ био Аца Томић, нон-стоп злоупотребљавали функције које су имали и подбуњивали и слали документе и папире који су стизали из Хага, значи разна документа су стизала из Хага, сваких недељу дана или сваких месец дана и то су били спискови на којима се на пример један од тих спискова је непосредно пред побуну Црвених беретки која се десила новембра 2001. године, а тај допис је стигао почетком новембра или не, почетком октобра 2001. године и то је списак који је потписала Карла Дел Понте на којем је она тражила од тадашњег руководства Коштунице, Зорана Ђинђића, Владана Батића, Душана Михајловића, Горана Петровића, тужиоца Терзића, кога је све већ имала на том списку, да јој доставе у најкраћем року податке који се односе на не знам те, те, те периоде и онда списак од једно 140 имена људи међу којима су Милорад Луковић, Звездан Јовановић, све оно што је она имала прилику да чује или што је неко од људи који је сведочио нешто тамо рекао, надимци и тако даље. Нормално писмо је на енглеском, али то је довољно да ви узмете то писмо да пошаљете то писмо да то писмо некако дође до Легије, да Легија окупи ове полуписмене и неписмене људе око себе, да им покаже и да каже погледај потпис Карла Дел Понте, је ли Карла Дел Понте, јесте, Хаг, Хаг и ево твоје име. И то је довољно за сваког човека на овом свету да се уплаши, а не за оне који су имали разлога да се тако нешто плаше и то је супер добро легло да би могла та побуна која се десила новембра месеца што лакше спроведе.

зашто се Јединица буну, јер сам два дана пре тога био код њега, мислим да сам то прошли пут поменуо, другим неким поводом, да га питам око неке побуне, око неких Босанаца и тако даље, па је онда објашњавао да он то, ма какви, неће и тако даље. Онда је он оно, као, па не зна, сада ће видети, сада ће пробати, па је обавио неки разговор, па ме онда звао, па ми је рекао Бога ми, опасно, ево неке информације ја ту што имам, они су много љути, знаш, нико ту не каже љути су што је Дућа у затвору, него као љути су што држава према њима има однос према пасторчету. Они су навикли да буду највољеније дете режима и власти. Они су навикли да буду ти којима се као на оном филму што смо имали прилике да гледамо, долази на ноге, којима се клања, којима се диви, а они за противуслугу тој власти обећавају да их нико никада склонити са те власти неће, сем ако се не деси да баш претерате као што је Милошевић ето претерао после толико година, али ко је на власти они му дају ту подршку, а власт је према њима имала ту неку врсту односа као према усвојеном детету и то се њима није допадало. То је отприлике та нека прича која је између редова ту могла да се види, без обзира што је у почетку Зоран дао те неке изјаве које су биле позитивне о њима, али су касније те изјаве ишле у правцу да је већ почело полако да се прави нека врста дистанце у односу на њих, а са тим хапшењем што ми дуго времена нисмо знали, значи дуго времена ми нисмо знали, до побуне Црвених беретки ми нисмо знали да је побуна директно повезана са хапшењем Душана Спасојевића и да је утицај Душана Спасојевића на ту Јединицу толико велики као да смо ухапсили шефа. Значи нико од нас да тако кажем из власти, нико, чак ни људи који су са њима имали неке контакте, мислим на Чедомира Јовановића, који је са тим људима понекада се виђао и тако даље, нико није могао да претпостави да је та врста везе Душан Спасојевић – Јединица, толико јака и толико моћна. То се тек видело, тек сазнало приликом побуне Црвених беретки. Значи Јовица је један од тих људи који ми је то рекао да је то страшно, па ми је онда дао телефон једног човека кога сам ја звао, па сам онда звао тог неког човека па је тај човек можда имао контакт са Легијом, пошто Јовица нема контакт са Легијом, можда има тај човек са Легијом. Па је онда тај човек звао Легију па га није нашао, али је нашао Легијину жену, па је пробудио или тако нешто, па је са њом разговарао. Па је она рекла, не знам шта, откуд знам, али отприлике све су одговори, јао, много је озбиљно, много је озбиљно, док се није појавио, док се нисам те ноћи чуо и са Љубишом Бухом, кога сам тада звао јер сам био на вези са Гораном Петровићем, чуо сам се са Зораном Петровићем, можда и са Мијатовићем једанпут или двапут. Са Зораном још једном и више нисам, где ми је Чуме рекао да је он испред колоне. Значи када сам се ја чуо са њим, он ми је рекао да је он испред колоне и да су они испред колоне и да се то неће завршити да иду до краја. А шта је крај? Крај је рушење Владе. Значи то није први пут да смо ми то тада чули. Ми смо то чули и

приликом побуне Црвених беретки председник српске Владе водио преговоре у Кули између осталог и са њим, који је у то време пензионисани бивши начелник. Значи то је довољно да је то један од доказа да је он апсолутно владао том Јединицом и да је то било отприлике као то се, кад год хоћете да пипнете ту тему или да сазнате ту тему онда дођете до отприлике одговора као, еј, немојте ви да се мешате у ту тему, није згодно да ви то постављате, не знате ви шта значи бити ратник и шта је то ратовати за Србију и шта је то губити другове и пријатеље у Цазину, у Бихаћу, у Вуковару, Цавтату и тако даље и да сада као ви очекујете од човека који је ту Јединицу отприлике оно, знате, он је командант Сава и сада је то негде 47-ма, 48-ма, он је политички настрадао, али немојте га сада склањати из онога што њему по природи припада. Њему по природи припада да та њега Јединица поштује и да без обзира што је он пензионисан, они њему указују част, па сада и ако се мало прекрши закон, типа то што он долази тамо, значи он је обезбеђење имао као што знате званично и даље припадника ЈСО-а, као што има и данас. Он и данас као првооптужени има обезбеђење бивших тих истих припадника, мислим он, његова жена, његова породица, његова група, његови људи и тако даље и тако даље. То је опет као и данас се на то гледа као, па добро, али без обзира чак и ако јесте, знате, па то је као, ипак је он са тим људима тамо крварио негде по неким планинама по Босни, по Грмечу и тако даље, па није сада у реду да му се то одузима. Значи то је било правдање, а са друге стране ко је хтео да зна и кога је то интересовало, а ту не мислим само на власт, ту мислим и на људе који живе у овом граду, свако је могао да зна да Јединицом не командује Гумар, неки вулканизер кога су довели са собом када су кренули и када су се повлачили из Хрватске и онда ушли у вулканизерску радњу и повели га да им мења гуме на аутомобилима, пошто им је требао вулканизер и сада је тај вулканизер постао командант Јединице. Какав ауторитет, није имао ауторитет ни жени својој да нареди, а не да нареди некеме у Јединици, али се знало, поставио га је Легија. Да је Легија поставио страшило које говори, па и то страшило би наређивало тој Јединици. Према томе, он је био апсолутни владар и господар те Јединице до дана њеног односно не до дана њеног расформирања него до дана када се десио 12. март. Тада су вероватно изгубили комуникацију и у том периоду више није био, али до тог дана је био апсолутни владар и господар те Јединице.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Сведок је и на прошлом главном претресу говорио о томе да је Спасојевић на неки начин финансирао ЈСО. Поменуо је некакве станове, неку куповину станова за припаднике ЈСО-а. Мене интересује да ли је то цео квантум сазнања које сведок има о том односу или постоји још нешто што се можда сведок у том тренутку није сетио или?

може да се деси икада да паднете у руке полицији, а плус уз ону организацију коју сам малопре рекао, плаћеника адвоката, лекара, судија, тужиоца, чланова људи из полиције и тако даље и тако даље, немате разлога о томе да бринете. Значи идеја, извињавам се само, шта је било питање?

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Шта је Чуме рекао?

Сведок Владимир Поповић: Да. Поред онога, ја мислим да сам то прошли пут све детаљно објаснио. Могу да поновим до речи. Ко су, шта су, каква је улога тачно Милорада Луковића, каква је улога људи из Јединице, ко су људи из Јединице, да ту постоји десетак, петнаест, не више њих који су ту укључени, али да Легија тамо важи за апсолутног господара код свих и да значи без обзира што само тих десет, петнаест људи је укључено у криминал, или двадесет, не знам већ колико, њих двестотине гледа у Легију као Бога и друго они се плаше тог врха. Један део тих људи припадника тог ЈСО-а је знао да ту нешто није у реду и било им је јасно већ од раније да ту постоје неке ствари у којима они учествују, које са тим зашто су они дошли у Јединицу немају никакве везе, али су се плашили зато што су видели како су прошли неки који су били припадници било редовног било резервног састава управо тог ЈСО-а и који су нађени у Београду са главом одсеченом или убијен или са кесом на глави и тако даље, што је била потпуно јасна порука ко следећи буде проговорио и буде шта урадио и тако даље и тако даље. Значи све оно што се мање више већ све зна шта је, каква је улога и каква је непосредна веза Јединице, Сурчинског клана и каквим су се криминалом бавили.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Интересује ме још две ствари. Прва се тиче пресељења покојног Премијера из центра града на Дедиње где је како је сведок рекао немачка обавештајна служба вршила одређену процену и дошла до одређених података о опасностима које вребају Премијера. Интересује ме нешто ближе да ли сведок зна да нам каже које су то опасности, од кога су долазиле и друга ствар везана је за део исказа сведока где, како сведок каже да су добијали податке од енглеске обавештајне службе о организованом криминалу. Да ли нешто може да нам на ту тему каже?

Сведок Владимир Поповић: Па, овако. Што се прве ствари тиче конкретно те немачке обавештајне службе то је било негде не знам средином 2001. године, на једном од састанака где је Зоран све време покушавао и тражио, Зоранов циљ што се министарства унутрашњих послова тиче, био је само један, како да унапреди и дигне

Prilog 14

К.П.бр.5/03

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 12. АПРИЛА 2005. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 12. априла 2005. године са почетком у 10,11 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемек и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћник мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокат Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем и Слободаном Миливојевићем, окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, браниоци окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокати Милан Мандић и Слободан Миливојевић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Драган Крстићевић, по заменичком пуномоћју браниоца адв. Дејана Лазаревића, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адв. Љубишом Радочићем, бранилац окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, бранилац окривљеног Милана Јуришића званог «Јуре» адвокат Драган Крстићевић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Милованом Комненићем, окривљени Саша Пејаковић са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом, окривљени Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адвокатом Жељком Грбовићем, окривљени Жељко Тојага са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом.

Адв. Ненад Вукасовић: Директно питање, да ли је сведок изјавио да је аеродром био врло важна тачка и да су имали страх да ЈСО не заузме аеродром?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Нисам то изјавио. Ја сам рекао да смо индиректно били упознати са плановима који су се везивали за заузимање неколико тачака у граду или његовој околини и ту сам директно поменуо поред саме Газеле, локацију аеродрома Београд, државне телевизије па чак и саме Владе.

Адв. Ненад Вукасовић: Е, добро. Хвала. Да ли је сведоку познато да је ЈСО управо чувала аеродром?

Сведок Чедомир Јовановић: Познато ми је да се тамо налазила хеликоптерска јединица, хеликоптерско одељење Јединице за специјалне операције и такође ми је познато да су одлуком команде сви људи повучени са свих позиција на којима су се налазили, па тако и са аеродрома Београд.

Адв. Ненад Вукасовић: Када су повучени?

Сведок Чедомир Јовановић: Оног тренутка када је отпочет протест, тако да тог тренутка аеродром Београд није био заштићен на начин на који је био заштићен иначе.

Адв. Ненад Вукасовић: Да ли Вам је познато да ли се икада више Јединица ЈСО вратила на аеродром?

Сведок Чедомир Јовановић: Не знам. Знам да је специјална антитерористичка јединица обезбеђивала аеродром Београд. Да ли је у томе учествовала Јединица за специјалне операције то не могу да Вам кажем и нисам имао никакве контакте са том Јединицом од новембра месеца 2001. године.

Адв. Ненад Вукасовић: Добро. Ни 12. марта да ли је била на, говорим 2003. године, на сам дан да ли је била на аеродрому, то не знате. У реду. Добро. Само један секунд, нећете ми замерити. Данас је сведок рекао па ме то занима, бићу врло кратак и због Вашег времена и знамо да имамо још једног сведока кога треба да саслушамо. Да ли сведок може да нам каже одакле му је познато да Спасојевић и Луковић нису ухапшени пре оне акције када су страдали? Данас је рекао да нису били ухапшени. Одакле му је то познато да нису били ухапшени?

Prilog 15

К.П.бр.5/03

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 14. МАРТА 2005. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 14. марта 2005. године са почетком у 10,11 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемек и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић, пуномоћник мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адвокат Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем и Марком Миливојевићем, окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, бранилац окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокат Александар Поповић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Александар Зарић, по заменичком пуномоћју браниоца адв. Дејана Лазаревића, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адв. Николом Гавриловићем, бранилац по службеној дужности окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, бранилац окривљеног Милана – Јуришића – званог – «Јуре» адвокат Александар Зарић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Милованом Комненићем, окривљени Саша Пејаковић са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом, окривљени Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адвокатом Жељком Грбовићем, окривљени Жељко Тојага са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом.

Нека приступи пред судско веће позвани сведок Зоран Јањушевић.

Председник већа: Ја бих Вам рекао које смо ми околности предвидели на које ћемо Вас саслушати, па можете онда у неометаном излагању да изнесете све што имате, а након тога би Вам постављали питања. Дакле, да ли сте били у згради Владе Републике Србије на дан када је извршено убиство председника Владе Србије др. Зорана Ђинђића 12. марта 2003. године, шта сте чули том приликом, шта сте све видели, у ком положају је био покојни др. Зоран Ђинђић, да ли му је пружена помоћ, све што сте чули, видели тог дана, затим, да ли сте Ви били његов саветник за националну безбедност, да ли сте били члан Савета за државну безбедност при Влади Републике Србије, да ли сте предузимали након случаја Лимес било какве радње у смислу повећања безбедности председника Владе Републике Србије, да ли је постојала било која индиција о томе ко је покушао евентуално, ако имате било каква сазнања, атентат на председника Републике др. Зорана Ђинђића 21. фебруара 2003. године, сазнања о томе што имате, шта сте разговарали са сведоком оштећеним Миланом Ветуовићем везано за долазак и боравак на Копаонику 16. фебруара 2003. године, све мере безбедносног карактера, да ли сте знали да ли прети опасност по живот председника Владе др. Зорана Ђинђића и све што Вам је познато о томе, дакле, да ли знате ко су наручиоци, инспиратори, организатори, извршиоци убиства председника Владе Републике Србије. То би било укратко све што би Вас питали у глобалу, везано за предмет Вашег сведочења. Дакле, све што знате о томе реците нам у неометаном излагању, а касније ћемо постављати питања. Изволите.

Сведок Зоран Јањушевић: Разумео сам. Ја бих желео прво да разјасним, значи, мој статус у Влади Србије. Ја сам у Владу Србије дошао 15.3.2001. године. По доласку у Владу Србије нисам остао у Влади Србије да радим, него сам послат да будем стечајни управник бродоградилшта Београд и бродотехнике у Макишу. Тада сам имао решење саветника за економију, привреду и аналитику. То решење је било на одређено време, 6 месеци. Отишао сам у те две фирме и скоро више од неких три и по месеца сам боравио у тим фирмама и нисам долазио у Владу Србије. У Владу Србије почињем да долазим после деведесет и нешто дана тог стечајног поступка у обе те фирме, што значи негде у лето 2001. године и почињем да радим на пословима економије, привреде и аналитике. Постоје решења значи моја о запослењу. Никада нисам био саветник за безбедност, значи, никада нисам имао такво решење и никада нисам бринуо о безбедности Премијера. Након побуне Црвених беретки, Влада Србије формира савет за државну безбедност. У том савету за државну безбедност ја сам једанаести или дванаести члан. То је значи моје званично запослење у Влади и од тада, значи од побуне Црвених беретки, од тог тренутка када сам постао члан савета за државну безбедност почињу, да кажем, неке

осталог, велики део тих састанака се бавио и тим организованим групама Сурчинским, Земунским и тако даље и бавио се исто тако Јединицом за специјалне операције. Толико могу да Вам кажем што се тога тиче.

Председник већа: Да ли сте Ви имали било каква сазнања радећи као члан у савету за државну безбедност о томе да се припрема атентат на председника Владе др. Зорана Ђинђића?

Сведок Зоран Јањушевић: Знате како, ја сам добијао то такозвано екстерно информисање уместо Премијера. Значи, он је у једном тренутку потпуно да кажем то предао мени и одлучио се више да не чита ту пошту која је долазила, пет људи је можда добијало ту пошту у Србији, председник Градске скупштине, Премијер.... Ја сам добијао ту пошту редовно, значи, оно што је било интересно ја сам на неки начин, пошто је то онако обимно, како када у ствари, у зависности од дешавања, ја сам био у обавези да њему то да кажем сажмем у један одређени број реченица, речи и да му то или усмено или писмено предам. Из свега тога било је најава, значи о покушајима убиства Премијера Ђинђића и тако даље, али то се у то време односило на такозвану Макину групу где се из тих анализа утврдило да они желе да ~~ликвидирају, на сада, све редом, оне који су они наводили тамо и то смо~~ добијали у тим извештајима и Премијер је био упознат са тим извештајем. Значи, када је нешто важно били, поготово тако неке ствари, ја сам њему давао да прочита. Узимао сам то, паковао назад, пошто је то пошта обавезна да се врати одмах истог дана назад. Добијете две ~~коверте, једну добијете када отворите, а унутра добијете другу коверту,~~ коју, када прочитате тај извештај вратите у ту коверту и вратите назад у Ресор државне безбедности или БИА. Значи, сва моја сазнања произлазе из тог дела. Никада нисмо дошли до сазнања да на тај начин, да та група спрема убиство Премијера.

Председник већа: Да ли сте Ви имали било каква искуства у вези ~~послова безбедности државе?~~

Сведок Зоран Јањушевић: Искуства у вези послова?

Председник већа: Послова безбедности државе, пошто сте били члан савета за државну безбедност?

Сведок Зоран Јањушевић: Јесам био члан савета за државну безбедност. Ја нисам имао нека специјална искуства, осим што сам током 1991. године и почетком 1992. године био у националној

безбедности Републике Српске, годину дана и водио сам управу технике.

Председник већа: Реците нам поред тих информација везаних за групу Жељка Максимовића и претњи да ће се извршити атентат на председника Републике др. Зорана Ђинђића, да ли сте даље током рада сазнали за било какву информацију да се припрема атентат на Премијера?

Сведок Зоран Јањушевић: Не. Из документације и уопште, пошто ја кажем Вам, моја сазнања проистичу из тих папира, из тих информација, ја сам мислим, не користим се да кажем, рекла – казала, а не ходам по кафанама, нисам имао те информације, значи моје све што проистиче је из сусрета на савету за државну безбедност, одлазака горе на састанак код господина Савића и Брацановића. Значи сва моја сазнања проистичу из тога. Ја нисам имао никакву информацију да ће се то десити.

Председник већа: Какав је однос био у професионалном смислу и сарадња са Милорадом Брацановићем током Вашег рада?

~~**Сведок Зоран Јањушевић:** Па, знате како, ја сам се горе појавио~~ као човек који ће да контактира са њима, пошто Премијер није имао времена, као члан савета за државну безбедност. Ја сам се појавио да добијем неке информације, да пренесем Премијеру евентуално шта се дешава и тако. Нисам толико контактирао, повремено сам контактирао ~~са господином Савићем, а са господином Брацановићем сам чешће се~~ виђао, пошто је он имао обичај да нас позове на састанак горе код себе, да нам на нешто укаже, објасни и тако даље. Значи, мој овако да кажем професионални однос је био чисто професионалнији. Једно време смо били на «Ви», касније смо били на «Ти», док нисам схватио да он мене неке ствари лаже и да он прави будалу од мене, пошто је он мислио вероватно да ја сам баш толико неписмен у томе свему. Када сам ја ~~схватио да у ствари он многе ствари мене лаже и да то није истина што~~ он говори, ја сам одлучио да попутно престанем да долазим горе, осим када сам долазио као члан савета за државну безбедност на састанке, пошто су се сви састанци одржавали на Институту за безбедност.

Председник већа: На основу чега сте утврдили да Вас Милорад Брацановић лаже док је радио у Ресору државне безбедности као заменик начелника?

Сведок Зоран Јањушевић: Па, знате шта, многе ствари које је он покушао на неки начин мени да каже, да исприча, да нису се поклапале

са оним што је у стварности. Ја сам касније био у вези са господином Ненадом Милићем, који је био заменик министра унутрашњих послова. Јавна безбедност је имала друге податке о неким стварима, господин Брацановић је презентирао друге податке и ја сам тада видео да то нешто није у реду.

Председник већа: Да ли сте имали сазнања у каквим је односима Милорад Брацановић био са првоокривљеним Милорадом Улемekom?

Сведок Зоран Јањушевић: Ја право да Вам кажем никада нисам тако нешто процењивао, у старту какав је неко и у каквим је односима. Ја сам имао прилике да присуствујем ту да кажем пар пута и виђењима, а са господином Брацановићем и Улемekom, али знате како је то изгледало, Брацановић нас позове на састанак и онда ми дођемо на састанак, а онда се појави господин Улемек као случајно је навратио, може ли да уђе у канцеларију, мислим, није мој кабинет, није моја канцеларија, нисам имао ништа против. Два пута значи сам био у прилици горе у канцеларији да се видим са њим. Оба пута сам био позван. Први пут сам био позван да дођем, нисам знао зашто. Разлог је, када сам дошао горе, сазнао сам разлоге, био је да се помогне господину Улемeku око проблема које је имао са тастом и са ћерком. Значи они су ~~били ухапшени на аеродрому у Атини са лажним пасошима и од мене је~~ тражено да зовем амбасадора Батаковића да се види шта је са њим. Пошто ја нисам познавао амбасадора Батаковића ни касније неког конзула у Солуну, нисам познавао њих, ја нисам ни могао да зовем и да тражим и да питам и на томе се завршило. Ја сам отишао. Други пут је ~~дошло до састанка, онет кажем састанак, све је то пет, десет минута~~ значи, пошто се то направи тако да се сусретнемо. Други пут је дошло до тога када смо господин Милић и ја позвани били код Брацановића на састанак да нам се предложи да се господин Легија врати у БИА за саветника за борбу против организованог криминала, где је нама било предочено од господина Брацановића да је њему то обећано, после одласка у пензију или већ где је отишао, не знам. Значи, ја сам ту мало ~~незгодно реаговао, онако ружно, подигао се и отишао. Ето то је што се~~ тиче тих састанака, односа. Мој однос са Брацановићем касније се заокружио. Самом сменом господина Брацановића ја сам тај дан добио претње од њега. Значи, он је назвао заменика министра унутрашњих послова Ненада Милића и рекао му да ми поручи да ће још праштати. Пошто ја не трпим такве претње, ја сам се тај дан спаковао и отишао на Институт да са њим у четири ока разрешим шта ће то да прашти и шта ја имам са њим и на било који начин.

Председник већа: Шта је било том приликом када сте разговарали са њим у односу на шта се то...?

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 27. ДЕЦЕМБРА 2004. ГОДИНЕ

Председник већа: Констатујем да су на наставак главног претреса дана 27. децембра 2004. године, са почетком у 10,12 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Београд, Устаничка број 29, судница број 1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03 окр. Милорада Улемек и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду КТС.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу судија Марко Кљајевић, председник већа, судије чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића адвокати Рајко Даниловић и Срђа Поповић и Катарина Костић, пуномоћник мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ђинђића, Миле Ђинђић, адв. Радивој Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окр. Милорад Улемек са браниоцима адвокатима Момчилом Булатовићем, Слободаном Миливојевићем и Марком Миливојевићем, окр. Звездан Јовановић са браниоцем адв. Ненадом Вукасовићем, браниоци окр. Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адв. Александар Поповић и Слободан Миливојевић, бранилац окр. Нинослава Константиновића адв. Дејан Лазаревић, бранилац окр. Дејана Миленковића по службеној дужности адв. Александар Ђорђевић, бранилац окр. Сретка Калинића адв. Александар Ђорђевић по заменичком пуномоћју браниоца по службеној дужности адв. Владана Вукчевића, бранилац окр. Милана Јуришића званог «Јуре» адв. Драган Крстићевић, окр. Душан Крсмановић са браниоцем адв. Милованом Комненићем, окр. Саша Пејаковић са браниоцем адв. Крстом Боботом, окр. Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адв. Жељком Грбовићем, окр. Жељко Тојага са браниоцем адв. Зораном Николићем.

Адв. Божо Прелевић: Да. Апсолутно. Не, то је апсолутно, то је и по закону. То и по закону они примењују мере слушања, они су овлашћен орган по закону, БИА, за то.

Председник већа: Не можете на тај начин постављати питања са констатацијом која је законска јер се односи искључиво на факта, а не на право, као могућности, јер онда би морали и Вас да питамо одакле је Вама познато да је БИА њих слушала.

Адв. Божо Прелевић: Не. Нисмо се разумели онда. Ја говорим о...

Председник већа: Не. Немојте говорити, управо Вам ја кажем да не можете говорити такве ствари. Прво питања само постављајте, а не констатације па након тога питање, иначе је забрањено.

Адв. Божо Прелевић: Који је разлог зашто су формирана два центра?

Сведок Родољуб Миловић: Разлога постоји више. То код нас није био центар практично нама су прослеђивани записи...

Адв. Божо Прелевић: Добро. Две технике, да будем прецизнији.

Сведок Родољуб Миловић: Јесте. Записи разговора из БИА са неким кашњењем, у почетку је било чак мислим 4 до 6 часова итд.. Разлог је зашто смо инсистирали да се ствара техника која би припадала Јавној безбедности је да смо када смо радили отмице Мишковића итд., да смо та лица држали на мерама. Конкретно и Душана Спасојевића и неке људе, јер су они тада били опуштенији, али записи који су нам долазили у некој форми куцаног текста на папиру су у много чему били нетачни. Нису указивали на оно фактичко стање што се дешавало на терену. Из тог разлога смо ми инсистирали уколико се креће у неку озбиљнију акцију ка тој групацији да имамо део неке технике да можемо бар да преслушамо накнадно неке сегменте разговора и да доносимо своје закључке, а не да нам неко те закључке трпа у неком куцаном тексту итд.. Било је тада неслагања великог између оперативе Јавне безбедности и колега из Државне безбедности. Чак су многи људи говорили да су знали шта се дешава на тим мерама, ми који смо били задужени за рад и за расветљавање тих кривичних дела нисмо имали те записе. То се односило конкретно на Мишковићеву отмицу, итд., али да Вас не бих оптерећивао, значи то је основни разлог због чега смо инсистирали јер нисмо имали поверења у Државну безбедност у то време и знали смо да неко Спасојевић Душану доставља податке.